לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

ד', כ"ב באדר ב' תשמ"ו, 2 באפריל 1986 / שנה מ"ג מס' 13004 / המחיר 73 אגורות כולל מע"מ

הכנסת נכנעה שוב לטלוויזיה

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

„למרות האיומים של ח"כ גולדשטיין בעתונות — עשינו את זה שוב" — אמרו אמש חברי נבחרת הטלוויזיה בקטרגל כאשר נצחו את נבחרת הכנסת 1:2, במשחק הכדורגל המסורתי שהכנסותיו קודש לאגודת „אל־סם". את השער הראשון הבקיע כתב „כלבוטק" דני לבינשטיין, ואת השני הבקיע יורם שימרון במכת עונשין ממרחק של 7 מ'. את השער לטובת הכנסת הבקיע חיים רמון. השוערים היו: ח"כ יוסי שריד, מיכאל קרפין ויאיר שטרן, לסירוגין. הקפטן של נבחרת הכנסת היה ח"כ פנחס גולדשטיין ושל הטלוויזיה — רפי חלבי.

המשחק היה מהיר ורווי מתח. שני הצדדים הפגינו כרסים עגולות ורגלים דקיקות. אבל — בעטו בעיטות פגז. למרבה המזל נמשכה כל מחצית 15 דקות בלבד.

בג"ץ יתבקש הבוקר להורות על שעון קיץ

ח"כ חריש (מערך) יטען הבוקר בבג"ץ כי הוועדה שמינה לנושא זה שר הפנים, ודרך קבלת ההחלטות שלה, נעשו באורח פוליטי ולא ענייני ומתוך כוונה למנוע שעון קיץ ● הוועדה — בה יש רוב לחברים הדתיים — נמנעה מלקבל החלטה והעבירה ההכרעה לשר הפנים ● שר־התקשורת הורה להפעיל שעון קיץ במשרד התקשורת

מאת יצחק שור כתבנו בכנסת

ח"כ מיכה חריש (מערך) יפנה הבוקר לבג"ץ ויבקש להורות על הנהגת שעון קיץ, בטענה שמינוי הוועדה לנושא זה, בידי שר־הפנים יצחק פרץ, ודרך קבלת ההחלטות שלה, נעשו באורח פוליטי ולא ענייני. הוועדה הורכבה כך שתוצאות עבודתה יבטיחו מראש מניעת הנהגתו של שעון קיץ — יטען חריש.

אתמול הביע חריש תקוותו, כי בג"ץ יורה על הנהגת שעון קיץ, כפי שעשה לפני שלוש שנים, בזמן שד"ר בורג כיהן כשר הפנים.

תיקו בוועדה

שר הפנים יצחק פרץ יכריע בעוד ימים ספורים בשאלת הנהגת שעון קיץ בישראל. זאת לאחר שהוועדה שבדקה את הנושא לא הגיעה בסיום דיוניה להחלטה מוסכמת. בדו"ח המסכם של שבעת חברי הוועדה, שהוגש אתמול לשר־הפנים, מובאות שלוש דעות. החברים הדתיים בוועדה, יו"ר הוועדה ד"ר בן ציון שרשבסקי, הרב שמחה קוק וד"ר עלי מרצבך — סבורים, כי אין להנהיג שעון קיץ מאחר שלדבריהם הנהגתו לא תביא לחסכון באנרגיה או לירידה במספר תאונות דרכים. השלושה סבורים, כי הפעלת שעון קיץ תיפגע פגיעה חמורה בחיי החברה של הציבור הדתי.

(סוף בעמוד 2)

חייל בחיל המודיעין „פיברק" ידיעה שהכשילה את השר רבין

מבוכה במערכת הבטחון — נפלה קורבן למתיחת ה־1 באפריל

הידיעה על נסיון התנקשות במנהיג „אמל", נביה ברי, שנפצע קשה, הופצה במערכת הצה"לית והגיעה אף לשר־הבטחון שדיווח עליה בכנסת ● כן שודרה הידיעה בקול־ישראל „בחצי־היום" בליווי פרשנות נרחבת ● רבין: החייל יועמד לדין וישלם

מאת אבי בניהו
כתב „על המשמר"

שר־הבטחון והרמטכ"ל הורו להעמיד לדין משמעתי נגד בחיל המודיעין ששידר אתמול ידיעת מודיעין כוזבת, כ„מתיחת הראשון באפריל". החייל משרת ביחידת המודיעין לאיסוף חומר ממקורות גלויים („חצב").

אתמול, לפני השעה 12.00 בצהרים, „פיברק" החייל ידיעה לפיה נפצע קשה מנהיג אירגון „אמל", נבייה ברי, במהלך נסיון התנקשות בחייו. החייל ציטט כביכול, באותה ידיעה, את „רדיו קול המהפכה" מביירות. ביחידת החייל התייחסו לידיעה ברצינות מוגבלת (כמו לכל ידיעה אחרת ממקורות גלויים) ושידרו אותה במערכת הטלפרינטרים לתפוצה הקבועה על פי הנהלים.

מלשכת רבין לרדיו

אותה ידיעה נתקבלה גם בלשכתו של יצחק רבין במשרד הבטחון בתל־אביב. במקום נכח במקרה באותן דקות כתב „קול־ישראל" לעניינים ערביים אהרון ברנע, שמיהר להעביר את „הסקופ" למהדורת החדשות ברדיו. ביומן „בחצי־היום" ששידר „קול ישראל" בשעה אחת, זכתה הידיעה על פציעתו של ברי לכיסוי נרחב, כולל דברי פרשנות על הנסיבות והמהלכים הצפויים בדרום לבנון כתוצאה מההתנקשות. הידיעה על המתיחות שודרה לכל העולם דרך סוכנות הידיעות אי.פי. אותה ידיעה הועברה גם לשר־הבטחון יצחק רבין ששהה בירושלים באותה העת והוא מסר אותה במסגרת תדרוך לחברי ועדת החוץ והבטחון של הכנסת. רבין אמר לחברי הוועדה כי „בשלב זה אין פרטים נוספים על המקרה".

(סוף בעמוד 2)

רה"מ שמעון פרס, בהגיעו אתמול לוואשינגטון. (צילום: אי.פי.)

בוש יבקר בתוך חודשיים בישראל

פרס שנפגש אתמול עם סגן הנשיא ושר־החוץ הביע תקווה כי מימשל רייגן ימצא דרכים חדשות להחייאת תהליך השלום במזה"ת

מאת זאב בליצר
ויוחנן אישהורוביץ
כתבי „על המשמר" בארה"ב

וואשינגטון. — ראש הממשלה שמעון פרס, הביע אמש תקווה, כי מימשל רייגן ימצא דרכים חדשות להחייאת תהליך השלום במזה"ת.

בתום פגישה בת שעה עם סגן הנשיא ג'ורג' בוש, אמר פרס שיחסי ישראל־ארה"ב הם „ידידותיים בצורה יוצאת מן הכלל" ואין שום חילוקי דעות רציניים ביניהן.

בוש נענה להזמנת פרס לבקר בארץ, אך לא נקבע מועד לכך. הביקור יערך כנראה תוך חודשיים־שלושה.

בוש יבקר בישראל

סגן הנשיא, אשר יבקש לעצמו את מועמדות הרפובליקנים לנשיאות ב־1988, להוט לאחרונה להרחיב את בסיסו הפוליטי בקרב ידידי ישראל בארה"ב, קרי הקהילה היהודית. ביקור בישראל יעלה בקנה אחד עם מגמתו זאת.

פרס שיבח את בוש על התערבותו האישית אצל המשטר הקודם בסודאן, למען העברת יהודי אתיופיה לישראל.

פרס נפגש אמש גם עם מזכיר המדינה שולץ, ועם סגנו של שר ההגנה, ויליאם טאפט, בהעדרו של וויינברגר.

(סוף בעמוד 2)

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
הוועד־הפועל
לשכת דובר ההסתדרות

מועצת ההסתדרות הק"ד

מועד המועצה

מועצת ההסתדרות הק"ד (104) תתכנס בקיבוץ שפיים ביום חמישי כ"ג באדר ב' תשמ"ו 3.4.86. המועצה תיפתח בשעה 9.00 בבוקר.

סדר היום של מועצת ההסתדרות ק"ד

א. מעמדן של עיירות הפיתוח בחברה הישראלית.
ב. מפעל „תנופה לצמיחה".
ג. בחירת מבקר ההסתדרות.
ד. בחירת ועדת מבקר ההסתדרות.
ה. אישור תקנות רשות השיפוט.
ו. בחירת יו"ר רשות השיפוט בהסתדרות וחברי ההנהלה.
ז. בחירת שופטי רשות השיפוט בהסתדרות.
ח. אישור תקנון המוסד לבירורים חברתיים.
ט. בחירת חברי המוסד לבירורים חברתיים.
י. שינויים בחוקת ההסתדרות.
יא. שינויים בחוקת הבחירות היחסיות.
יב. שינויים בהרכב הוועד הפועל.
יג. שונות.

חלוקת חומר לצירי המועצה והסגנים

חלוקת חומר ותיקים לחברי המועצה ולסגנים תחל משעה 8.30, בקיבוץ שפיים.

תחבורה

התחבורה לקיבוץ שפיים תצא מחצר הוועד הפועל ביום חמישי 3.4.86 בשעה 7.30־7.45 בבוקר. עם סיום הישיבה, תועמד תחבורה מקיבוץ שפיים לתחנה המרכזית בתל־אביב.

תלושי ארוחה

תלושי ארוחה יחולקו לחברים ולסגנים בקיבוץ שפיים.

הזמנות לעתונאים וצלמים

הזמנות תשובריתיק לעתונאים ולכתבים לעיתוני ההסתדרות נשלחו ע"י לשכת דובר ההסתדרות למערכות, כמקובל. עתונאים נוספים וצלמים המעוניינים להשתתף במועצה מתבקשים לפנות מיד ללשכת הדובר, הוועה"פ, (טלפון 03־267398) ולקבל את ההזמנות ביד. תלושי ארוחת צהריים יימסרו לעתונאים ביום המועצה בלשכת הדובר בשפיים.

מזכירות הוועד הפועל

התארגנות אינטנסיבית של מחבלים בדרום לבנון ● עמוד 4

מצרים מאשימה ישראל בסחבת בעניין טאבה ● עמוד 3

הצלחה לספיגה — ההזרמה נמנעה ● עמוד 2

ישראל עמדה לספק ... גרעיניים לאירן של השאה ● עמוד 14

השמן והמרגרינה מוזלים — ... ומלח מתייקרים ● עמוד 16

לאן הלך הגביע של הכדורעף ● מדור הספורט

טיפול: מתיחת ה־1 באפריל — פאשלה ● צלצול מהיר

... ימי הביניים

... של ועדת שעון הקיץ והחלטתה מאתמול מחזיר אותנו לסיפוריו ... של שלום עליכם על כתריאלבקה, העיירה הקטנה ואנשיה ... מדינת ישראל כאילו מנותקת מן העולם החיצון, שבמערבו ... ללא ועדות מיוחדות, עבר אתמול לשעון הקיץ. אך בישראל לא ... מי שפוסק את אורחות החיים הוא הרב שך, מגדולי ... הוא המכתיב לשר־הפנים (איש ש"ס) הרב יצחק פרץ, ... את הוועדה למראית עין. לשם „בדיקת הנתונים", בהרכבו את ... הרב פרץ מראש, כי הוראתו של הרב שך תמצא את ביטוייה ... הוועדה. לכן נכללו בה שלושה חברים חילוניים ושלושה חברים ... ראש – גם הוא דתי.

... כי ועדה כזאת לא תמליצה על הנהגת שעון הקיץ, שלושת ... שהסתמכו על הנתונים הברורים בזכות הנהגת שעון הקיץ; ... על־ידי שלושת חדתיים, ואילו היושב ראש „הניטרלי" החליט ... את ההכרעה לידי שר־הפנים, כלומר למי שמקבל הוראות מהרב ...

... הוחלט לחבר מערכון משעשע אודות הטיפול הזה, אלמלא ... רציניים, הנוגעים לחסכון תקציבי רציני (50 מיליון דולר), ... החשמל, בעליית פריון עבודה, בהפחתת תאונות דרכים ... עבודה. זוהי דוגמה נוספת להשתלטות הדת על תחומי החיים ... כל קשר עם הדת. הטיעון שהדתיים שירצו להתפלל יצטרכו ... מכיוון לכל היותר מה מידת ההקרבה של מאמיני הדת לשם ... כל גורמי המשק – ההסתדרות, התעשיינים ואף מוסדות ... מאוחדים בדעה כי הנהגת שעון הקיץ משרתת את טובת ... המצילים הפעלת שעון קיץ בלא החלטת הממשלה, על פי ... כל סקטור או מקום עבודה, אך זוהי עצה מתחמקת, שיש בה משום ... דתי קיצוני חסר־שחר. אם שר־הפנים יחליט כצפוי, לא ... את שעון הקיץ, הרי שיש לתבוע מן הממשלה ומראשה להפקיע ... את שיקול הדעת בנושא זה ולהעביר את ההחלטה הנכונה במסגרת ... ואם הממשלה לא תקיים את המוטל עליה, הרי פתוחה הדרך ... לבית־הדין הגבוה לצדק, אשר בזמנו אילץ את שר־הפנים הקודם ... להנהיג את שעון הקיץ.

... התורה והרבנים הראשיים מתערבים יותר ויותר בענייני המדינה, ... מלחמים למנוע חקיקת חוק נגד הגזענות, ומפעילים את השפעתם ... על ראש־הממשלה למנוע הפעלת הרכבל בחיפה, ועוד מעט ישלחו ... מטעמם לישיבות הממשלה, כדי שיפסוק לגבי כשרותה של ... אין מדובר במניעת שעון קיץ בלבד, אלא בהנהגת לוח שנה ... ימי־הביניים, שאליהם מוחזרת מדינת ישראל על־ידי ... הדתית הבלתי־פוסקת.

משליך בקבוק תבערה בעזה נורה ונהרג ע"י מג"ב

סטודנטים ערבים נפצעו במהלך הפגנות אלימות בגדה־המערבית

ההפגנה הגדולה היתה באוניברסיטת ביר־זית: מיריות צה"ל נפצעו 3 סטודנטים, 2 מהם קשה ● עוצר ביריחו בעקבות תקריות אלימות ● בקבוק תבערה על אוטובוס חיילים ליד ג'נין — אין נפגעים ● הפגנות בסמינר למורות בטירה

מאת מנחם ענברי,
אבי בניהו ורפאל גאון,
כתבי „על המשמר"

יום רצוף תקריות אלימות היה אתמול בשטחים. תושב עזה נהרג מיריות שוטרי משמר הגבול, לאחר שהשליך לעברם בקבוק תבערה, ובמהלך הפגנות אלימות בגדה־המערבית נפצעו כמה סטודנטים פלשתינים, שניים מהם מצעים קשים.

צעיר השליך אתמול ב־9 בבוקר בקבוק תבערה אל סיור צה"ל במחנה הפליטים אלבורג', שבין עזה לדיר־אל־באלח. הרכב לא נפגע, והחיילים פתחו במירדף אחרי הצעיר, שנורה ונהרג במקום.

ההפגנה הגדולה היתה בביר־זית. בסביבות השעה 11 בבוקר נאספו כ־300 סטודנטים בקמפוס הישן. הם הקימו מחסומי אבנים, הבעירו צמיגים, הניפו דגלי פלשתין וקראו סיסמאות בשבח אש"ף.

כאשר עברו לידם מכוניות של מתנחלים, הם השליכו עליהם אבנים.

יחידת צה"ל הגיעה למקום ודחקה את המפגינים לתוך הקמפוס הישן ביריות, בגז מדמיע ובכדורי גומי.

שלושה סטודנטים אושפזו, שניים במצב קשה, בבית־החולים „אל־מקאסד אל־חיריה" במזרח־ירושלים, שמותיהם: חאלד דייב ואשרף תמורה.

ארבעה סטודנטים אחרים נפצעו מצעים קלים מכדורי גומי. סטודנט נוסף מביר־זית אושפז בבית־החולים „הדסה" בהר הצופים, לאחר שנפצע מירי ברגלו.

ביריחו הוטל בלילה שעבר עוצר. בעקבות שתי תקריות סמוכות זו לזו: מכונית עלתה על מוקש־נעל ליד ארמון הישאם, ולא הרחק משם הושלך בקבוק תבערה על מכונית צבאית. בשני הפיגועים לא היו נפגעים.

כוחות הבטחון עצרו עשרות חשודים.

גורמי בטחון סבורים, כי בעיר פועלת חוליה שכבר הניחה מוקש נעל זמן מה קודם לכן. וכי יריחו הפכה להיות מוקד לפעילות חבלנית.

גם בקבאטיה, ליד ג'נין, הושלך בקבוק תבערה על אוטובוס חיילים. לא היו נפגעים. הוטל עוצר לכמה שעות. רבים נעצרו.

תלמידות הסמינר למורות ... ליד רמאללה, יצאו אתמול ... כשהן מניפות את דגל ... ומשמיעות סיסמאות ... כוחות הבטחון לא ... והתלמידות התפזרו ...

יהלומים בשווי 200 אלף דולר נשדדו בת"א

המשטרה הוזעקה לאחר שקריאות הנשדדים הכפותים הגיעו לבניין מערכת „על המשמר" סמוך למקום

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

יהלומים בשווי של 200 אלף דולר נשדדו אתמול בערב ממלטשת יהלומים השייכת לראובן גאון ברחוב המקצוע בתל־אביב.

שני שודדים רעולי פנים וחמושים בתת־מקלע עוזי ובאקדח ארבו בחדר המדרגות לשלושת פועלי המלטשה בשעה שבע ורבע בערב, בעת שסיימו את עבודתם ופנו בדרכם אל הרחוב. שני השודדים אילצו, תחת איומים, את הפועלים לפתוח את המלטשה ורוקנו מהכספת את תכולת היהלומים, בשווי של 200 אלף דולר.

לאחר מכן, כפתו השודדים את שלושת הפועלים באזיקים צה"ליים, עשויים פלסטיק (באנדים) אל מכונות הליטוש, נמלטו רגלי עם שללם אל מכונית סובארו כחולה, שהמתינה להם ברחוב סמוך ונסו מן האזור.

במשך כ־20 דקות נותרו שלושת הפועלים כשהם כפותים למכונות. קריאותיהם לעזרה הגיעו לבניין מערכת „על המשמר" הסמוך ושומר הבניין הזעיק למקום את המשטרה.

משה מעטוף, אחד הפועלים, סיפר אמש למכתבנו: „לאחר השעה 19.00 נעלנו שתיים מתוך שלוש הדלתות במלטשה והתחלנו לרדת במדרגות מהקומה הרביעית בדרכנו למטה. לאחר כמה מדרגות הבחנתי בשני צעירים רעולי פנים ומצויידים בנשק. הסתובבנו לאחור במטרה להשתחרר מהשודדים, אולם הם איימו עלינו והכניסו אותי ואת חברי לחדר שירותים במדרגות והשכיבו אותנו על הרצפה. הפועל שברשותו היו המפתחות פתח לשודדים את המלטשה והם הוציאו את כל היהלומים, אחר כך כפתו אותנו באזיקים למכונות הליטוש ונמלטו מהמקום".

למקום הגיעו שוטרים רבים ואנשי המעבדה לזיהוי פלילי, שגבו עדויות מהפועלים ומנסי הראייה שהבחינו בשודדים הנמלטים.

אנשי משטרה מתשאלים את עובדי המלטשה שבה אירע שוד מזוין (צילום: אבי הזאב, „חדשות")

דוגמנית הצמרת החשודה בסחר סמים נעצרה ל־14 יום

מאת בצלאל רוביו,
כתבנו באילת

פקודות מעצר ל־14 ימים נגד עדיה מאוירצ'יק, דוגמנית הצמרת בת ה־24 מרמת־גן, הוציא אתמול אורי בן־דור, שופט בית־משפט השלום באילת. הדוגמנית, שמודגמנת אצל מעצב האופנה גדעון אוברזון, נעצרה בחשודה בחברות ברשת של סוחרי סמים.

יחד עמה נעצרו ל־14 ימים עדי לויתן, בת 37 מרמת־גן, בנימין חזי, בן 36 מפתח־תקוה, ואמיר מרכוס, בן 23 מרמת־גן.

מלבד החשודים, אנשי המשטרה, התביעה ועורכת־הדין יעל סולל, שייצגה את הדוגמנית, אולם בית־המשפט באילת היה כמעט ריק מאנשים במהלך הדיון, שנמשך כ־10 דקות בלבד.

בבקשה להארכת מעצרם טענה משטרת אילת, שארבעת החשודים שייכים לרשת של סוחרי סמים.

כנימוק נוסף לבקשת מעצרם המציאה המשטרה לשופט מסמך מודיעיני חסוי.

עורכת־הדין יעל סולל מאילת טענה בבית־המשפט, שהדוגמנית היא ידידתו הקרובה של בנימין חזי. היא נקלעה לחדרו שבמלון במקרה, ואין לה כל שייכות לרשת הפצת ההרואין, כפי שמייחסת לה המשטרה. עוד טענה עו"ד סולל, שערב מעצרה דיגמנה מאירצ'ק במלון „אביה סונסט" בטאבה.

החשוד העיקרי, בנימין חזי, ... בבית־המשפט, שהוא נרקומן ... מנות ההירואין מסוג „קיק שוק" שנמצאו בחדרו במלון היו לשימוש הפרטי בלבד. „אני ארוחי את ... על־מנת שאוכל לעקוב ... הצריכה שלי, שילמתי ... עבור החומר. הוא ... מודעת שאני נרקומן ... חברי אין כל קשר לפרשה".

היום, 1.4.86, בבית התפוצות, בשעה 21.00
ערב לכבוד הופעת ספרו של יהושע פינגון
„פרקי אבות"
בהשתתפות: נתן טריינין, ליאו סנקמן, יוסף אינציגסון, יצחק גולדנברג, יהודה עדין, יהושע פינגון
מנחה: נחום סולן
קריאה: רפי גולדוסר

יו"ר המועצה הציבורית למען הזקן בישראל, שולמית שמיר, מעניקה את מפתח דירת „אזורים" למשה ולדמן, בן 73, שזכה בהגרלה שנערכה בין התורמים ל„טלתרום" למען הקשיש (צילום: סקופ 80)

הכנסות ה„טלתרום" למען הזקן: 2 מיליון ש"ח ורבע

הכנסות מיבצע ה„טלתרום למען הזקן", שנערך באמצעות הטלוויזיה בדצמבר שעבר, מסתכמות ב־2,250,000 ש"ח. כספי המיבצע חולקו בין 118 אירגונים ואגודות המטפלים ברווחת הזקן ברחבי המדינה.

פרטים אלה נמסרו במסיבת עיתונאים שהתקיימה אתמול בבית אגרון בירושלים ע"י שולמית שמיר, שבהסותה ובייזומה נערך המיבצע, והשופט צבי ברנזון, יו"ר הוועדה הציבורית של ה„טלתרום".

השופט ברנזון ציין, כי מתברר שצרכי הזקנים במדינה הם כה גדולים, עד שאין הקומץ משביע את הארי. נוכח פניות ובקשות סיוע שהופנו אל הוועדה מכ־270 ארגונים שונים, שביקשו סך כולל של 45 מיליון ש"ח. שולמית שמיר ציינה, כי עובדה זו מוכיחה את הצורך במיבצעים נוספים. היא מסרה, כי המועצה הציבורית למען הזקן תמשיך בפעולותיה גם לאחר סיום המיבצע הנוכחי. (עתים)

נמשכים עיצומי העיתונאים והמפיקים בטלוויזיה

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

עיצומי העיתונאים והמפיקים בטלוויזיה נמשכים: במוצ"ש לא צולם המשחק בין הפועל תל־אביב והפועל חיפה ואתמול לא צולמה ישיבת הכנסת שדנה בתקציב המדינה.

סיבת העיצומים, כזכור, דרישת העיתונאים להשוואת תנאיהם עם טכנאי הטלוויזיה, שזכו במו"מ האחרון עימם, לאש"ל מרוכז, שפירושו אכילת ארוחותיהם במסעדות לא הגבלת הסכום.

העיתונאים טוענים, שגם צוותי החדשות — הכוללים כתב, צלם, חשמלאי, במאי, מקליט וכו' — זכאים לתנאים דומים, ומשביתים במחאה את ניידות השידור הקטנות המצלמות ל„מבט לחדשות" ול„מבט שני".

הנהלת רשות השידור מסרבת להיעתר לדרישות החדשות, והעיצומים נמשכים.

בוטל המע"מ על כל סוגי הנסיעות מאילת

מאת בצלאל רוביו, כתבנו באילת

מהיום בוטל המע"מ באילת על כל סוג הנסיעות, לרבות טיסות נסיעה באוטובוס ובמוניות.

מהיום מחיר טיסה רגיל מאילת לתל־אביב יעלה 72.50 ש"ח, לעומת 83.20 ש"ח קודם לכן. טיסה מוזלת לאורח שאיננו תושב אילת תעלה מהיום 58 ש"ח, לעומת 66.70 ש"ח. טיסה לילית מוזלה לתושב אילת תעלה החל מהיום 21 ש"ח לעומת 24 ש"ח קודם לכן. נסיעה באוטובוס בקו אילת כל־אביב תעלה 12.30 ש"ח, לעומת 14.00 ש"ח בעבר.

בקו אילת ירושלים תעלה הנסיעה 11.70 ש"ח במקום 13.50 ש"ח. גם מחיר הבירה יוזל החל מהיום באילת ב־28% אחוז עקב ביטול מס הקנייה.

התנגדות להפיכת מרכז קליטה ל„גיטו אתיופי"

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

עיריית אשקלון מתנגדת בתוקף, כי 50 המשפחות של עולי אתיופיה המתגוררות בארבעה בניינים במרכז הקליטה בשכונת שמשון ימשיכו להתגורר באותן הדירות, שיהפכו לדירות הקבע שלהן, אחרי שצוות המטפל מאיים לנטוש את המרכז.

ראש העיר, אלי דיין, תקף את ההחלטה של „הפיכת המרכז לגיטו לעולים אלה", שתהיה „בכיה לדורות" ודוחה את האפשרות של התערות עולים אלה בקרב האוכלוסיה וקליטתם החברתית לזמן בלתי מוגבל.

ההחלטה הזאת תסב לעירייה גם קושי מעשי בתחום החינוך. ילדי עולים אלה ילמדו לפי שיוכם הגיאוגרפי בגן־ילדים אחד ובבית־ספר אחד, ויש להניח כי יהוו בגני־הילדים ובכתי־הספר חלק מספרי רב יותר מהמקובל. הורי הילדים האחרים יסרבו לשלוח את ילדיהם לגנים אלה.

„הוויכוח במשרדי הממשלה מעכב בניית 150 כיתות"

עשרה ישובים ומועצות בגליל, ביהודה ושומרון וישובים בדרום פנו אתמול לשרי החינוך, האוצר והשיכון ולראש הממשלה להעמיד לרשותם את הסכום הנדרש לבניית 150 כיתות שהובטחו להם. ושבנייתם נמנעה עד כה בגלל ריב סמכויות בין משרדי החינוך והשיכון.

לדברי משגרי המכתב, יש ויכוח בין משרד החינוך ומשרד השיכון מי יממן את בניית הכיתות. עוד מוסיפים ראשי הישובים, שמסעל הפיס ממומן ומעביר את הסכומים הנדרשים לבניית כיתות במרכז הארץ, לרבות בתל־אביב. אך, לדבריהם המצב שונה ביישובי־פיתוח, וכך נמנעה עד כה בניית הכיתות.

„אנא, התכנסו, דברו ועשו הכל למנוע סבל מילדינו ומלחמות בין יהודים", כותבים משגרי המכתב.

תייר נהרג בנפילה לתהום במצדה

מאת שלי יחימוביץ,
כתבת „על המשמר"

תייר מניו־זילנד נהרג שלשום מנפילה מהר המצדה אל תהום בעומק של כ־80 מטרים. כוחות גדולים עסקו בחיפושים אחריו משך כל ליל אתמול, ולפנות בוקר נמצא גופתו.

שלשום, סמוך לחצות, הגיע חברו של התייר אל אכסניית הנוער באתר. הוא סיפר, כי חברו נעלם בעת שהתכוננו ללינת לילה על ההר. כוחות גדולים של משטרה, צבא, רשות שמורות הטבע ומד"א שהוזעקו למקום — עסקו משך כל הלילה בחיפושים אחר התייר.

בשעה 4.30 לפנות בוקר, נמצאה הגופה בתחתית המדרון, כפי הנראה, נהרג הצעיר במקום. רק בשעות הבוקר המאוחרות הצליחו הכוחות לחלץ את הגופה.

שמו של התייר טרם הותר לפירסום, משום שהידיעה לא הועברה עדיין למשפחתו. הוא עבד כמתנדב בקיבוץ חצבה, ושלשום יצא עם חברו, אף הוא מתנדב, לטיול ב„ארמון הצפוני" במצדה. השניים התכוונו ללון במקום, למרות שיש איסור מפורש על כך. במהלך ההכנות ללינה נהרג הצעיר.

מזג האוויר

תחזית מזג האוויר להיום: מעונן חלקית. ובשעות אחר־הצהרים גשמים מקומיים.

הטמפרטורות: ירושלים: 9 עד 13, תל־אביב: 7 עד 19, רמת־הגולן: 8 עד 14, צפת: 7 עד 14, נצרת: 11 עד 17, טבריה: 12 עד 23, עפולה: 12 עד 22, השומרון: 10 עד 15, לוד: 13 עד 19, יריחו: 13 עד 24, אילת: 14 עד 26, מעלות.

בוש יבקר בישראל

(המשך מעמוד ראשון)

פרס לא ייפגש הפעם עם הנשיא ריגן, המבלה חופשה בקליפורניה. פגישה בין השניים תערך קרוב לוודאי ביוני, כאשר יהיה פרס אורח המגבית היהודית בארה"ב.

ראש־הממשלה שיבח את ארה"ב על הקרב שניהלה עם קדאפי במפרץ סידרה בשבוע שעבר, ואמר כי ניתן לקבוע ללא היסוס, שהפעולה היתה צודקת ובוצעה במועד הנכון. אם לא היתה ננקטת, היה האיום של קדאפי עוד יותר גדול.

פרס הביע שביעות רצון מכך, שיש עוד מישהו, פרט לישראל, הפועל נגד הטרור הבינלאומי.

ראש הממשלה שיבח את ארה"ב כמדינה הלוחמת עבור מטרות צודקות של עמים אחרים, אך איננה מספחת לעצמה שטחים של מדינות זרות.

שיקום שכונת התקווה

בדברו על פרוייקט שיקום השכונות סיפר שמעון פרס לאנשי המגבית על ביקורו בשכונת התקווה, בו נוכח בתוצאות החיוביות והחשובות שהפרוייקט מניב.

ראש הממשלה דיווח, כי ממשלת ישראל סיימה את שנת הכספים האחרונה ללא גרעון, ואמר כי העם בישראל הוא שנשא בנטל לשם שיקום הכלכלה.

בתשובה לשאלות על פרשת ולדהיים, אמר ראש הממשלה כי מדינת ישראל איננה משתתפת בחקירת העניין בשלב זה וממתינה לתוצאות הבדיקות שמנהלים גופים אחרים.

לשאלה, האם הזיק ולדהיים לישראל בעת ששימש בתפקיד מזכיר האו"ם, השיב פרס כי "האו"ם איננו זקוק לסיוע מאף אחד כדי להיות אנטי־ישראלי".

משפחות פלשתיניות עוקרות ממחנה שאתילה בעקבות הקרבות בין הפלשתינים לשיעים בביירות. (צילום: אי.פי.)

ורטמן מציע: 1 במאי יום עבודה שהכנסותיו למפעלים במצוקה

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

מזכיר מועצת פועלי חיפה משה ורטמן הציע אתמול בעת ישיבת המועצה לתרבות במועצת פועלי חיפה להכריז על ה־1 במאי כעל יום עבודה רגיל שכל ההכנסות ממנו יוקדשו לסיוע למפעלים במצוקה, כאות להזדהות וסולידאריות פועלית. ורטמן אמר כי יש לתת לעובדים המצויים בצרה, הרגשה כי אינם לבד וכי כל ציבור הפועלים בארץ מתייצב מאחוריהם במטרה לעזור ולמנוע פיטורין.

דובר מועצת פועלי חיפה משה גוטר מסר אתמול כי מזכיר מ.פ.ח. משה ורטמן פנה במקביל לאירגוני המעסיקים בבקשה לפעול ולעשות כל מאמץ למניעת פיטורי עובדים לפני החגים.

שמן ומרגרינה מוזלים; מלח ואבקת כביסה מתייקרים

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

מחיר השמן הוזל אתמול שוב זו הפעם החמישית ברציפות מאז יולי, והפעם בשיעור של 7.4 אחוזים.

בעקבות כך יוזלו גם מחירי המרגרינה בשעור 6 אחוזים והמיונית ב־6 אחוזים. מחיר השמן לתעשיה יוזל ב־10.5 אחוזים.

במקביל להוזלות הודיע משרד המסחר והתעשיה על עלייה של 10 אחוזים במחיר הקטשופ, 6 אחוזים באבקות כביסה ו־14 אחוז במחיר המלח.

משרד התעשייה אישר גם העלאות מחיריהם של כמה מוצרים ברי קיימא מתוצרת מקומית. אישור ההתייקרויות הן למכונות כביסה מתוצרת מקומית בשעור של 15 אחוז, שואבי אבק 20 אחוז, מערבלי מזון 20 אחוז, מזגנים 15 אחוז וטלוויזיות מתוצרת מקומית, אשר התייקרו ב־12 אחוז, דודי שמש התייקרו בכ־15 אחוז.

בנוסף לכך אישר משרד התעשייה ייקור לחם קימל, חלה ולחם כהה פרוס וארוז בשעור של 8 אחוזים.

דובר המשרד ציין, כי השינויים במחירים יביאו לעלייה של לכל היותר כעשירית אחוז במדד המחירים לצרכן.

חוסיין: מחסור באמצעי לחימה יאלצנו לכרות שלום נפרד עם ישראל

לונדון. — צמצום תמיכתן הכספית של מדינות ערב לירדן מונעת ממדינה זו את האמצעים הדרושים לרכישת אמצעי לחימה מתוחכמים, ומצב זה עלול לאלץ את רבת־עמון להיכנע לתביעותיה של וושינגטון ולחתום על שלום נפרד עם ישראל — דברים ברוח זו אמר חוסיין, מלך ירדן, בראיון שהתפרסם אתמול בשבועון בעל המוניטין לנושאי בטחון, "ג'יינס דיפנס וויקלי".

בהתייחסו לסירובו של הקונגרס האמריקני לאשר מכירת מטוסים ואמצעי לחימה חדישים לירדן, הדגיש חוסיין כי ארצו נאלצת עתה לחפש מקורות חימוש אחרים.

אשר למלחמת עירק־איראן, אמר חוסיין, כי מגוי וגמור עם ירדן לחוש לעזרתה של כוויית, אם תותקף גם היא ע"י איראן.

יוהנס ראו על פרשת ולדהיים: עניין פנימי של האוסטרים

מאת כתבנו בעמק

מנהיג המפלגה הסוציאל־דמוקראטית במערב גרמניה, יוהנס ראו, שהוא מועמדה למשרת הקאנצלר, סרב אתמול להגיב על פרשת עברו הנאצי של קורט ולדהיים ואמר כי מדובר בעניין פנימי של האוסטרים ואין הוא מתכוון להתערב בו. כאשר נשאל האם לדעתו ראשית ישראל ואזרחיה להגיב על הפרשה אמר: "זו זכותכם לעשות כך." האורח סרב להוסיף על דברים אלה. הוא גם סרב להגיב גם על העימות בין ארה"ב ולוב בשבוע שעבר. בהתייחסו לנעשה במזה"ת הביע ראו תמיכה נלהבת בתוכניתו הכלכלית של ראש הממשלה שמעון פרס לשטחים שזכתה לכינוי "תוכנית מארשל" לשטחים, ואמר כי מדובר בתוכנית טובה וחשובה שעל המדינות התעשייתיות בעולם לסייע לה.

מבוכה

(המשך מעמוד ראשון)

במהלך אותה ישיבה, לאחר זמן קצר, הוכנס פתק אל השר רבין בו נמסר לו כי ה"מדובר במתיחות ה־1 באפריל של אחד החיילים במודיעין".

רבין: החייל ישלם

רבין נבוך במקצת אמר לחברי ועדת חוץ ובטחון כי החייל ייענש וישלם ביוקר עבור המעשה. במערכת הבטחון שררה מבוכה נוכח המקרה היות והדבר הועבר מייד לכלי־התקשורת כידיעה מרעישה שגררה תגובות פרשנות. יצויין כי מתיחה כידיעה ממקור אחר (לא גלוי) היתה יכולה לגרום נזק רב לישראל היות שהיא שוחררה לתפוצת המיודעים ללא אימות עם סוכנויות הידיעות או עם מקורות מודיעין נוספים.

בג"ץ יתבקש הבוקר

(המשך מעמוד ראשון)

שלושה חברים אחרים בוועדה, פרופ' יצחק זרסגו, משה עמירב וגדעון שור סברו, כי יש להנהיג שעון קיץ או לחילופין להנהיגו לשנת נסיון נוספת שבמהלכה ייבדקו השפעותיו בעיקר בתחום תאונות הדרכים.

דעת יחיד הביע החבר השביעי בוועדה, היושב־ראש, שסבר שיש להעביר את ההכרעה לשר־הפנים. לדעתו, קשה להציג מחקרים מעמיקים על השפעות שעון הקיץ, והדבר היחיד שיש לבחון היא תוספת הרווחה הקטנה, לדבריו, שתיגרם לרוב האוכלוסיה החילונית עקב הנהגת שעון קיץ, לעומת הצער שייגרם לשומרי המסורת.

להכרעת שר הפנים

לדבריו בשאלה זו יכול להכריע רק שר הפנים, ואין זה מתפקידה של הוועדה. דו"ח הוועדה המסכם כולל את שלוש הדעות ועל פיו יכריע השר פרץ בשאלה תוך מספר ימים.

שעון קיץ בדואר

שר התקשורת, פרופ' אמנון רובינשטיין, פנה ביום ה' להסתדרות עובדי המדינה ולחטיבת עובדי התקשורת בהצעה להנהיג שעון קיץ בכל שירותי הדואר ובכל סניפי ומשרדי הדואר, החל מה־27.4.86.

הסתדרות עובדי המדינה ונציגי החטיבה נענו ליוזמה זו, ומכיוון שכך תוקדם שעת פתיחת סניפי הדואר בשעה אחת החל מאותו מועד.

שר־התקשורת הודיע, כי הנהגת שעון קיץ בשירותי הדואר חיונית למען תועלת הציבור ורווחת העובדים, והיא באה במסגרת שיפור השרות לקהל.

השר יפנה גם להנהלת בזק, כדי שגם זו תנהיג שעון קיץ במשרדיה ובכל הנוגע לשעות התעריפים המוזלים של חב' בזק.

צלצול מחיר

ח"כ רפאל איתן, הרמטכ"ל הקודם: היתה פאשלה

איך קורה שחייל אמן "מותח" את כל צמרת צה"ל עד שר הבטחון והרמטכ"ל מדווחים לוועדת החוץ והבטחון על פצצה המדומה של נביה בריו?

— אינני מדליף מועדת החוץ והבטחון. בעקרון יכול לקרות שמופקד על הברז מזין את המערכת בנתונים מסולפים בכוונה תחילה. ונראה שהמערכת לא היתה מספיק עירנית, מכיוון שהידיעה עצמה היתה הגיונית ומתקבלת על הדעת. יכול גם להיות, שמערכת מסתובבת התראה שרוצים להתבקש בנביה ברי ולכן היו כולם בטוחים שזה נכון.

ברדיו נאמר, שהחייל הפיץ את הידיעה בצינורות המקובלים עד שהגיעה לצמרת צה"ל. האם אין בצה"ל מערכת בקרה לגבי העברת מידע מן הסוג הזה?

— בדרך כלל, מי שמזין במידע יש לו מערכת בקרה, בדיקה ואימות בסדר מסויים של תהליכים ובצינורות קבועים. במקרה זה הוו שיבושים שאני לא יודע מהם. וצריך לבדוק בשרשרת, איך קרה שהידיעה החשובה הזאת לא נבדקה ולא אומתה. ולנקוט בצעדים שזה לא יקרה שוב.

אז היתה כאן "פאשלה"?

— כן.

היפוטטית יכול לקרות, שידיעה מוטעית תגרום אפילו לפריצתה של מלחמה?

— ברור, שמי שלא אמין ויש בידו אמצעים, יכול לשבש מערכות ולגרום למלחמה.

איך קרה שהידיעה הגיעה לדובר צה"ל והופצה באמצעי התקשורת?

— אמרו לי שהוא העביר את הידיעה לדובר צה"ל. ולדעתי, צריך היה דובר צה"ל לאמת אותה, לפני שהפיצה במערכת.

גם אתה כרמטכ"ל נתקלת בחייל, שכתב במחשב בעקבות החנינה שנתת לפינטו שאתה "חונן רוצחים"...

— כן. זרקתי אותו מהצבא, מפני שהיום הוא הכניס למחשב נתון אחד — ומחר הוא היה יכול להכניס נתון אחר.

מהו העונש שצריך לקבל אותו חייל?

— אם השתמש להפצת הידיעה באמצעים העומדים לרשותו לצורך תפקידו, אז הוא צריך לחטוף כהוגן למען יראו ויראו. אם הוא סתם חייל בחיל ההנדסה שהרים טלפון, צריך, לדעתי, להעניש במיוחד את מי שלא הפעיל את הבקרה.

אתי רונאל

סיכום שנת הכספים:

הצלחה לספיגה — ההזרמה נמנעה

עלה חלק העצמאים והחברות במס־הכנסה

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

בשנת התקציב 1985/86 ספגה הממשלה, כתוצאה מפעולות תקציביות סכום של 538 מיליון ש"ח, לעומת הזרמה שתוכננה בראשית שנת הכספים של 1.1 מיליארד ש"ח.

לדברי משרד האוצר הנתונים הראו כי נשמרה מסגרת התקציב ושהיה ביצוע מלא של החלטות הממשלה שהיוו חלק מהתכנית הכלכלית.

האוצר ציין כי הספיגה, בשנת הכספים שעברה, נבעה מגידול בהכנסות המדינה, מגביית מסים ומגיוס בשוק ההון שהיה גבוה מהמתוכנן כתוצאה מהסטת חלק מהחסכונות לאפיק של חסכון ממשלתי כמו תוכניות חסכון ואגרות חוב.

האוצר ציין שב־1985/86 ספגה הממשלה, כתוצאה מפעילות תקציבית סכום של 538 מיליון ש"ח, לעומת הזרמה שתוכננה בראשית שנת הכספים של 1.1 מיליארד ש"ח.

לדברי משרד האוצר הנתונים הראו כי נשמרה מסגרת התקציב ושהיה ביצוע מלא של החלטות הממשלה שהיוו חלק מהתכנית הכלכלית.

האוצר ציין כי הספיגה, בשנת הכספים שעברה, נבעה מגידול בהכנסות המדינה, מגביית מסים ומגיוס בשוק ההון שהיה גבוה מהמתוכנן כתוצאה מהסטת חלק מהחסכונות לאפיק של חסכון ממשלתי כמו תוכניות חסכון ואגרות חוב.

האוצר ציין שב־1985/86 היתה התוצאה התקציבית בהתאם להנחות התקציב.

הממונה על התקציבים אליהו פוגל אמר אתמול שהביצוע של התקציב הראה ששינוי התחזיות התקציבית היתה גורם בדרך בשינוי מצב המשק. פוגל תקף את החלטות הממשלה האחרונות על הזרמת כספים לבריאות, התיישבות, בטחון ובנייה, ואמר שהם החזירו את המשק לאווירה ולמצב שהיה ערב לפני התוכנית הכלכלית.

ירדו רזרבות מט"ח

בנק ישראל הודיע אתמול שרזרבות מטבע חוץ של ישראל ירדו בחודש שעבר ב־77 מיליון דולר והסתכמו בסוף החודש ב־3 מיליארד דולר.

משרד האוצר סיכם אתמול את שנת המס וציין שב־1985/86 גבה מינהל הכנסות המדינה כ־12.2 מיליארד ש"ח, עלייה ריאלית של 1.7 אחוזים בהשוואה לשנת הכספים הקודמת.

בשנת הכספים 1985/86 היתה עליה של כ־42 אחוזים בהכנסות המדינה מפירמות ומעצמאים במס הכנסה, לעומת ירידה של כ־20 אחוז בתשלומי מס הכנסה של שכירים. בעקבות התפתחויות אלה גדל חלקו של הסקטור העסקי בסך תשלומי מס הכנסה מ־45 אחוזים ל־59 אחוזים.

במלאת שלושים
להבאתו למנוחות של בננו
יעקב רוינה ז"ל
נעלה לקברו לטכס גילוי המצבה
ביום חמישי 3.4.86 בשעה 15.00
המשפחה
וקיבוץ אילון

אבל ירד על ביתנו
במות חברנו
ישעיהו שטיפט (סטשק) ז"ל
הלוויה תתקיים היום, יום ד' 2.4.86
בשעה 15.00 בקיבוצנו
המשפחה
וקיבוץ אילון

לזלמן אביגדורי
משתתפים בצערך הכבד על מות
אשתך
אגוד מגדלי הפרחים

"המשמר"
עתון יומי
على الهمشمار
جريدة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ
בטאון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3–43360–4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2. Choma Umigdal St Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102–121. טל' 6–221125. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' סבונר 17. טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

עובדי תדיראן בחולון תובעים רימזור כביש

מאת אשר שילוני, כתבנו בחולון

עובדי תדיראן דורשים מעיריית חולון להתקין רמזור להולכי־רגל בכביש החוצה את מפעלי תדיראן — בשל ריבוי תאונות הדרכים הקטלניות בכביש הסואן, המוגדר עורק תחבורה עמוס לכוון מגיני הדרום וכביש גהה.

באחרונה נהרג אחד מעובדי תדיראן, תומה וינר, בעת שחצה את הכביש. עובדי תדיראן הפגינו וחסמו את הכביש. המשטרה נאלצה להתערב על מנת להרגיע את הרוחות. נציגי העירייה הבהירו לקברניטי העובדים, שהתקנת רמזור כזה עולה כסף רב ובשלב זה מסתפקת העירייה בשיפור התימרור וסימון הכביש.

כנס מוניציפאלי של מפ"ם בגליל המערבי

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

אמש התקיים בבית אפרת בנהריה כנס מוניציפלי של מפ"ם בהשתתפות נציגים מכרמיאל, עכו, חיפה, נהריה וישובים אחרים בגליל המערבי. בכנס נטלו חלק גם אפרים קורן מהמדור המדיני של מפ"ם ויוסי ... מרכז המחלקה המוניציפלית של מפ"ם. הכנס דן בדרכים ... לקדם את הפעילות המוניציפלית של מפ"ם ולקרב את ... לעמדותיה של מפ"ם בתחום המוניציפלי.

"רמת הקצינים בצה"ל אינה פחותה מבעבר"

מאת זהבה מוזם

"רמת הקצינים כיום בצה"ל אינה פחותה מבעבר ואף עולה עליה, אך לא כל אלו שיכולים להיות קצינים ... מגיעים לקצונה וצה"ל מתמודד עם עובדה זו לאורך כל ... ומנסה להביא את השיכבה האיכותית הגבוהה לבית הספר לקצינים".

דברים אלה אמר אתמול ראש ..., אלוף יצחק מורדכי, בכנס ... המודעות לכושר גופני שנערך לתלמידי תיכון ברחובות. ... הדגיש כי מול הפערים ההולכים וגדלים בינינו לבין אויבינו בתחום הדמוגרפי, וההבדלים במצבים הכלכליים ובמרחבים ... העומדים לרשותם לעומת שטחה הקטן של מדינת ישראל, על צה"ל לדאוג לחיילים באיכות כזו, שיהיו מסוגלים להתמודד עם כל סיטואציה.

שיחות טאבה הסתיימו ללא מועד לחידושן

קאהיר. — הסיבוב השביעי של שיחות טאבה הסתיים אמש בקאהיר, בלי שנקבע מועד לפגישה נוספת.

דובר המשלחת המצרית, מחמוד עוסמאן, שמסר על כך, מוסיף כי מועדה של הפגישה הבאה — האמורה להתכנס בהרצליה — ייקבע בדרכים דיפלומטיות.

בסיבובים הקודמים נקבעו, כזכור, מועדי הפגישות הבאות עם סיומו של כל סיבוב.

סיבוב השיחות השביעי נמשך יום אחד בלבד. בשיחות לא הושג הסכם על הרכבה של ועדת הבוררות. אולם הדובר המצרי מסר, כי שני הצדדים "דנו במספר מועמדים אפשריים". הוא סירב לנקוב בשמותיהם של מועמדים אלה.

בסיבוב הקודם הסכימו משלחות ישראל ומצרים בניהם כי ועדת הבוררות תשב בז'נבה, וכי לשון העבודה תהיה הלשון האנגלית. אולם "כותרתה" של שאלת היסוד שתוצג לוועדת הבוררות מוסיפה עדיין להיות שנוייה במחלוקת.

שתי המשלחות נתקבלו בשעות אחר הצהריים של יום ג' לשיחה אצל שר החוץ המצרי, עיסמת עבד אל מגיד.

משלחת ישראל עמדה לשוב לישראל בשעות הלילה. (עיצ)

"אנשי הקיבוצים הילקו עצמם הלקאה מיותרת"

בקיבוצים מתנדבים 25% לקצונה; בעיר ומושב — 16%

מחקר חדש שנערך בצה"ל הוצג אתמול לראשי התנועה הקיבוצית

מאת אבי בניהו, כתב "על המשמר"

25 אחוז מבני הקיבוצים המתגייסים לצה"ל מתנדבים לקורסי קצינים, לעומת 16 אחוז מכלל המתגייסים בסקטור העירוני והמושבי.

נתונים אלה כלולים בסקר מיוחד שנערך באחרונה בצה"ל במחלקה למדעי ההתנהגות. ההשוואה נעשתה בין בני הקיבוצים לבין שאר העם בישראל המתגייס לצה"ל לאחר 12 שנות לימוד.

מהמחקר, שהוצג אתמול על־ידי צה"ל לראשי התנועה הקיבוצית, עולה עוד כי מכלל המתגייסים מבני הקיבוצים פונים 47 אחוז לשירות ביחידות שדה (שריון, הנדסה, תותחנים) לעומת 25 אחוז בכלל הציבור. בסה"כ מתברר, כי 71 אחוז מבני הקיבוצים משרתים במסלולים קרביים.

סא"ל ע. שהציג את המחקר, אמר כי נתוני הסקר מורים על כך שכל ההשערות והביקורות שהוטחו בתנועה הקיבוצית אינן במקומן ו"אנשי הקיבוצים הילקו את עצמם הלקאה מיותרת".

אותו סקר מוסיף, כי ביחידות המובחרות של צה"ל וביחידות ההתנדבות אחוז בני־הקיבוצים גבוה לאין־ערוך לעומת כל סקטור אחר באוכלוסיה, וכי מסתמנת עלייה משמעותית ביותר בכמות בני הקיבוץ המתנדבים לקצונה.

עם זאת, יש ירידה מסוימת בכלל האוכלוסיה לעומת אחוזי הקצונה בשנות ה־60, אולם מגמת הירידה בקיבוצים מתונה יותר.

בנושא הישארות בצבא וחתימה ארוכה לקבע, לאורך שנים, יש נסיגה בתנועה הקיבוצית, שניתן לייחסה להארכת משך חתימת החובה של קצין, שהוגדלה מ־6 ל־12 חודשים.

ארנס: או שנתלכד או שנרד מהפסים

על־פי הצעתו של השר משה ארנס, החליטה אתמול סיעת הליכוד בכנסת, פה אחד, לקרוא לכל חטיבות הליכוד לבצע לאלתר את ההסכם בדבר איחוד מפלגות הליכוד.

ברומזו לסכסוכים הפנימיים בתנועה, אמר ארנס כי האיחוד בין חרות לליברלים הוא שיקבע את עתיד הליכוד. "או שנתלכד או שנרד מן הפסים", אמר ארנס.

הישיבה הוקדשה אתמול לסיכום עבודת הליכוד בכנס החורף. יו"ר הסיעה, שרה דורון, מתחה ביקורת על "חלק משרי הליכוד שאינם באים לכנסת ואינם מקיימים דיאלוג עם הסיעה". מרכז סיעת הליכוד בוועדת הכספים, יגאל כהן, מתח ביקורת על הצבעת השרים מהליכוד בממשלה בעד הפתרון הכלכלי לסולל־בונה ולקופת־חולים. בפנותו לשר האוצר יצחק מודעי אמר כהן: "זוהי פשיטת רגל מוסרית ואידיאולוגית". לדעתו, היו שרי הליכוד צריכים להתנות את תמיכתם בסולל־בונה ובקופת־חולים בהתחייבות מצד שרי המערך להנהיג חוק ביטוח בריאות ואיחוד הגבייה של המוסד לביטוח לאומי והמס האחיד.

מודעי הזכיר לחבריו, כי שרי הליכוד אינם יכולים לעשות בממשלת פרס יותר משעשו בזמן שהליכוד שלט בעצמו. גם הוא תומך באיחוד הגבייה. אבל המערך מתנגד. הוא התקיף את השר שחל, אשר "צבר חסכונות" בקרן הדלק, והוא המחליט מה ייעשה בהם.

קצב: לחקור התמוטטות "סולל־בונה" וקופ"ח

שר העבודה והרווחה, משה קצב, גורס שיש לחקור כיצד התמוטטו סולל־בונה וקופת־חולים, ואם יהיה צורך להסיק מסקנות, אפילו אישיות.

השר אמר זאת בהופיעו אתמול בפני תלמידי מכללת הדסה בירושלים. במהלך ביקור במוסד אמר קצב, כי החלטות הממשלה להזרים כסף לסולל־בונה, קופת־חולים וענף הכותנה שמות לאל את תוכנית הצמיחה של הממשלה. הוא חייב התערבות ממשלתית למנוע אבטלה.

בכנסת

יצחק שור

הלל הובס על־ידי הימין והדתיים

ברוב של 12 ח"כי הימין והמפלגות הדתיות נגד 10 הובס אתמול יו"ר הכנסת, שלמה הלל, בוועדת הכנסת. הוועדה דנה בערעורים של ח"כי ש"ס על החלטת יו"ר הכנסת, הקובעת כי הצעת חוק שיפוט בתי־הדין הרבניים דומה בעיקרה להצעת חוק השבות שהוסרה מסדר יומה של הכנסת, ולפי התקנון אי־אפשר להגישה שוב בכנס זה.

התיקון שהציעה סיעת ש"ס מעניק לבתי־הדין הרבניים את הסמכות לבחון את כשירותם של נישואין וגירושין בהווה ובעבר. בכך ניסו ח"כי ש"ס להכניס בדלת האחורית את חוק "מיהו יהודי", ולתת לרבנים לקבוע מי אינו יהודי — מי לא התגייר כהלכה, כלומר, בידי רבנים ריפורמיים או קונסרבטיביים.

שלמה הלל נימק את התנגדותו להעלאת הצעתה של ש"ס בטיעון ענייני ולפי התקנון, אך את הרוב של הימין והדתיים לא עניין התקנון. רוב זה החליט אתמול, בניגוד לתקנון, להעלות לסדר היום הצעה הדומה בעיקרה להצעה שנפלה.

הצעת חוק פרטית נגד רשימות דוגמת "כך"

ח"כ אהרון נחמיאס (מערך) הניח אתמול על שולחן הכנסת הצעת חוק פרטית, המאפשרת ל־30 ח"כים לפנות לבית־המשפט העליון, כדי שזה יבחן את התנאים למניעת השתתפותה של רשימת מועמדים לכנסת גם אחרי הבחירות.

ההצעה באה לאפשר ביטול חברותם של ח"כים הדוגלים בשלילת קיומה של ישראל, שלילת אופיה הדמוקרטי או הסתה לגזענות. זו דרך להתגונן בפני רשימות כמו "כך". — טוען נחמיאס.

אושרה הצעת חוק לביטול הצורך בהיתר מיוחד להעסקת נשים בלילה

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

ועדת העבודה אישרה הצעת חוק, המבטלת את הצורך בהיתר מיוחד לשם העסקת נשים בעבודת לילה. הוועדה הניחה את הצעת החוק על שולחן הכנסת לקראת אישורה בקריאה השנייה והשלישית.

הצעת החוק קובעת, כי נשים שכבר עובדות במקומות עבודה שבהם לא עבדו עד כה בלילות — יוכלו לסרב גם בעתיד לעבוד בלילה. נשים שמתקבלות לעבודה חדשה, יוכלו לסרב לעבוד בלילה, "אם תהיה לכך הצדקה משפחתית".

כן אישרה הוועדה תיקון לחוק פיצויי פיטורין, לפיו פיצויי פיטורין יחושבו על בסיס שכרו הקודם של המפוטר ולא על בסיס השכר שהופחת זמנית. הממשלה איימה לקחת בחזרה את הצעת החוק אם יתקבל בה תיקון של מזכיר ההסתדרות, ישראל קיסר. לפי התיקון יש להוסיף לחישוב פיצויי הפיטורין את מלוא ההתייקרות מיום ששילמה תוספת היוקר האחרונה ועד ליום פיטורי העובד. לפיכך, החליטה הוועדה לדחות את הדיון בהצעת קיסר עד לאחר פגרת הפסח.

המלצה לשנות השיטה שהמשטרה שופטת עצמה

ועדת הפנים המליצה אתמול לשנות את השיטה לפיה חוקרת המשטרה ושופטת את עצמה. הוועדה קיבלה המלצה זאת בעקבות דיון בהצעה לסדר היום של יאיר צבן (מפ"ם) תופיק טובי (חד"ש) ומתי פלד ("מתקדמת") בדבר התנהגות המשטרה והתרבות השימוש באלימות שוטרים נגד אזרחים.

הוועדה ציינה כי בתי־דין של המשטרה הטילו עונשים קלים על שוטרים שהשתמשו בכוח נגד אזרחים. הוועדה ממליצה לשר המשפטים כי יתקן את החוק כך שעבירות פליליות של שוטרים יידונו בפני בתי־דין אזרחיים.

מחקר שיתפרסם תוך שבוע יגלה ירידה בתמיכת נוער בכהנא

תוך שבוע יתפרסם מחקר המצביע על ירידה משמעותית בתמיכת בני־נוער בכהנא — מסר אתמול חבר הנהלת מכון ואן־ליר, אלוף הראבן, לוועדת החינוך. לדבריו, התוכניות לדו־קיום יהודי ערבי משנות עמדות לטווח קצר. ערכן העיקרי הוא בהקנית ידע לנוער יהודי על שכניהם הערבים וכוויותיהם ואורח חייהם. מכון ואן־ליר יסיים את עיסוקו בנושא זה בשנה הבאה וביקש ממשרד החינוך כי ייטול על עצמו את כל הטיפול בנושא. נבון אמר, כי הקדיש לנושא 200,000 דולר ובדעתו להקציב עוד.

השר פת ביום עיון לטכנולוגיות בחלל:

"הממשלה מרחפת בחלל"

ביום עיון לטכנולוגיות החלל שנערך אמש במלון "הילטון" בתל־אביב, מטעם המערכת לחינוך מבוגרים של "אורט" והמוכנות לחקר החלל בישראל, אמר שר המדע, גדעון פת, כי הוא וחלק מעמיתיו השרים "ריחפו" בחלל בעת הדיונים על תקציב המדינה לשנה הבאה.

הזרמת כספים למיגזורים מתמוטטים וחסרי סיכוי היא טעות, והתוכנית הכלכלית החדשה פוגעת במשק. יש קיפאון כלכלי, והיעדר הצמיחה יחזיר את ישראל לשנות החמישים. השר פת חושש שרבים מהחוקרים והמהנדסים, כוח האדם המעולה של ישראל, ירדו מהארץ והלכו לרעות בשדות זרים. לדבריו, גם אם נשקיע בצמיחה כיום, נראה פירות רק בסוף 1987. ההתנגדות למדיניות הכלכלית הנוכחית חוצה את גבולות המפלגות החברות בממשלה, ושרים רבים חושבים שיש לחזור למדיניות יציבה וארוכת טווח של סיוע למפעלים חדשים ומבטיחים על־ידי מתן הלוואות פיתוח והקלת נטל המס.

גיוס לצבא — אחרי האוניברסיטה

מנכ"ל אורט, ישראל גורלניק, שבירך את באי הכנס, אמר שהיום יש להשקיע משאבים בחינוך טכנולוגי, ובין השאר, לדחות את גיוס החובה לצה"ל לגיל 21, כדי שנערים יוכלו לסיים ברצף אחר חמש־עשרה שנות למוד. שהן ההכשרה ההכרחית בעידן של התקדמות טכנולוגית.

פרופ' דוד אביר מרכז הסוכנות הישראלית לחקר החלל, הזהיר את באי הכנס מפני הסכנה של החמצת ההזדמנות העומדת כיום בפני ישראל כיום לקידום טכנולוגיית החלל ושמירת מקומה בחזית הטכנולוגיה העולמית. לדבריו, קוצר ראות של משרדי הממשלה מנע את הצטרפותה של ישראל לסוכנות החלל האירופית לפני כחמש־עשרה שנים. כיום הדרך להצטרפות כזו חסומה מטעמים פוליטיים.

50 מחבלים חמושים נעצרו ע"י יוניפי"ל בדרכם לישראל

בימים האחרונים ● היו מצויידים בטילי לאו, מוקשים, טילים נגד טנקים ומטעני צד ● שוחררו זמן קצר לאחר המעצר

מאת יהודה צור,
כתב „על המשמר"

חיילי יוניפי"ל בדרום לבנון עצרו בימים האחרונים יותר מ־50 מחבלים חמושים שהיו בדרכם לבצע פיגועים בישראל.

ממקורות יוניפי"ל נמסר, כי במחסומים של כוח האו"ם בהם נעצרו החשודים, פורק נשקם והם שוחררו לאחר מכן.

בין היתר, נתפסו טילים נגד טנקים, טילי לאו, מוקשים, אמצעי חבלה ומטעני צד.

גורמים צבאיים מדגישים שהבעיה של יוניפי"ל היא, שהם אמנם חוסמים אנשים חמושים בדרכם לבצע פיגוע, אך מיד הם משוחררים ותוך זמן קצר גם הנשק מוחזר, ולכן אין שום פתרון למניעת מעבר של מחבלים דרך שטח שבשליטת יוניפי"ל.

גורמי צה"ל בכירים מסרו, כי במחנות הפליטים בצור ובצידון מתרכזים יותר מ־1200 מחבלים מכל הארגונים. גורמים צבאיים הדגישו, כי צה"ל לא יסבול המשך נוכחותם של מחבלים בצור ובצידון במספרים גדולים. טרם ידוע אם אותה חוליית פת"ח שנלכדה, גם ביצעה את ירי הקטיושות בימים האחרונים נגד קריית שמונה ואצבע הגליל.

אבי בניהו כתב „על המשמר", מוסר כי במערכת הביטחון מייחסים את ירי מטחי הקטיושות שנחתו באצבע הגליל ובאיזור הביטחון לפני יומיים לארגון השיעי „חיזבאללה". בצה"ל מוטרדים נוכח סימנים של שיתוף פעולה שהולך וגובר בין הארגון השיעי „חיזבאללה" לבין המחבלים הפלשתינים המתמקמים שוב בלבנון באיזור צור וצידון.

הגולה היהודית רואה בציונות מפלצת כעורה

אמרה נציגת השומר־הצעיר ממקסיקו בפתיחת הקונגרס הלאומי הראשון למגשימי עלייה, אתמול בכפר המכביה

מוקי צור

בני בגין

מאת יוסף גלילי כתב „על המשמר"

הכל מדברים על ציונות, אך עושים מעט מאוד כדי להגשימה — טענו אתמול נציגי התנועות המגשימות בפתיחת הקונגרס הלאומי הראשון למגשימי העלייה, במרכז הקונגרסים בכפר המכביה ברמת־גן.

ברב־שיח ובסדנאות שהוקדשו לנושא „הגשמת העלייה — צורך קיומי של העם היהודי" המשילה נציגת השומר הצעיר מקסיקו יעל ביטרן, את התייחסות העם היהודי בגולה לציונות כאל מפלצת מכוערת. „כשאנו באים לדבר עם קהילה על הציונות, קיימת הרגשה שמפלצת מפרידה בינינו. כאן בכנס, עלינו לשנות את המצב." איש הכונים שמעון כהן, קבל על כך שהישראלים רק רוטנים על הזכויות הניתנות לעולים ומתפלאים על עצם עלייתם. מוקי צור, מעין גב, ציין שכיליד הארץ הוא מתקשה לדבר על חוויית העלייה שלעולם לא התנסה בה. „בתוך העם היהודי יש כוחות של הרס, ואם יכתוב מישהו את כל ההזדמנויות שהוחמצו על־ידי העם היהודי, יהיה זה ספר עב־כרס." הוא הביע צער על כך שהמגשימים שהתכנסו לוועידה הם בודדים בקהילותיהם. העם היהודי מסווה ומטייח את מחלותיו, וחולשתו היא שאינו נאבק בתחלואותיו.

ד"ר בנימין זאב בגין, ביקר את אלו המדברים על חיזוק מרכזים יהודיים בגולה כשווה־ערך לישראל. הוא הוסיף, כי האתגר העומד לפנינו כיום דומה לזה שעימו התמודדו ראשוני הציונים לפני מאה שנה, והוא שינוי האקלים הרוחני של העם היהודי.

שר הקליטה, יעקב צור, אמר בין השאר כי „אנו מדברים על תנועה ציונית שאין בה, למעשה, תנועה. הדבר המסוכן ביותר שקורה לתנועה, שהיא מקדשת את המציאות". בהמשך הוסיף כי מוכרחה לקום תנועה שתהפוך את העלייה לדבר ריאלי ולא לחזון או קורבן. הוא פנה לצעירים בקריאה נרגשת: „אל תהיו ילדים טובים, באשר אלו לא מחוללים שינוי. אל תנסו למצוא חן, הגידו את האמת שלכם, הילחמו עליה".

צרפת תסיים נוכחותה בלבנון

מאת ארנון יפת,
כתב „על המשמר"

פאריס. — פינוי בית המשקיפים הצרפתיים מביירות מתואר בפאריס כהקדמה להוצאת הכח הצרפתי מיוניפי"ל בדרום־לבנון, לקראת סיום הנוכחות הצרפתית בלבנון.

כלי התקשורת הצרפתיים מסרו, כי הפינוי עונה על סחטנות הטרור בחסות סוריה ואיראן, שתבעו הפסקת כל מעורבות צרפתית בלבנון.

לפי רדיו „לוקסמבורג", תובעת סוריה לשים קץ לכל נוכחות צבאית צרפתית בלבנון כאחד התנאים לשחרור בני הערובה. הכח הצרפתי נחשב כערובה לסיכול טבח נוצרים וסמל היומרה הצרפתית. לתפקיד פעיל במזרח התיכון.

בפאריס הדגישו, כי לפי שעה כח של 1400 צנחנים צרפתיים נשאר בדרום. אך הסורים תובעים לסלק גם אותו.

הנשיא אסד הציג כמה תנאים לצרפתים, שביקשו ממנו להשיג את שחרור בני הערובה. הסורים חותרים להיפטר מהצרפתים, כדי להרחיב את חופש הפעולה שלהם בלבנון.

נתינים צרפתיים בביירות קבלו שמפקירים אותם, ומצפים לבריחת צרפתים ממערב־ביירות. ראש הממשלה שיראק חותר לפינוי כל הצרפתים מביירות. הוא הציע אפילו לאסור על עתונאים לבקר בחלקה המערבי.

45 המשקיפים הצרפתיים, „הקסדות הלבנות", נטשו את עמדות התצפית בלילה. הם התפרסו על קו החיץ בביירות אחרי נסיגת הכח הצרפתי והאמריקני כדי „לפקח על הפסקת האש". למעשה, הם לא שימשו מטרות לרוצחים שיעים, אך שבעה חיילים מכח זה נרצחו ממארבים.

במקביל, הם סייעו לנתינים צרפתיים לחצות קווים ואיפשרו לפאריס לעקוב מקרוב אחר מאבקי הכח בביירות.

ההחלטה על הפינוי נתקבלה בישיבה באליזה על־ידי הנשיא מיטראן וראש הממשלה שיראק. עד כה היסס מיטראן להורות על הוצאתם מביירות, מחשש שמא יואשם על ידי הימין בהפקרת הנוצרים. עתה הניח לממשלה ימנית לבצע מלאכה זו.

הוקם מרכז להורים ברחובות

מאת זהבה מוזס

מרכז להורים הוקם אתמול במתנ"ס אבן גבירול ברחובות.

המרכז הוקם במטרה לקדם את הישגי התלמידים בבית־הספר, והוא מיועד להורים המשתתפים במרכז הלמידה.

התוכנית תונחה על־ידי ד"ר סם נדלר, מרצה בכיר באוניברסיטת בר־אילן במחלקה לעבודה סוציאלית. בצוות מנחים בעלי ניסיון ינחו קבוצות עבודה.

המפגשים ייערכו במתנ"ס במשך 16 שבועות והם יוקדשו להרצאות ולקבוצות דיון מונחות.

במעמד הפתיחה נכחו ראש העיריה, יחזקאל הרמלך, ומזכיר העיר צבי פרליס.

● על ירידה משמעותית במספר המורים הבלתי־מוסמכים השנה במערכת החינוך מצביע סקר חדש שערך מנהל אגף כוח־אדם בהוראה במשרד החינוך והתרבות, זבולון אורלב.

לדליה ואלי מזרחי
ברכות חמות להולדת
אביב
אבי בניהו

הבאזאר של עמותת אולי־ארגון נשים ליברליות בשיתוף עם קרן לב"י - הקרן למען בטחון ישראל, יתקיים בבית ציוני אמריקה, רח' פריש 1, אבן גבירול, תל־אביב. הבאזאר יתקיים ביום שני כ"ז באדר תשמ"ו ב־7.4.86 משעה 3 אחה"צ וביום שלישי ה־8.4.86 משעה 9 בבוקר ועד 8 בערב.
בבאזאר יוצגו למכירה מצרכי מזון, מתנות, כלי מיטה, בוטיק יד שניה וכו' במחירים זולים ואיכות מעולה.
ההכנסות קודש לקרן לב"י, לטיפוח מועדוני קשישים בת"א־יפו ולסיוע לבתי ספר טיפוליים.
הציבור מוזמן

אנשים ואירועים

שצ'רנסקי: עלייה חופשית או ביקור בארה"ב

מאת כתבנו בכנסת

„אבטל את נסיעתי לארה"ב כאשר בריה"מ תתיר עלייה חופשית של יהודים לארץ אבותיהם" — אמר אתמול אנטולי שצ'רנסקי בפגישה עם חברי נשיאות הכנסת.

הוא גילה, כי בעת שהותו במאסר שמר על תמונתה של גאולה כהן. חייקה גרוסמן הזמינה אותו לביקור בקיבוצה — עברון.

בפגישה עם בני משפחות של אסירי ציון אמר המועמד מטעם המפלגה הס.ד. הגרמנית לכהונת קנצלר, יוהנס ראו, כי יעשה כל שלאל ידו למען יהודי בריה"מ. ואולם, לצערו, לא יוכל לעשות כל מה שהיה רוצה. לדבריו, הצלחתה של פעילות פוליטית כמו זאת תובעת איפוק, ואסור להשתמש בהישגים כבהישג פוליטי או להציגם כניצחון. עם זאת, צריך למצוא את הדרך כדי לגייס את דעת הקהל העולמית.

סופית: אין מלאריה!

ישראל הצליחה להתגבר סופית על מחלת המלריה – נמסר אתמול בפגישה שהתקיימה בלשכת שר־הבריאות, מוטה גור. בה השתתפו ראשי המלריולוגים שעסקו בהדברת מחלת המלריה בישראל. בפגישה, שהיתה לכבודו של שלום לוי, ממדבירי המלריה בצפון, שפרש לאחרונה מעבודתו, השתתפו כ־20 רופאים ואנשי שטח, בהם: פרופ' צבי סליטרניק, פרופ' חיים חרשקו מבית־החולים „הדסה" ירושלים, ופרופ' ברוך פדה מקופת־חולים.
(עתי"ם; צילום: יצחק אלהרר)

ביה"ס למודיעין של צה"ל ייקרא ע"ש גדעון מחניימי

מאת אבי בניהו

בית־הספר למודיעין של צה"ל ייקרא בקרוב על שמו של תת־אלוף גדעון מחניימי, איש חיל המודיעין שמת לפני יותר מחודש.

גדעון מחניימי הקים לפני שנים את בית־הספר למודיעין והתווה את דרכי ההדרכה והכשרת קצונת המודיעין של הצבא. הסבת בית־הספר על שמו של מחניימי תהיה אחר מכמה מפעלי הנצחה שמתכננים להקים אנשי חיל־המודיעין וידידיו של האיש.

באחרונה הוסב בית־הספר החדש לשריון של צה"ל בבקעת סיירים על שמו של האלוף קלמן מגן ז"ל, שנהרג לפני שנים אחדות. קלמן מגן היה מפקד גייסות השריון.

60 אורחים מ־14 ארצות בכנס מו"ח

כינוס בינלאומי בנושא פיתוח לומדות מארגן האיגוד הישראלי למחשבים בחינוך (מו"ח) ב־8 — 13 באפריל בכפר המכביה ברמת־גן — מסר אתמול יו"ר האיגוד, בנימין (בני) פיינשטיין, מנהל המחלקה לתוכניות לימודים ממוחשבות במשרד החינוך והתרבות.

בכינוס ישתתפו כ־60 אורחים מכ־14 ארצות, וביניהם ארה"ב, קנדה, בריטניה, צרפת, בלגיה, סינגפור, דרום־אפריקה, ארגנטינה, פורטוגל ואחרות, וכן כ־200 איש מישראל. משתתפי הכינוס ישמעו 88 הרצאות. ובין המרצים יהיו מומחים בעלי שם עולמי, כמו פרופ' אלפרד בורק ופרופ' הנרי לוי, שניהם מקליפורניה, יהונתן בריגס והיו בורקהרט מאוניברסיטת נוטינגהאם הבריטית, ווילפריד דקו מבלגיה ואחרים.

אוסף דיין המשופץ — בתערוכה במוזיאון ישראל

מוזיאון ישראל תומך בגילוי הדעת של אגודת הארכיאולוגים בישראל נגד שוד העתיקות ושותף לקריאתה להגברת הפעולה לשמירתם.

ב־15 באפריל יציג המוזיאון ישראל את האוסף הארכיאולוגי של משה דיין שהוצל למען המוזיאון הלאומי, במקום שיימכר לאספנים ולסוחרים ויופץ בארץ ובחו"ל — לאחר ששום רשות לא הפקיעה אותו.

מוזיאון ישראל הצליח לרכוש את האוסף לפני שלוש שנים מרחל דיין, בעיקר בתרומתו של לורנס טיש, שהיה ידיד של דיין.

אספקת מוות מעבר לים

בארצות העולם השלישי יצא לישראל שם נורא. היעדר הקריטריונים למי למכור ולמי לא – מעמיד את ישראל באור נלעג ■ ח"כ מתי פלד על סוחרי המוות

מאת חיים מרגלית

...לפני שנים, לא ידענו חוכמות. ...שכתבו בנשק קראנו „סוחרי ...". היתה לנו רשימה ארוכה של ... באסיל זאהרוב, רוסי שעשה ... במכירת נשק בריטי דווקא ... כליבך על הוד מלכותו, ג'ורג' ... עד שזכה לתואר „סר". היתה ... קרופ הגרמנית, משפחת מורגן ... האמריקנים וגם אלפרד נובל, שעל ... פרסי היוקרה. האיש שצבר ... הנפט ותומריינסטין.

...הייתי מוכרים לולא נותרו חפים מכל ... סוחרים מקסם ואגדה. הסוחרים ... כסוחרי סידקית ושמעם מגיע ... התקשורת בהזדמנות. כאשר שואלים ... את עיראק ומי מזיין את איראן. ... כאה האוניה העמוסה נשק „כחול־לבן" ... בפיראוס, והורם המסך, לרגע, מעל ... צלליות שריח מוות נודף מהם.

...מתי פלד, אלוף (מיל.), קובע כי המסחר ... והוא שלילי במיוחד כאשר ... בו קצינים בכירים (מיל.) מכוחותינו.

... פקיד בכיר בשרות המדינה ... לפי החוק לא להשתמש בידע שרכש ... לסעו מטרות פרטיות. „ולא רק זאת" ... - „אסור לו לפרסם זכרונות ... ידע רלוונטי. הדבר מותר רק לאחר ... אותו ידע מתיישן, וגם אז נדרש ... ועדה מיוחדת". הוא מוסיף כי במסחר ... אין הגבלות. סוחרי הנשק שאצלנו הם ... הקצונה הבכירה, המעבירה ידע ... שרכש בצה"ל לרשות מי שמוכן ... את מי שמוכן לשלם לקציני צה"ל" ... - „כולנו מכירים". מדינות ... משתחות, השלטות על־ידי ... שידיהם עקובות מדם, הרשימה ... פינושה בצ'ילה, הכת הצבאית ... שבראשה עמד הגנראל וידלה, ... הצבאית בגואטמלה ומנהיגה, גנראל ... מובוטו בזאיר, פרדיננד מרקוס ... ואחרים. לכל אלה – אומר פלד – ... משותף אחד: פאשיסטים אכזריים, ... יהודים.

... פלד מדגיש, כי בנוסף למסחר הנורא ... שלדבריו, אין בוחנים אותו. הניסיון ... שרכשו אותם קצינים בכירים בצה"ל ... יהודי. אין זה ידע שאפשר ללמוד ... באוניברסיטאות, וכל אחד – אם הוא מוכשר ... – יכול לרוכשו. לקצינים יש ... ניסיון וידע המוגבל לקבוצת אנשים, ... נרכש בכספי משלם המיסים. לפיכך, ... היה לחוקק חוק שיאסור על קצינים ... את הידע לגורמים זרים. „נכון" – הוא ... - „יש צורך להשיג רשיון ממשרד ... כדי ליצא נשק. אסור ליצא מערכות ... יפלו בידי אויבי המדינה, יסכנו את ... מדובר, כמובן, במערכות חדישות. ... כאלה. לדברי פלד, אינן עומדות ... בארץ והדעת נותנת שהן לא הגיעו ... הנשק. לדעתו, זה עניין שול־

(המשך בעמוד 8)

עורך דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית לעמודי הפנים: עמית אנטר

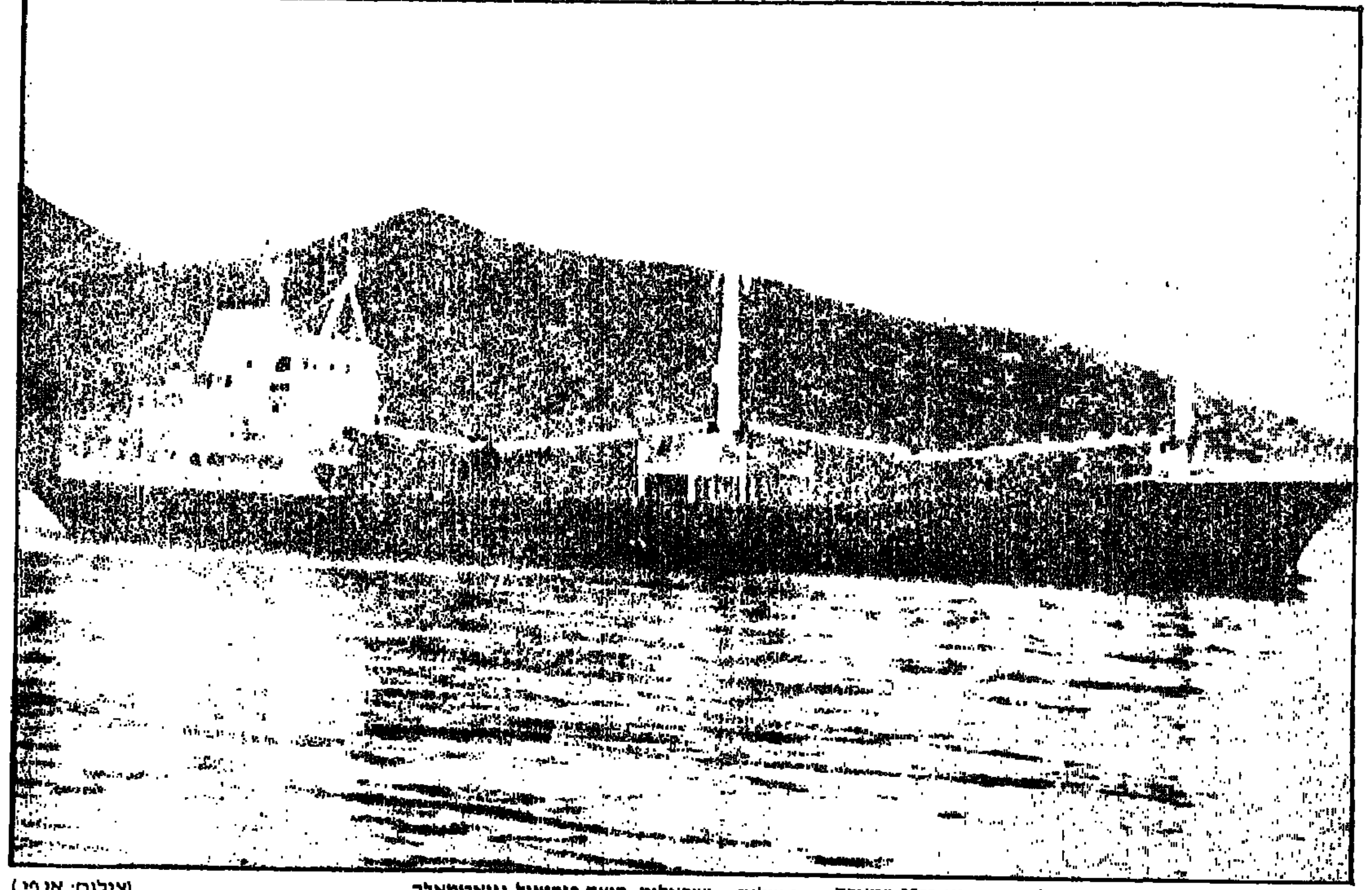
נושאת הנשק „וסט ליאון" שנתפסה ליד חופי יוון ב־28 במארס. הבעלות – ישראלית. היעד פורטוגל וגואטמאלה (צילום: אי.פי.)

תחרות פרועה בשדה־מוקשים

חייהם של סרסורי הנשק אינם קלים – מסלול המכשולים שעליהם לעבור רצוף התחכמויות ורמאויות שעלולות להכפיש את שמה של המדינה השולחת

מאת אלכס פישמן

ב־1972 הגיע הייצוא הבטחוני מסך כל הייצוא הישראלי, על פי נתוני משרד המסחר והתעשייה, ל־9.7 אחוז. ב־1983 ל־22 אחוז. בשנות השיא, 1978־79, הגיע חלקו של הייצוא הבטחוני מסך כל הייצוא הישראלי לשלושים אחוז.

בשנים 1981־82 הכניס הייצוא הבטחוני לקופת המדינה יותר מ־800 מיליון דולר ועל פי נתונים לא רשמיים חצה הייצוא הבטחוני באמצע שנות השמונים את קו מיליארד הדולר.

מי שמעוניין להיבנות מכך או לפרסם זאת יכול לעצור במשך כל ימות השנה, בכל מיני פינות בעולם, אניות ומטוסים של מדינות שונות ומשונות הנושאים ציוד לחימה שמקורו בישראל. היערים נעים בין מדינות בעלות משטרים מכובדים ויציבים לבין אחרון ארגוני המחתרת והרודנויות הקיקיוניות על פני הגלובוס. חלק מן הציוד מועבר ממדינת ישראל באופן חוקי. ציוד אחר „מיוצא" באופן בלתי חוקי, כאשר הסרסור המקומי מצליח להערים על השלטונות ולהבריח אמצעי לחימה למקומות עימם מדינת ישראל אינה מעוניינת ליצור קשר כלשהו. במקרים כאלה מוכפש שמה של מדינת ישראל.

סחר הנשק שמדינת ישראל מעורבת בו ברחבי העולם הוא ענף כלכלי חשוב במשק הישראלי, וכמו כן, מדובר גם במכשיר מדיני חשוב מאוד. למשל, על פי פרסומים במערב, חתם סגן שר הבטחון לשעבר, מרדכי צפורי, על הסכם למכירות נשק לאיראן של חומייני – במגמה למנוע פגיעה בקהילה היהודית באיראן („סאנדיי־טיימס" אוקטובר 1984). אולם מרבית העסקות הן עסקות כלכליות רגילות, בין אם מדובר בהתקשרות של מדינה זרה עם מדינת ישראל ובין אם זו התקשרות של מדינה זרה עם סוכן ישראלי.

חברות ישראליות ליצוא ציוד וידע בטחוני צמחו בארץ בשנים האחרונות כפטריות לאחר הגשם, לכן לא כל כך ברור מדוע בכל פעם שנעצרת אניה כלשהי ובה ציוד לחימה ישראלי, מתרגש העולם. הוא אינו מתרגש כאשר אניות מברזיל, משוודיה, מצרפת, מבריטניה, מאיטליה, מאוסטריה או מגרמניה – עושות את דרכן לבטח, מדי יום ביומו, לשווקים אפלים ולאזורי מתיחות.

להלן כמה דוגמאות שפורסמו בעיתונים מערביים:

● ב־1982 נעצר על־ידי שלטונות המכס בארה"ב מטוס של חברת התעופה „אקווטורינוס" מאקוודור, בעת שעשה חניית תידלוק במיאמי. נשק מתוצרת ישראל שנמצא במטוס הוחרם, ושלטונות המכס האמריקניים טענו כי הציוד, שלא הוצהר עליו, מיועד לאחד מארגוני המחתרת הדרום־אמריקניים.

● ב־1983 נעצרה בפלורידה אניה ישראלית עמוסה בנשק קל. הציוד הוחרם.

● ב־1984 נעצרה אניה שהושכרה על־ידי חברת „איגל" הישראלית – אחת מסוכנויות הנשק הישראליות הפרטיות, שבין עמודי התווך שלה כמה קצינים בכירים לשעבר בצה"ל. האניה נעצרה באחת ממדינות הים התיכון והנשק הוחרם.

● ביולי 1981 ירטו הסובייטים מטוס ארגנטינאי, שנשא לטענתם ציוד לחימה ישראלי לאיראן.

כל הפרסומים שהבאנו, לבד מן העובדה שהם מספקים את הנאת המציצנות לגבי היקף הפעילות המסחרית הבטחונית הישראלית ברחבי תבל, חושפים גם קצה קרחון לגבי הטכניקה של פעילות זו. בעסקות הבטחוניות, האחריות על העברת הציוד היא על המדינה הרוכשת. גם ישראל, הרוכשת נשק באופן מסודר וממוסד בארה"ב, מעבירה את הציוד לישראל על אחריותה.

סרסורי־נשק פרטיים, שמקבלים מן המדינה רשיון לעסוק בתחום זה, מתקשים לפעמים לעמוד בתעריפי הביטוח הגבוהים שדורשות חברות הביטוח הימיות, או אז מתחילות ההתחכמויות והרמאויות. יתרה מזאת, התחרות הפרועה בשוק הנשק יוצרת מצב של הלשנות הדדיות, המביאות לסיבוכים מדיניים. בכל אחת מן המדינות בעולם קיימת מערכת חוקים לגבי עגינת אניות ונחיתת מטוסים, הנושאים ציוד לחימה מסוכן. זהו מיכשול נוסף שסוכן הנשק חייב להתגבר עליו ברמייה, כאשר לאותה מדינה בה עגנה ספינתו אין עניין שהציוד הצבאי הזה יגיע ליעדו – מסיבות מדיניות. במלים אחרות, אותה מדינה לא רוצה להרשם כגורם שסייע להעברת ציוד בטחוני מישראל למדינה שלישית.

אישורים מיוחדים

סרסורי הנשק המייצאים מישראל צריכים לעבור מיכשול נוסף והוא קבלת היתר ליצוא נשק ממדינת ישראל. לא די בכך שהסרסור תיווך בין המדינה למפעל הישראלי, כדי לקבל אחוזי רווח מן העיסקה. הוא חייב גם באישורים מיוחדים, המעידים כי אין בעיסקה שום מרכיב של חשיפת סודות בטחוניים, בריחת ידע, גרימת נזק מדיני למדינת ישראל על־ידי התקשרות עם גורם שאין לישראל עניין בו וכמובן – אישור לכך שההתקשרות אינה נעשית עם גורם עוין לישראל.

אחד המסמכים אותם צריך להשיג המתווך נקרא בתרגום עברי „תעודת משתמש קצה" – קרי, מסמך עליו חתום אותו גורם הרוכש את הסחורה בסופו של דבר. בדרך־כלל נדרש להיות חתום על מסמך זה גורם בכיר כמו שר ההגנה של אותה מדינה המבקשת לרכוש את הציוד. מסמך זה, כמו כל מסמך אחר, ניתן לזיוף כמובן.

בסיכומו של עניין, חייו של הסרסור אינם קלים, אך הפיצוי הכספי – אם העיסקה מצליחה – הוא גבוה.

הכל כשר

עצירת האניה הישראלית על־ידי שלטונות יוון בסוף השבוע שעבר, אינה שייכת דווקא לאותו מיכלול פתלתל של עסקות נשק. מקרה זה מייצג דווקא מסלול פשוט של מכירת נשק ישראלי למערב. העסקה היתה בין ממשלת פורטוגל לחברת „מבצע" הישראלית, חברה העוסקת בשיקום תחמושת. חומרי נפץ ונשק המצוי בידי נאט"ו. אלה נרכשים בעקרון מבלאי של צה"ל ועוברים שיפוץ. החברה איננה סודית. היא מופיעה בקטלוגים של משרד הבטחון המופצים ברחבי תבל. כל גורם שיש לו עניין לרכוש ציוד מן החברה, יכול להתקשר עמה ולקבל את הציוד לאחר האישורים המתאימים ממשרד הבטחון הישראלי. על הספינה נמצא פריט אחר, מסוק שהיה חלק מעסקה מסחרית רגילה לכל דבר. הלקוחות של שתי העסקות נפגשו על אותה ספינה, שהפליגה גם לפורטוגל וגם למדינה הזרה. על פי הפירסומים, בעל הספינה הוא חברת „מנה נתיביים", חברה ישראלית המפעילה ספינה הנושאת דגל של איי־קיימן. עד כאן הכל כשר.

על פי הדיווחים מיוון, נעצרה הספינה כאשר משמר החופים נתקל בה בעת ביצוע האקט של החלפת השם. חשדו של משמר החופים היווני הביא גם לחשיפת עובדה אחרת – הספינה, בעת שעגנה במים הטריטוריאליים של יוון, לא הצהירה על מטענה. על פי החוק היווני, חומר נפץ הוא מטען המחייב דיווח.

מכיוון שלפנינו עסקה כשרה והעבירות הן עבירות טרוזדורליות, יתכן שהיוונים יחרימו את המטען לפרק־זמן מסויים וכמה עורכי־דין מטעם המדינות שרכשו את הציוד יתוספו לרשימת הנהנים מרווחי העיסקה.

חשוב להזכיר מרכיב נוסף. כאשר העיסקה מסובכת – כלומר הקניין בעייתי מבחינה מדינית – נוצרות העסקות ה„מסובבות". לדוגמה, על־פי פרסומים זרים מכרה ישראל תחמושת לאיראן בשיתוף עם „מפעלים" אוסטריים.

„להמטן" הצרפתי ידע לספר ביוני 1984 על חשיפת רשת מבריחים באיטליה, שעסקה גם היא בתיווך בין ישראל לאיראן. המבריח הנרי ארסאן יצר קשר עם מתווך איראני להעברת ציוד מישראל בסכום של שני מיליון דולר.

מקיפאון למלחמה

מאת הלל שנקר

„ההיסטוריה המזרח־תיכונית מלמדת שמבוי סתום פוליטי מביא להצטברות של סיבות למלחמה. הקפאון הנוכחי יוביל למלחמה. והמלחמה הבאה תהיה יותר קשה מכל המלחמות הקודמות, בגלל הצטברות סוגי הנשק. המלחמה הבאה לא תהיה במדבר סיני, אלא ליד ביתנו וליד ביתם של הפלשתינים. ואחרי מלחמה עקובה מדם, נצטרך להגיע לאותו הסדר שיכולנו להגיע אליו ללא מלחמה".

דברים אלה אמר חה"כ ויקטור שם־טוב (מפ"ם) בדיון פתוח של מועצת המערכת של „ניו אאוטלוק" שנערך ב„בית סוקולוב" בתל־אביב. שם־טוב אמר, שמאחר שהוא איננו חבר בוועדת החוץ והבטחון של הכנסת זה שלושה חדשים, הוא מרגיש הרבה יותר חופשי להגיד את אשר על ליבו.

„מדברים על תהליך השלום", המשיך שם־טוב, „אך במציאות קיים תהליך של מלחמה. כל הגורמים באיזור מתכוננים למלחמה הבאה". נקודת האור היחידה בשטח היא השלום עם מצרים, על אף כל הקשיים, אך אם נתעלם מהגורם הזה, „אני פסימי", הוא אמר. המערך הפוליטי הישראלי והערבי־פלשתיני הגיע לשיתוק ולמבוי סתום, „וגם אנו נושאים בחלק מהאשמה". הוא שיבח את ראש הממשלה שמעון פרס על כך שהוא יצר אווירה יותר אופטימית, ושזז משהו לכיוון קבלת האפשרות של ועידה בינלאומית, אך ציין שעד לאחרונה, פרס עדיין היה משוכנע שחוסיין יבוא לשולחן הדיונים בלי אש"ף. גם בצד הערבי היו התפתחויות מעודדות: פגישת חוסיין־ערפאת, ביקור ערפאת במצרים, קיום המועצה הלאומית הפלשתינית בעמאן ויצירת משולש ערבי מתון, אך כעת כל המערכת הגיעה למבוי סתום.

היום, אחת הסכנות היא, שמנהיגי האיזור יאבדו את השליטה על כיוון המאורעות, שידרדרו לכיוון של מלחמה על אף שאיש אינו רוצה בה.

שם־טוב הזהיר את הפלשתינים לא לצפות שאיזו־שהיא ממשלה בישראל תהיה מסוגלת להבטיח מראש מדינה לפלשתינים. אך הוא הוסיף, שמחנה השלום בארץ חייב לתבוע שינוי עמדות מצד ממשלת ישראל. „המו"מ לשלום צריך להתנהל על בסיס של הכרה הדדית בזכות להגדרה עצמית של שני העמים, שיתממש במסגרת של הסכם חתום" הוא אמר. „תפקידנו", הוא סיים את דבריו, „הוא לזעזע את המערכת הישראלית והפלשתינית גם יחד".

רן כהן: כמו לפני מלחמת יום כיפור

„מי שלא רואה את המלחמה הבאה, נמצא במצב דומה לתקופה שקדמה למלחמת יום־כיפור". הזהיר חה"כ רן כהן (ר"צ). „חשבתי לתומי שלאחר יום כיפור אף אחד לא יחשוב, שקפאון מדיני יכול להיות בסיס לאופטימיות. אך שוב אנו עדים להתבטאויות שאומרות,

חה"כ ויקטור שם־טוב בדיון מטעם „ניו אאוטלוק": מדברים על תהליך השלום אך במציאות קיים תהליך של מלחמה, שכל הגורמים באיזור מתכוננים לה

שבעצם הקפאון אינו כל כך נורא, ושלמדינות ערב אין אופציה צבאית". רן כהן מאמין, שהמזרח־התיכון אינו יכול לשאת יותר משלוש שנים של סטגנציה. „ואם המצב בשטחים יהיה בלתי הפיך, זה יוביל למלחמה".

הוא האשים את כל הגורמים, את ישראל, ארה"ב, אש"ף וירדן, באחריות לקפאון שנוצר, וטען, שהפתרון הטוב ביותר הוא מדינה פלשתינית, „גם בשבילנו, מבחינה בטחונית".

הוא סיים את דבריו בציינו, שהוא אינו רואה את הכוחות הפנימיים שישאו את המאבק לשלום. „אולי", אמר, „אנו צריכים להמחיש את הצורה של המלחמה הבאה לעם".

בר־זוהר: „ממשלת אסון"

חה"כ לשעבר, ד"ר מיכאל בר־זוהר („עבודה") אמר, כי „זו שטות לא להכיר בקיומו של העם הפלשתיני. במאה־העשרים מגיעה לכל עם זכות ההכרה". הוא גם אינו תולה את כל האשמה בפלשתינים. „בגלל קיומנו כאן, חלק מהפלשתינים איבדו את ביתם, וזוהי בהחלט טרגדיה", אמר. לדעתו, הבעיה היום היא, שהפער בין המקסימום שאנו מוכנים לתת לבין המינימום שהם מוכנים לקבל, הוא גדול מדי. כן אמר, שהוא אינו פוסל את אש"ף בגלל אחריותו לפעולות טרור, בצטטו את הגנרל דה־גול שאמר פעם, שהדם מתייבש מהר על דפי ההסטוריה. הבעיה, לדעתו, היא שאש"ף רוצה את כל ארץ־ישראל המערבית". הוא הוסיף, שמפלגת העבודה מוכנה לפשרה טריטוריאלית ולוועידה בינלאומית, אך בפגישה עם שר בכיר לפני חודשיים, אמר חוסיין, שהוא איננו יכול לנהל מו"מ על הבסיס הזה. הוא מבין את חוסיין, ומציע שניסוג מהרעיון של פשרה טריטוריאלית.

ד"ר בר־זוהר, שהביא הצעה בפני מרכז מפלגת העבודה לפרק את הממשלה, רואה בממשלת האחדות „ממשלת אסון". הוא מאמין שהמקסימום שנוכל להשיג בשנים הקרובות הוא „ניהול עצמי מירבי" לפלשתינים, תושבי השטחים המוחזקים, ומציע שנחתור להסדרי ביניים שיאופיינו, על־ידי שליטה משותפת ישראלית־ירדנית או אוטונומיה חד־צדדית. כדי ליצור אווירה נאותה לכך, יש להקפיא את כל ההתנחלויות. הוא מכיר שקיים קפאון בינינו לבין העולם הערבי ובינינו לבין הפלשתינים והירדנים, ו„יש סכנה של מלחמה, בעיקר עם הסורים". אך לדעתו „לא צריך להיבהל ולוותר על עקרונות". לגבי השלום הקר עם מצרים, הוא מאחל, שזה יימשך עוד 50 שנה לפחות.

מיעארי: הגדרה עצמית, לצד ישראל

חה"כ מוחמד מיעארי (הרשימה המתקדמת) גרס, שהבעיה הפלשתינית היא הבעיה העיקרית בין ישראל לבין העולם הערבי. „שלום עם הערבים הפלשתינים הוא ערובה לשלום עם העולם הערבי כולו", הוא טען. לגבי הקפאון בתהליך המדיני, הוא אמר, שאין

(המשך בעמוד 8)

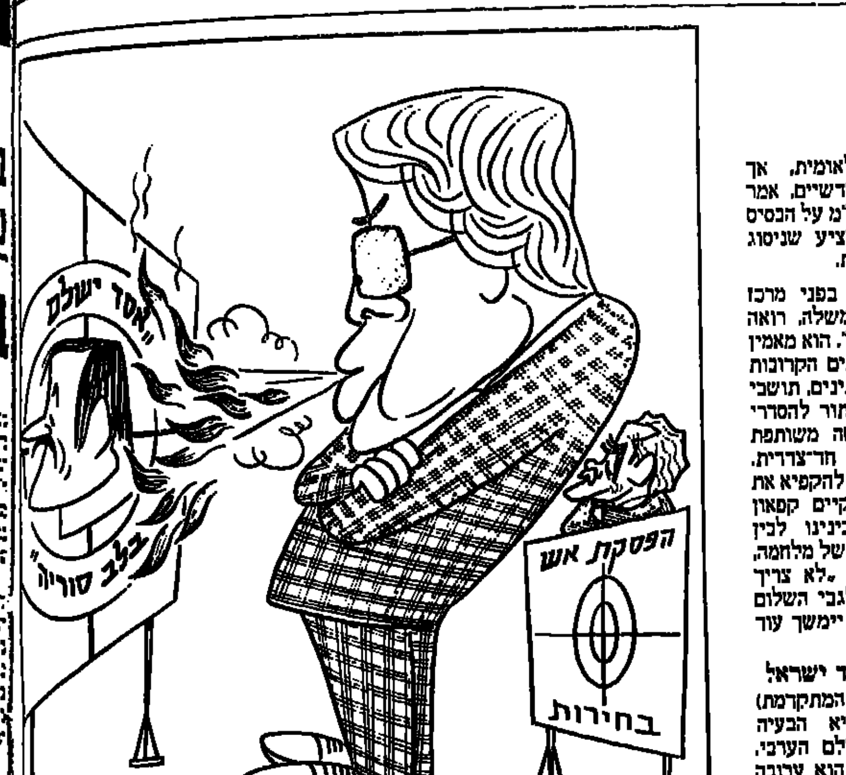

זוועה במימון אמריקני

ספרו של כתב אמריקני מספר על מעשי זוועות של המורדים בניקרגואה. רייגן מכנה אותם „לוחמי חופש" ומבקש סיוע עבורם

מאת ג'ואן קנן, ניו־יורק

הוויכוח על הצעת הנשיא רייגן להעניק סיוע בסך מאה מיליון דולר למורדים של ניקרגואה הוא גם ויכוח על אנשים המכנים את עצמם „סרטן", „המת" ו„התאבדות". אלה שמותיהם ה„מלחמתיים" של דמויות מרכזיות בספר חדש על ה„קונטרס", פרי עטו של כתב „וושינגטון פוסט" קריסטופר דיקי, שנילווה למורדים במבצע שעבר על דמיונותיו הפרועים ביותר.

הדמויות הראשיות לא זכו לחיות ולקרוא את הספר, אך אנשי ה„קונטרס" האלה גם לא נפלו בקרב בעד עקרונותיהם. הם הרגו זה את זה או הוצאו להורג בידי חבריהם.

ספרו של דיקי, שהוא כתב באוורי הפרא של ניקרגואה, מתאר בפרוטרוט את מעורבות ארצות־הברית בקרב המורדים הנלחמים בממשלה הסנדיניסטית השמאלית. דיקי אומר שהשתכנע בהדרגה שה„קונטרס", שלזכותם הוא זוקף את הצלת חייו, היו אחראים למעשים מעוררי בחילה: „מעשי זוועה הם חלק מכל מלחמה, אבל תעמולת זוועות היא אומנות מיוחדת במינה. סיפור הזוועות המקובל עכשיו הוא על תינוקות הנזרקים באוויר ומשופדים בכידונים".

סיפורו של מנהיג „התאבדות" מתחיל ב־1979, בימים האחרונים של [...] ניקרגואה, כשהדיחו הסנדיניסטים את הד[...] הימני סומוסה. פדרו פבלו אורטיס [...] או סמל ב„גארדיה", המשמר הלאומי [של] ניקרגואה, שבמשך 40 שנה תמך באח[...] בשושלת משפחות סומוסה.

אנשי יחידת אורטיס כינו את עצמם [...] הנקישה". הם כינו אותו „התאבדות", [...] למבצעים שעמד בראשם. עם התמוטטות המשמר הלאומי, הצליח „התאבדות" [...] את אנשיו להונדורס. שם היו אנשים [...] „התאבדות", „המת" ו„קריל" לגרעין של [...]

(המשך בעמוד 8)

הדרך אל הכפר רצופה חיפושים והשפלות

מונולוג של צעיר מכפר־קאסם

מאת ישראל זמיר

אברו־חסיין, בן 35, עובד באחד מבתי־הקפה שליד התחנה המרכזית. עד כה הירבה להזכיר שהוא מכפר קאסם, אזרח ישראלי, אולם מאז שחמישה־עשר מצעירי הכפר חבושים בכלא — חשודים בהשתייכות לארגון מחבלים — הוא זועף, שותק, מתבייש בכפרו. לטענתו, היהודים אינם מתייחסים כלפיו כבתמול־שלשום. כפרו, לדידם, הפך לכפר של מחבלים.

אברו־חסיין הוא בן לאחת המשפחות שנפגעה קשות ב־1956, בפעולה הידועה של „משמר הגבול". כילד בן חמש הוא אינו שוכח את ההתפרצות לביתם, את גרירת האב החוצה לחקירה והיסולו. התמונות תקועות בראשו. עם השנים הבין שהיה „מחדל נורא" ועבר לסדר־היום. אברו־חסיין סיים בית־ספר תיכון ולמד שנתיים באוניברסיטה, אך לא סיים את לימודיו האקדמיים. חבריו הבהירו לו, כי אין לבעלי תואר ב.א. ו־מ.א. סיכויי עבודה במקצועם במיגזר היהודי. הוא קיווה להשתלב — במחקר היסטורי — שטח שלמד, אך בינתיים הוא מדיח כלים במסעדה זעירה, ליד התחנה המרכזית.

„אצלנו לא מדברים על „יום האדמה", זה לא יום חשוב בכפר־קאסם. אצלנו מדברים על הנוער. הנושא מציק מאוד, אינו נותן מנוח. אתה באמת רוצה לדעת מדוע בחורים צעירים מגיעים לפת"ח? יצאת פעם בבוקר מהכפר שלנו ברכב לתל־אביב? אתה יודע כמה פעמים שוטרים עוצרים את הרכב, מוציאים אותנו החוצה ועורכים חיפוש?

„תחליטו, אם אנחנו אזרחים ישראלים נאמנים — אז למה לחפש, ואם אנחנו מחבלים — אז תאסרו אותנו. אבל לחיות כל הזמן במתח של: המשטרה תעצור או תתן לנסוע? — זה דבר קשה, מכביד ומעליב מאוד. אני מתחיל את היום וכבר ביציאה מן הבית מתוח, עצבני, מרוגז. אני יודע שאין ברירה — עד לפתרון מדיני, אבל בחורים צעירים, שכל הזמן נעצרים ומשתחררים, נעצרים ומשתחררים — זה זורק אותם ישר לזרועות אש"ף. שם מבטיחים להם כבוד, גאווה, הילה של גיבורים. אתה רואה אותי? לא פעם חשבתי להצטרף, אבל נרתעתי. אבל לא מאמין בטרור. הטרור הורס אותנו מבפנים. היית פעם בכפר שלנו? ראית את המצבה במרכז הכפר? 30 שנה עברו מאז! בטרור אין נלחמים בטרור — זאת למדתי באוניברסיטה, אצל פרופסור טל המנוח, כשלמדנו על גאנדי ועל מרטין לותר קינג. אני בעד אי אלימות כקו פוליטי אקטיבי, שלטווח ארוך תוצאותיו יותר פוריות לשני העמים.

„אל תסתכל עלי ככה, שאני פה מדיח כלים או מטאטא את הרצפה. הצרה שנותנים לי פה להרגיש שאני חרא, חתיכת זבל. אין בכלל יחס. אברו־חסיין תבוא לכאן, אברו־חסיין תנקה שולחנות, אברו־חסיין תגיש קפה!. זה חיים בלי עתיד. לפעמים אני חוזר בערב לכפר, לאישה ולילדים. לפעמים נשאר לישון בתל־אביב. אין לנו פה מועדונים, מקומות להיפגש. אנחנו מסתובבים חצי לילה על שפת הים, בדיסקוטקים, מסתכלים על הבחורות וסופגים הרבה מין. תאמין לי, שזה לא טוב.

„אתמול היה פה אחד יהודי שמכיר אותי וכבה בקול־רם שואל: „אברו־חסיין, מה שלום המחבלים מן הכפר שלכם?" נשכתי שפתיים. תאמין לי, שאילו היה לי אומץ — הייתי מרביץ לו. אבל אם ערבי מרים יד — המשטרה מכניסה אותו ישר לניידת ובדרך שוברים לו את העצמות.

„למה היהודים נותנים שיזלזלו בנו? למה אתם לא מגרשים את כהנא? אתם מחכים שערבי יחסל אותו? העובדה שהחוק נגד הגזענות לא עובר בכנסת — יש לזה השפעה הרסנית על היהודים ועל הנוער הערבי. אבל אתם לא מבינים את זה...

„יש לנו בעיה קשה עם הזהות ואתם לא עוזרים לנו בזה. קבוצת הכדורגל שלנו שיחקה השבת באשדוד והצופים היהודיים צעקו כל הזמן: תכניסו למחבלים האלה..! למה מחבלים? כל הכפר זה מחבלים? אלה שנאסרו הם כפר? הכל חשודים ואצלכם אנו כבר חבלנים של מאה אחוז!

„אברו־חסיין, תבוא לנגב את הרצפה", בקע קולו של בעל־הבית היהודי. „מישהו שפך קפה וליכלך את הרצפה, תבוא פה לנקות". חיוך מר כקפה התפשט על פניו.

„זהו, אברו־חסיין למד תיכון, שנתיים אוניברסיטה והוא טוב לנגב קפה שנשפך". מילמל ספק אלי ספק אל עצמו.

בערב ישוב לכפר קאסם. ברוך יעצרוהו כמה פעמים, יצעקו עליו להרים ידיים ויערכו חיפוש בכליו. הוא ירים וינשוך שפתיו בחימה.

„יום האדמה" עבר על תושבי כפר קאסם בשקט. האדמה בוערת בלבבם. אך הדרך אל הכפר רצופה חיפושים, השפלות — חממה לצעירים חמומים בדרך אל הטרור.

אותי זה מרגיז — מאת מוטי בסוק

16 נימוקים נגד מס על דירות פאר

„בחדר הזה, כך נדמה לי, יש הרבה מאוד אנשים עם דירות פאר ומכוניות המוחזקות על־ידי משלם המיסים, ולכן אתם מתנגדים להטלת מס על הראשונות ותומכים בהטלתו על האחרונות" – הטיח ביום חמישי שעבר הח"כ חיים רמון (מערך) בראש הממשלה, שר האוצר ושרים אחרים וכ־60 ח"כים מכל סיעות הקואליציה.

רפי אדרי, יו"ר סיעת המערך ויו"ר חברת הבנייה ההסתדרותית „שיכון עובדים", ציין באותה הזדמנות, כי למעלה מעשרים־וחמישה אלף כתריאב בארץ מחזיקים בדירות פאר שערכן למעלה מ־150 אלף דולר. מס של 500 דולר בשנה, אשתקד והשנה, היה מכניס למדינה אותו סכום בדיוק כמו היטל החינוך.

מיכה חריש, ח"כ המערך ויועץ כלכלי לפרנסתו, הסביר לראש הממשלה, כי במגירות האוצר מצויה תוכנית מפורטת, מוכנה לביצוע, לגביית מס מדירות פאר. מי הכין את התוכנית? המערך? עדי אמוראי? נפתלי בלומנטל? חיים בן־שחר? לא ולא. דווקא שר הליכוד, יגאל כהן־אורגד, הוא שיזם את התוכנית ודאג להבאתה עד לסף הביצוע, אילמלא נפלה ממשלת שמיר והבחירות הוקדמו, היו שמעון פרס (נווה אביבים), משה ארנס (סביון), יצחק רבין (נווה אביבים), אריק שרון (חוות שקמים), משה שחל (דניה), גדעון פת (סביון), אריק נחמקין (נהלל), יצחק מודעי (הרצליה פיתוח), מוטה גור (אפקה), אברהם שריר (נווה אביבים), אמנון רובינשטיין (תל ברוך), עזר וייצמן (קיסריה), חיים בר־לב (נווה מגן), יגאל הורביץ (כפר ורבורג), ד"ר בורג (רחביה) וגד יעקובי (נאות אפקה) משלמים זה שנתיים מס על דירות הפאר בהן הם חיים.

האם תהיה זו רשעות לטעון, כי שישה־עשר (!) מתוך עשרים־ושישה שרי ממשלת ישראל הטילו וטו על המס על דירות פאר, מתוך שיקול ציני וקר?

האם יהיה זה נכון לטעון, כי שרי ממשלת ישראל החליטו להטיל שוב את המס החד־פעמי על רכב, גם משום שהם נוסעים כוולבו ממשלתי?

האם יהיה זה נכון לטעון כי ממשלת האחדות של ישראל החליטה להטיל אגרת חינוך על כלל ההורים, גם משום שמרבית השרים שכחו מזמן את נעוריהם ולרובם המכריע אין ילדים בגיל בית־הספר?

מי שהיתה דוברת האוצר בימיו של כהן־אורגד ובשנה הראשונה לכהונתו של מודעי במשרד זה, אריאלה ריבל, כתבה לאחרונה ב„כותרת ראשית", כי לא פעם נדמה היה כי השיקול האישי־האגואיסטי־הצר, הוא ולא אחר, היה הדומיננטי בשיקולי ההצבעה של המיניסטרים בממשלת ישראל.

אין ספק, יצחק מודעי רשם לזכותו שלשום, עם אישור תקציב המדינה בכנסת, נצחון אישי מתוק מאוד. התקציב החדש משקף לפרטיו ולסעיפיו את השקפת העולם הליברלית. התקציב החדש הוא תקציב של העשירונים העליונים. לא מס על הבורסה. לא מס על דירות פאר. כן מס על החינוך. כן מס על הגימלאים. כן מס על קיצבאות הביטוח הלאומי. חדל סדר קיצבה על הילד הראשון. יש קיצוץ בתקציבי הרפואה הציבורית. יש קיצוץ בתקציבי הרווחה.

מודעי פגע בצורה חמורה במעמדות הביניים ובעשירונים החלשים, ומי נתן לו יד? מי עזר לו לכל אורך הדרך? ראש ממשלת ישראל שמעון פרס וסגן שר האוצר עדי אמוראי. שניהם, דרך אגב, חברים במפלגת העבודה.

האם שמעון פרס באמת מבין בכלכלה, כפי שטוענים עשרים יועציו?

בשבוע שעבר איבד כל שכיר ממוצע במדינת ישראל, בגילאי הביניים, משכורת חודשית אחת, בשל החלטות ממשלתו ורוב ח"כיו. 360 דולר הוא יצטרך לשלם כמס על המכונית, 120 דולר כ„עונש" על שהוא שולח שני ילדים לבית־ספר. עוד 20 דולר הוא הפסיד בשל החלטת הממשלה לעקר את קיצבת הילד הראשון. סך־הכל – כ־500 דולר.

חוגים מקורבים

מאת דליה שחורי

במצע החדש של „העבודה": ביעור התנחלויות

[...] מביא הוועדה המכינה של [...] לאישור ועידתה, המתכנסת [...] הבא, הוא יותר יוני במקצת מן [...] ירד ועדת המשנה המדינית [...] אומר, שזו תוצאה מתבקשת [...] שהצטברו בפראקטיקה הישיבה [...] והיחסות המדיניות שבהן נקט [...]

[...] על המו"מ לשלום עם ירדן [...] נאמר במצע הקודם, כי „ממשלת [...] על כך כי לעת השלום וכו'". [...] זו נכתב עתה: „יעדי ישראל [...]". וזה נוסח מרוכך. המודיע, [...] תשאף ישראל להשיג במו"מ, [...] היא, שכל צד יכול לבוא עם [...]

[...] „פשרה טריטוריאלית" נמחקו מן [...] לרעה, אולם לדברי חריש [...] נגזר מתוך התחשבות במלך [...] מרמז המונח, כי גם הוא [...] טריטוריאלית וזה לא בא [...] לא במינוח גלוי.

[...] הפשרה הטריטוריאלית [...] בשלושה מתוך שבעה [...] במו"מ לשלום (על פי המצע [...] מן הסעיף המדבר על [...] על 1.3 מיליון ערבים [...] הבטחים: היא משתמעת מן [...] כי פתרון הבעיה הפלשתינית [...] מדינה ירדנית־פלשתינית [...] את האזורים צפופי האוכלוסיה [...] בשטחים, ולבסוף היא משתמעת [...] המדבר על הבטחת גבולות בני [...]

[...] (4.ג), שהוא בעצם „תוכנית [...] כי בקעת הירדן, צפון־מערב ים [...] עציון וסביבות ירושלים יהיו לעת [...] הריבוני של ישראל. מכלל מה [...] למד מה לא ייכלל: כל היתר. [...] שהליכוד הקים בגדה [...] „אינם עולים בקנה אחד עם [...] אלון".

[...] כ"ץ־עוז, שהיה יו"ר ועדת [...] התיישבות, מוסיף כאן: באנו [...] ההתיישבות, שאיננו רואים את [...] כיער בטחוני ושאפילו איננו [...] שההתיישבות כפי שנבנתה, [...] את הבטחון. את הבטחון [...] צה"ל.

[...] הקודם נכתב, כי „מדינת ישראל [...] יישובים יהודיים וכו'", בהצעת [...] כתוב: „ישובים יהודיים [...] יוכלו להישאר על מכונם [...] ובתחומם של המתיישבים". וזה [...] יותר מזה ולא מליצי. שכ"ץ־עוז [...] אם במו"מ תעלה שאלה [...] של תושבי הישובים בשטחים [...] שבהסכם השלום יובטח, [...] הישראלים יוכלו לשבת מחוץ [...] ולהצביע בבחירות בישראל.

[...] היה כשאלה אם צריך בכלל [...] את האזורים הנכללים, לפי תוכנית [...] הבטחוני בגדה המערבית (בקעת [...] ים המלח, גוש עציון [...] ירושלים). שמעון פרס, שהיה [...] מצע קצרצר וכללי, תמך [...] מיכה חריש, שמחה דיניץ, [...] כ"ץ־עוז ונציגי תנועת המושבים, [...] הם ראו בכך כאילו ויתור־[...] אילו הפקרת הישובים שהוקמו על [...] אלון.

[...] השאר, איפוא, ורק נמחקה ממנו „דרום רצועת עזה", לפי הצעת כ"ץ־עוז („מה ההגיון בהתיישבות באזור צפוף, שאינה משרתת שום מטרה בטחונית?"), שגם פרס תמך בה. מה שעוד נשאר, בלחץ האגף הנצי יותר, הוא הפסוק הקובע, כי האזורים המפורטים ייכללו „בשטחה הריבוני של ישראל" לעת שלום. פירוש הדבר סיפוח שטחים אלה, והנחמה היחידה היא בכך, שהסיפוח לעת שלום הוא בגדר „יעד במו"מ" בלבד.

על־פי הצעת יצחק רבין הושארה בסעיף על הסדרי ביניים רק נכונות ישראל ליזום הסדרי ביניים. נמחק תיאור הסדרי הביניים האפשריים „לרבות תוכנית האוטונומיה על יסוד הסכמי קמפ דיוויד". ההסבר — כדי לא לכבול את ידי ישראל וגם כדי לא לעצבן את חוסיין, שאינו אוהב את הסכמי קמפ דייויד.

בהצעת המצע החדש נאמר במפורש שישראל תמנע התנחלויות נוספות (במצע הקודם: ישראל לא תיישב התנחלויות נוספות) באזורים צפופי אוכלוסין, ותפסיק את ה„עיבוי" ואת ההשקעות הממשלתיות המיועדות לכך, „הן באזורים הכפריים והן בתחום הערים". מי שיבין זאת, בין היתר, כפעולה להפסקת איכלוס הרובע היהודי בחברון, יבין נכון.

עוד בהצעת המצע — המשך העברת הסמכויות לתושבי הגדה לניהול עצמי. חתירה להידברות ישירה עם ירדן ו„הפלשתינים" ללא תנאים מוקדמים. שלילת הידברות עם אש"ף וכל ארגון אחר המושתת על האמנה הפלשתינית. וסעיף חדש, המופנה אל מפלגת העבודה ואומר, כי היא תיזום „הידברות נרחבת" (אך לא מו"מ, כמו בנוסחת שם טוב־יריב) עם אישים וגורמים פלשתיניים המכירים בישראל ושוללים את הטרור.

סביב התנאים לשיתוף אש"ף במו"מ וסביב איזכור שטחי ההתיישבות והבטחון בגדה המערבית שיסופחו לישראל לעת שלום — עשוי להתפתח ויכוח. הרוטציה, תמשוך אליה גם כן התבטאויות רבות. הנעלם הגדול הוא פועלי „סולל בונה". האם הם יבואו, או לא, להפגין אחרי החלטת הסיוע של הממשלה.

אחרי הרוטציה: פרס — שר בלי תיק?

[...] ההצעה הבאה שמעתי יותר מדי [...] ביותר מדי כיוונים מכדי שלא [...] אליה. מקורבים לראש הממשלה [...] דוחים אותה מכל וכל [...] על חוזן הרוטציה והיום שבו [...] למשרד החוץ.

[...] „אבל יש לה וואריאציות. [...] „אחרי הרוטציה ירצה פרס להיות [...] תיק, שכן שום תיק לא יהיה [...] למעמדו הנוכחי כראש [...] כממלא־מקום ראש הממשלה [...] הוא יוכל להתפנות לטיפול [...] קרובים ללבו כמו הצמיחה. [...] כי יקבל את תיק החוץ? כאן יש [...] גירסות. לפי אחת — עזר וייצמן או [...] לפי שניה — אבא אבן. [...] בעת הזאת מכחישים.

צור או הוד

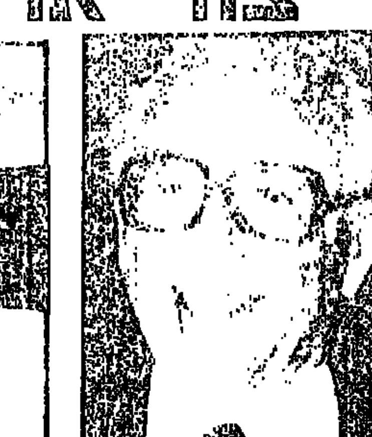

צבי צור

מרדכי הוד

השר עזר וייצמן מבהיר: לא איימתי לא לבוא לישיבת הממשלה ביום א' (השבוע) אם לא יאושר המינוי של מוטי הוד וליו"ר מועצת המנהלים של התעשיה האווירית. כל מה שאמרתי הוא, שאמשיך להשתתף בישיבות הממשלה, הקבינט וועדת השרים לענייני כלכלה. אבל לא אבוא לפורומים המפלגתיים. ובאמת לישיבת „שרינו" שנערכה במוצאי־שבת, לא באתי.

הוא הודיע על החלטותיו אלה לראש הממשלה שמעון פרס וגם לשר הבטחון יצחק רבין, בשיחה בארבע עיניים בשבוע שעבר.

וייצמן אומר עוד, שהבסיס לתביעתו הוא סיכום, אם כי לא בכתב, בין ראש הממשלה ובינו, כי המינוי הניהולי הבכיר באחת החברות הממשלתיות התעשייתיות המובטח ל„יחד" על־פי הסכם בינה ובין מפלגת העבודה – הוא ראשות התעשיה האווירית. לראיה כי כך ראו גם פרס ורבין את הדברים מביא וייצמן את פנייתם אליו כשקמה ממשלת האחדות, כדי לקבל את הסכמתו למינויו של דוד עברי, אז סגן הרמטכ"ל, ליו"ר מועצת המנהלים של התעשיה האווירית. כלומר, היה ברור של„יחד" יש חזקה על התפקיד ו„פרס ורבין חשבו שצריך לקיים הבטחות".

עכשיו, הוא אומר, הוא שמע על כוונת שר הבטחון למנות את צבי צור לתפקיד, בכלי התקשורת. לא התייעצו אתו כלל. דרישתו היא, לפיכך, לא „שתצנות" אלא דרישה לקיים הסכם, להגיד שהוא „סוחט" את המינוי ממפלגת העבודה, כפי שנאמר ב„שרינו" – זו „נבזות ממדרגה ראשונה והפיכת יוצרות".

בדקתי שוב ומצאתי, שוייצמן כן אמר שלא יבוא לישיבת הממשלה ביום א'. פרס חשש, שלא יהיה לו רוב בממשלה להעביר את ההחלטות בעניין „סולל בונה" וקופת־חולים. בגלל התנגדות הליכוד. ולכן בישיבת „שרינו" במוצאי־שבת, שוייצמן לא השתתף בה, הוא העלה את נושא המינוי של מוטי הוד. כדי לא לגרום למשבר בסוגיה זו, העלה אותה פרס סמוך לשעה 2.30 לפנות־בוקר. 10 דקות לפני סיום הישיבה. לאחר שהביע את חששותיו בקשר לקיום רוב בישיבת הממשלה, היו רוב המשתתפים בעד מתן התפקיד למוטי הוד, מתוך גישה של „אין ברירה". רבין התנגד.

איך זה ייגמר? לא ידוע. המינוי ייכנס לתוקף בעוד חודשיים, כך שיש עוד מירווח זמן להתגוששויות. על המינוי צריכים לחתום שר הבטחון ושר האוצר. יש אומרים, שגם אם רבין יחתום לבסוף על מינוי הוד, מודעי לא יחתום. כרגע, כפי שתיאר זאת אחד הבקיאים במצב. „כולם מורידים את הקנים ומחכים לראות מה יהיה".

המרגל שאהב להסתכן

אלי כהן הוא מסוג האנשים שכולם יודעים מי הם, אבל לא עם יותר מדי פרטים. היה מרגל בדמשק, ניתלה, בעל משפחה בישראל, הרבה רחובות קרויים על שמו. באחרונה התעורר פולמוס לגבי מידת האחריות ללכידתו של הממונים עליו ב„מוסד", בכך שלא כפו עליו כללי זהירות או אף מנעו את יציאתו לדמשק בפעם האחרונה.

ספרו של העיתונאי והפרשן שמואל שגב „בודד בדמשק – חייו ומותו של אלי כהן" (בית הוצאה כתר, 1986, 203 עמוד). לא מעלה פולמוס זה. אך מקריאת השתלשלות העניינים עולות בהחלט מספר שאלות:

● מדוע לא גילו מפעיליו של אלי כהן ב„מוסד" יותר מרות ותקיפות כלפיו. מדוע לא הגיבו בנחישות חד־משמעית כשנוכחו שאלי כהן מתעלם מכללי זהירות אלמנטריים. אולי הם היו חצויים עקב המידע המצויין שסיפק „כמאל אמין ת'אבת", שמו של אלי כהן בדמשק – שגרם לצרכני חיל המודיעין ללקק אצבעות בהנאה. אולי, באיזשהו מקום, הם העדיפו „מידע עכשיו" על פני „מידע תמיד".

כבר בחוות הדעת של הפסיכולוגים שבדקו אותו לפני גיוסו למודיעין נכתב על אלי כהן, שהוא ניחן ברמת מישכל גבוהה, אך „אין לו יכולת הבחנה בסכנה מתקרבת" ויש לו נטייה לקחת על עצמו סיכונים „מעבר למה שמתחייב מן המצב". ימים הגידו, שחוות הדעת היתה מדוייקת להפליא. אלי כהן נהג לשדר לארץ תוך התעלמות כמעט שיטתית מהוראות כללי הבטיחות. הוא שידר לעתים קרובות מדי (לפני תפיסתו – כמעט יום יום ולפעמים פעמיים ביום), זמנים ארוכים מדי (16 דקות במקום 9 לכל היותר), תמיד באותה שעה (במקום במועדים מתחלפים). המידע לא היה תמיד דחוף, ולעתים היה ניתן להעבירו בדרכים אחרות, פחות מסוכנות. פעם, למשל, הוא שידר אחרי משחקי השבת: „מיסרו לנבחרת הלאומית את רגשי עלבוני האישי. הגיע הזמן שנדע לנצח גם במגרשי הכדורגל...". הוא השאיר בידיו מכשיר מורס, שלפי ההוראות היה חייב להשמידו (אחרי שקיבל משדר משוכלל יותר), והחזירו לארץ, תוך סיכון רב, כי „פשוט חבל על הכסף".

כל זה „עבר". נזפו בו, גערו בו, אבל כנראה לא ממש. הממונים עליו בתל־אביב כינו אותו, בשל הידיעות המגוונות והתכופות שהעביר, „יומון דמשק". הייתכן שכינוהו כך גם בשמץ של זלזול? הנה נמצאה להם תרנגולת, המטילה ביצי זהב בשפע ובזיל הזול.

● מדוע, אחרי שנתפס, נהגה ישראל בחוסר התחשבות מוחלט בטובתו? אלי כהן נתפס ב־18.1.65. משפטו החל חודש אחר־כך, ב־22.2.65. תוך כדי המשפט פעל צה"ל באזור הבניאס והשמיד, באמצעות טנקים וחיפויי מטוסים, את כל הציוד הסורי, שהיה מיועד להטיית מקורות הירדן. באופן אירוני, את תיאור השטח, ההכנות הנעשות במקום ואמצעי ההגנה המתוכננים על־ידי הסורים סיפק... אלי כהן. פעולת צה"ל היתה ב־17.3.65. יומיים אחר־כך התקיימה הישיבה האחרונה של בית המשפט.

אלי כהן

אם בכך לא די, חיל האוויר ביצע התקפה שנייה על מיתקני ההטיה והשמיד את כל הציוד במקום סופית. התקפה זו היתה ב־13.5.65, יומיים אחרי שעורך־הדין הפאריסי ז'אק מרסייה נועד – על־פי בקשת ה„מוסד" – עם מזכיר לשכת נשיא סוריה אמין אל־חאפז וביקש חנינה עבור אלי כהן. כך לא נוהגת מדינה המצפה באמת לחנינה. ב־14.5.65 השיב מזכיר לשכת הנשיא למרסייה, שהנשיא אל־חאפז יקבל אותו ב־23.5.65. אבל ב־17.5.65 אישר הנשיא את גזר־דין המוות וביום שלישי, 18.5.65, חמישה ימים אחרי התקפת צה"ל, בשעה 3.30 לפנות־בוקר, הוצא אלי כהן להורג בתלייה.

מרגלים אולי מתורגלים שלא לצפות שמדינתם תצא מעורה להצלתם. אבל אנו אוהבים לחשוב, שגם בעניין זה איננו ככל הגויים. כנראה צריך להתרגל אחרת.

*

הספר בונה את דמותו של אלי כהן לפרטי פרטים ומתאר את אופן היקלטותו בעבודת המודיעין, כניסתו לסוריה, עבודתו, הקשרים המפליאים שקשר, המידע החשוב שהעביר – בדרך אמינה ומרתקת, המזכירה את האימרה הנדושה, שהמציאות עולה על כל דמיון.

אלי כהן הופך לנגד עינינו ממהגר חסר בטחון ולא מצליח במיוחד בישראל (מנהל חשבונות ב„המשביר המרכזי") לאדם נשוא פנים, בעל אמצעים ומהלכים בסוריה. בישראל יש לו הורים, אחים, אשה, ילדים – ואחריות. בדמשק, בעזרת סיפור הכיסוי והאמצעים שמספק לו תפקידו, הוא יכול – כמעט אמרתי מצווה – לנהל חיים מתוקים. שבשום דרך אחרת לא היה יכול להגיע אליהם. לפעמים נדמה, שהמציאות החדשה בדמשק התחבבה עליו והיא מרתקת, מהנה ומלהיבה אותו יותר מהווייתו בישראל. היא מספקת לו את צר החלומות של כל גבר: חיי רווקות עליזים. נשים. מסעדות. קשרים. עניין. נשפי חשק. היא משכרת כמו חלום זמני.

הספר מתבסס על הסטנוגרמה המליאה של משפטו של אלי כהן, הכוללת גם חלקים נרחבים מן העדויות שמסר לחוקריו ולשופטיו בפרטי פרטים על אורח חייו, היכרויותיו ודרך עבודתו. לרבות תוכן מברקים ששידר לארץ, תאריכיהם ומספריהם. כן מתבסס הספר על שיחות עם כל המודיעים והמפעילים של אלי כהן ועם אנשים שעברו מסלול דומה. יש בו פרטים מעניינים וחדשים על אורח חייה של הקהילה הערבית בארגנטינה. שבתוכה החל אלי כהן את בניית דמותו החדשה. כן יש בספר פרטים רבים על חייו הפרטיים של אלי כהן, משפחתו, רעייתו וילדיו, המוסיפים ממד של ממשיות ושלימות לסיפור כולו.

הספר כתוב בדייקנות רבה, שאינה מונעת עם זאת מלהבין דבר מתוך דבר. הוא נקרא בשטף ומתאים לקריאה גם לבני הנעורים. אגב, כשניהל ד"ר אמרי, נציגו של קאנצלר אוסטריה לשעבר ברונו קרייסקי, את המשא ומתן על שחרור השבויים, הוא העלה גם תביעה מן הסורים לקבל את גווייתו של אלי כהן. סוריה השיבה בשלילה וטענה שהגוויה נשרפה. ישראל לא האמינה לכך וממשיכה לא להאמין. 21 שנה אחרי מותו של אלי כהן לא שכחה סוריה את העלבון.

תחמושת לידידיים?

לא היה בדעתי לענות לחברים המתווכחים איתי בצורה וברמה כ„תאימה לוועידת „חירות" ואין עורך ב„על המישמר" מכתי ביטוי כ„דבר בלע" למשל ועוד ביטויים מן הסוג הזה נותרים בוויכוח בין חברים ב„על המישמר"?

אך מאחר שמישהו טרח לערב בוויכוח את החברים מישל אלמליח וחיים אמויאל מ„מספנות ישראל", ברצוני להעיר שתי הערות קצרות (לגופו של הוויכוח עוד אשוב בהזדמנות אחרת):

1. תמוה מאד, מדוע הבעת דעתי, שהסיוע המפלגתי ב„מאבק ספציפי וקיומי של עובדים במיקום עבודתם על עבודה ועל זכויות יסוד" צריך „להיעשות בתום לב, בטאקט רב ובצניעות תוך הצנעה ככל האפשר של הפן המפלגתי", הוא זלזול בעובדים, או יש בה כדי לפגוע בהם? אני מציע לחברים אלה לקרוא פעם נוספת את מאמרי ולראות אם יש מקום לאינטרפרטציה שמייחסים לי אלה המנסים להסית נגדי.

2. הטענה שאני מספק „תחמושת לידידינו" מזכירה לי את הטענה הפרימיטיבית, שאסור לבקר את מדיניות החוץ והבטחון של הממשלה, שכן הביקורת מספקת תחמושת לאויבי ישראל. באותו הגיון אפשר לטעון, שאסור לבקר את מפלגת העבודה, שכן זה מספק תחמושת לליכוד. צודק, לא צודק ··· זה לא כל־כך מעניין והשוב: השוב שתשתוק ושלא תביע את דעתך, שכן זה מספק תחמושת לידידינו כנראות. זה לא מזכיר לכם משהו?

ככלות הכל, עדי אמוראי וחברים אחרים ממפלגת העבודה אינם אויבים. ואולי כן — על־פי החינוך החדש אותו מנסים להחדיר מנהיגי מפ"ם שזה מקרוב־באו ואלה הנגררים אחריהם? אם הרצו — זה עיקרו של הוויכוח.

נפתלי בן־משה

אוסף דיין

בתגובה ל„צלצול מהיר" מיום 27.3.86, על הצגת אוסף דיין כמתן לגיטימציה לשוד העתיקות, ברצוני להעיר שכולנו חברים באגודת הארכיאולוגית ובוודאי שאיננו מעודדים חפירות לא חוקיות. אבל, אוסף דיין נתרם למוזיאון ישראל על־ידי לורנס טיש, שרכש אותו במיליון דולר. והוא שתבע כי נציג את האוסף כולו בתצוגה זמנית עם קטלוג מתאים. כך ייהנה התורם מן הכבוד והיוקרה שבתרומה לרכישת האוסף ומניעת מכירתו לחו"ל. לא היתה לנו ברירה אלא להיענות לתנאי. המיועד לתת את מלוא הקרדיט לתורם ולאו דווקא למשה דיין.

פרופ' יעקב משורר,
אוצר תערוכת דיין

ומה הן דעותיך, ד"ר גפן?

ב־18 במארס הופיע ד"ר א. גפן, לשעבר שגריר ישראל ברומניה, לפני קבוצה קטנה של מורים גימלאים בגבעתיים ורמת־גן, וביקש מאנדאט גם מגימלאים בודדים וגם מארגוני הגימלאים כהסתדרות המורים ובארגון המורים התיכוניים, להקמת מפלגת גימלאים שתתמודד בבחירות לכנסת הבאה ברשימה עצמאית.

מבלי להיכנס להתקפתו של ד"ר גפן על הנהגת המערך וההסתדרות, גישתו לשאלת מימון המפלגות וסירובו לשמוע יותר משאלות, או הכינוי „דמאגוגיה פרובוקאטיבית ללא הגינות ויושר". לו זכו שאלותיי — יש ברצוני לשאול כאן שאלה נוספת, אותה לא הצלחתי להשמיע באותו המעמד:

נניח שד"ר גפן נבחר על בסיס פרוגרמת „אד הוק" למען זכויות הגימלאים, תוך גריפת קולות של מצביעי המערך, מפ"ם, ר"צ ואולי שינוי. האם הוא לא יזדקק להצבעתם של נציגי אותן המפלגות במידה שישאף לא רק לערך דקלראטיבי של תוכניתו?

אך נשאלת שאלה חשובה עוד יותר: אחרי תום מאבקו הייחודי ימשיך ד"ר גפן לשבת בכנסת כחבר בעל זכויות לכל דבר. מי ערב לשולחיו שהוא יצביע לפי השקפותיהם בשאלות גורליות, כגון מיהו יהודי, החוק נגד הגזענות, בשאלת התנחלויות בשטחים וכו'? עלי לציין, שמוכנה אני לוותר על עוד כמה שקלים חדשים מהפנסיה שלי, ובלבד שלא לחיות במדינה כהניסטית. ואינני חושבת שאני יחידה בשאלה זאת.

ד"ר מרים הלוי

המכתבים מתפרסמים לאחר עריכה לשונית וקיצורים, בשל חוסר מקום. קוראים הפונים לסדור מתבקשים לכתוב בקצרה בנושא אחד בלבד וברווחים כפולים בין השורות.

המערכת

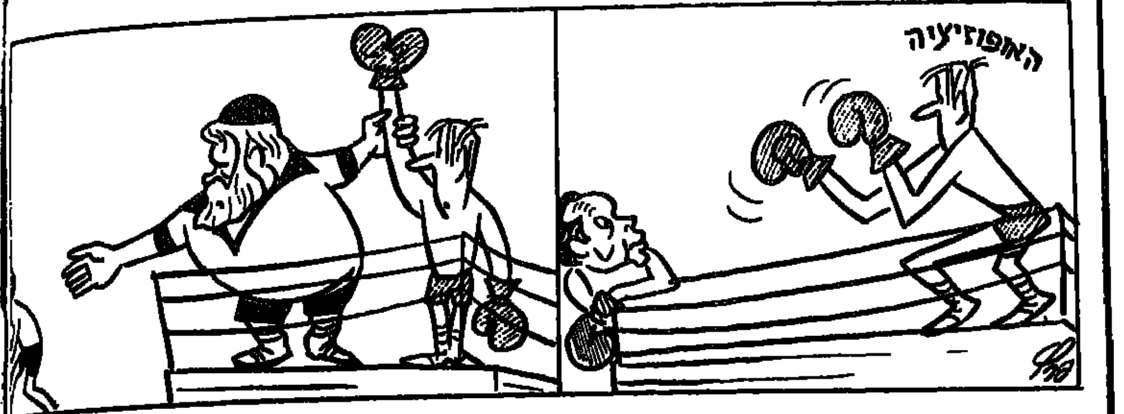

בולים ובולאים

מאת יהושע מרקוס

תזכורת קטנה לחג הקטן

בול המוקדש לחג הרמדאן שעוצב על-ידי אסף ברג

בחודש מאי יופיע בול המוקדש לעיד אלפיטר (חג הפסקת צום-הרמדאן), שצוייר ועוצב על ידי אסף ברג, ומראה את מיסגד אל-ג'זאר בעכו. הבול ששוויו 30 אגורות הודפס בצבעים רב-גוניים במדפיס הממשלתי בירושלים. על הבול מופיעה כתובת בעברית, בערבית ובאנגלית: „מסגד אל-ג'זאר". על השובל מופיעה כתובת בעברית, בערבית ובאנגלית: „חג הפסקת הצום".

בהסבר רקע הבול אנו קוראים בין היתר: עיד אלפיטר („החג הקטן") מציין את סופו של חודש רמדאן, שבכל יום מימיו אסורים על המוסלמי האכילה, שתייה ועישון מעלות השחר ועד שקיעת השמש. בלילה הראשון מכריזים על החג בירייית תותח, והחג נמשך שלושה ימים.

מסגד אל-ג'זאר, הגדול והיפה שבמסגדים העותומאניים בארץ, תוכנן ונבנה בשנת 1781 בפיקוחו האישי של מושל צידון ג'זאר פאשא, שעשה את עכו לעיר בירתו.

כמקובל בתורכיה באותה תקופה, יוצר אולם התפילה במסגד אל-ג'זאר מעין קוביה, שכיפה עגולה משתפלת ויורדת ממנה. לצידו של אולם התפילה נמצא חדר הקבורה של אחמד אלג'זאר ובנו סולימאן. בתוך המסגד פרושה עזרת הנשים בגלריה מוגבהת סביב שלושה קירות, בעוד שהקיר הרביעי, הפונה לדרום ומציין את כיוון התפילה, משמש לבימת הדרשן. מרפסת מקורה בכיפות קטנות מובילה לאולם ובו-בזמן משמשת כצלע דרומית של חצר פתוחה וסביבה עמודים נושאי קשתות, שורות של כיפות עגולות, וחדרי לימוד וחדרי מגורים. בריכת טוהרה מגולפת בשיש בנויה במרכז החצר בתוך ביתן מקורה בכיפת מתכת רחבת שוליים. ביתן בעל סיגנון דומה, ובו ברז מים לעוברים ושבים ברחוב, בנוי בצמוד לקיר החיצוני של החצר, ליד מעלות הכניסה. בתוך החצר ישנו גם שעון שמש משיש, מעוטר בכתובת אמנותית, והצל המוטל מזרועו מראה למאמינים את מועד התפילה בכל עונות השנה.

יופיו וייחודו של המיסגד נובעים מן העושר של עיטוריו, אשר משתקפות בהם מסורות מקומיות עתיקות יומין, עמודי השיש והגרניט הצבעוניים, שהובאו לעכו מהריסות צור וקיסריה, מושכים את העין אל שטיח רב-גוני של אריחי קרמיקה פרחוניים של קיר המר-פסת, והלאה אל פסיפס שיש צבעוני על קירות האולם הפנימיים. את התמונה משלימות ערו-גות פרחים מסוגננות בחצר. על מסגרות השיש המקיפות אותן רשומה בתבליט הכתובת „מסגד אל-ג'זאר".

אספקת מוות

(סוף מעמוד 5)

שמנפנפים אותו כאשר מדובר במסחר בנשק. הוא סבור שמכירת כלי-נשק „פשוטים" היא אסון למדינה ולמוניטין שלה, ומה שמעניין את משרד הביטחון הוא מכירת הנשק ותו לא.

המסחר נעשה בנפש חפצה, פלד מרגיש, כי בארצות העולם השלישי יצא לישראל שם נורא. מכאן מקבלות קבוצות אנטי-דמו-קרטיות את הדרוש להן. לא פעם נוח להם, לאמריקנים. שיווק נשק ישראלי למדינות שאינן נושאות-חן בעיני שלטונות ארה"ב, וכאן – כלום, שום נימוק מוסרי, בלי שיקול מדיני שהעיקר למכור. ח"כ פלד מסר כי העלה בפני שר הביטחון את הצורך לחוקק חוקים ברורים ומגבילים שיש לשמור עליהם, כדי שלפיקוח על סחר הנשק יהיו שיניים.

לדבריו, אין השגחה מספקת על יעדי הנשק, וכדי להאיר את דבריו, הוא מזכיר את ה„רומן" שהיה לפני 1982 עם הפלנגות בלבנון, אשר להן מכרו וסיפקו נשק, ולמרבה הלעג והבושה, הפלנגות מכרו אותו באריזתו המקורית, למי ששילם יותר. הנשק שימש, בין השאר, את ארגוני הסירוב. היעדר קריטריונים ברורים מעמיד את המדינה במצבים נלעגים, והתירוצים שמשתמשים בהם כאשר נתפס נשק ישראלי, גרועים עוד יותר.

ברור, כי ח"כ פלד מתנגד וסולד מ„בעלי-ברית" של המדינה, להם מגיע נשק באופן רשמי, כמו דרום-אפריקה, זאיר והונדורס, שהקשרים עימן הם שיוצרים את הבסיס לאותם קצינים הפושטים מדים ולובשים חליפות סוחרים העוסקים באספקת מוות.

מקיפאון למלחמה

(המשך מעמוד 6)

קפאון מכיוון שאין תהליך. בלי להבטיח את המינימום שדרוש לצד השני, אין סיכוי להתקדמות. „הפלשתינים לא רוצים את יפו וחיפה", הוא אמר, „רק קיום מדיני, הזכות להגדרה עצמית על אדמת המולדת, לצד מדינת ישראל". כל היתר, גבולות, פירוז, וכו' יוחלט במו"מ שיתנהל במסגרת בינלאומית, „כפי שהציע מזכיר האו"ם". מיעארי אמר, שמי שמציע את ירדן כמדינה הפלשתינית, דומה למי שהציע את אוגנדה כמדינה היהודית. הוא חושב שאין שכנוע פנימי בישראל ששלום הוא טוב למצבה הכלכלי, הפוליטי והחברתי של המדינה.

הדיון הסתיים בתחושה כללית, שכל הגורמים שיש להם נגיעה לסכסוך הישראלי-ערבי חייבים לעשות מאמץ עילאי כדי לשבור את הקפאון המדיני, ולמשוך את עגלת השלום המידרדרת מהבוץ הטובעני.

זוועה במימון אמריקני

(המשך מעמוד 6)

שהיה לימים „הכוח הדמוקרטי של ניקרגואה" („פ.ד.נ."), מורדים אלה כונו „קונטרס" – שם שמקורו במלה הספרדית שפירושה „מתנגדי המהפיכה".

מליוני דולרים לחיות אדם

בסיוע חשאי מצד ה„סי.איי.אי" האמריקני וצבא ארגנטינה (בטרם הוחזרה הדמוקרטיה לארגנטינה ב-1983), פרצה „המלחמה הסודית". אף שהסוד כבר גלוי מזה שנים, דיקי מוסר בספרו פרטים על „קבוצת הגרעין" שערכה ישיבות בעניני אסטרטגיה בקומה השישית של משרד החוץ בוושינגטון.

הנשיא רייגן מבקש מן הקונגרס 70 מיליון דולר לסיוע צבאי ו-30 מיליון לסיוע הומניטרי בשביל המורדים, אך הוא נתקל בהתנגדות עקשנית. רייגן ותומכי „קונטרס" אחרים מכנים את המורדים „לוחמי חופש". מותחי ביקורת – לרבות דיקי, אף שהוא מסויג גם לגבי הסנדיניסטים – רואים בהם „חיות אדם".

דיקי (34) שסיקר את אמריקה המרכזית בשנות ה-80 המוקדמות והנמצא כעת בקהיר, נזכר שדיווחיו הראשונים על ה„קונטרס" לא היו ביקורתיים ביותר. אולם במשך הזמן הגיעו לאוזניו סיפורי זוועה חמורים יותר ויותר. הנזירה האמריקנית, האחות ליזה פיצג'רלד, שהתגוררה בעיירה חאלפה שבצפון ניקרגואה, היא שסיפרה לו רבים מהם. היא סיפרה על איכרים ואנשי דת, שנחשדו באהדה לסנדיניסטים ושנסחבו ממיטותיהם ונהרגו, על מורים שנחטפו ועל מארבים נגד אוטובוסים שהובילו אורחים.

הרוצח הופך קורבן

דיקי שמע סיפורים דומים גם בקרב המורדים, סיפורים על גניבת בקר, על אונס, על עינויים ועל רצח. הוא שמע גם על „קונטרס" שרצחו „קונטרס" אחרים. „קריל", למשל, הרג, לפי השמועה, עשרות מהאנשים תחת פיקודו. בהתפרצות זעם הוא ירה ב„סרטן" והרג אותו. לבסוף החליטו פקידי המורדים הבכירים שניהלו את המלחמה מהונדורס, שמוכרחים לטפל במצב. הפקודה ניתנה ו„התאבדות" נהרג.

„הוא נהרג בגלל מה שעולל לאנשיו, לא בגלל הטבח שערך באזרחים", אמר דיקי. „אולם גם לאחר שנמחקו 'התאבדות' ונחשי 'הנקישה' לא פסקו הטירור והאלימות מצד הקונטרס. 'התאבדות' הרחיק לכת. הוא השתגע, והוא לא היה חכם. אבל אחרים שהיו רק קצת חכמים יותר ואכזריים כמעט כמוהו נשארו בתפקידי פיקוד עד היום". דיקי מוסיף ואומר: „לא יהיה לזה סוף, אפילו ניתן להם 100 מיליון דולר".

גם הרכבת האמריקנית זקוקה לסובסידיה

הרכבות של אמריקה עלולות להיעלם מן הנוף בגלל קיצוצי תקציב בהם תומך הנשיא רייגן. בניגוד למצב באירופה וביפאן, שם משמשות הרכבות הן את עולם העסקים והן את ציבור המטיילים, מערכת מסילות הברזל של ארה"ב איבדה מיוקרתה, וחלפו ימיהן של הרכבות המפורסמות כמו ה„סופר צ'יף" ו„המאה העשרים בע"מ", שחצו את יבשת צפון אמריקה מחוף אל חוף.

כיום השתנו הרגלי התחבורה של הציבור האמריקני והרכבות אינן עוד רווחיות כבעבר. יתר על כן, הן נהפכו לסמל – יחד עם תוכניות סעד מסויימות – של המסע שמנהל הנשיא רייגן למען הקיצוץ בשירותים ציבוריים מסובסדים.

אשתקד הכשיל הקונגרס את נסיונו של הנשיא לבטל את כל הסובסידיות הפדראליות ל„חברה הלאומית של נוסעי הרכבות", הידועה בכינויה „אמטראק". הפעם יוכל הנשיא להסתמך על חוק גראם-ראדמן שהועבר בקונגרס, הדורש קיצוצים אכזריים בתקציב, במטרה להגיע לאיזון עד 1991. „הגיע הזמן שהממשלה תמשוך את ידה מעסקי רכבות, לרבות הסובסידיות ל„אמטראק"", אמר רייגן בנאום ששודר באחרונה ברדיו ברחבי המדינה.

נשיא „אמטראק", גראהאם קלייטור, השיב נמרצות: „הדבר יביא לסוף כל שירותי הנוסעים הבין-עירוניים בארה"ב ולפשיטת הרגל של „אמטראק"".

הקרב החל בשבוע שעבר, כאשר הקונגרס שמע עדויות ראשונות על הצעות התקציב השונות של „אמטראק". דובר הרכבת אמר, שערים מסויימות יישארו ללא תחבורה למרחקים ארוכים אם „אמטראק" תעלם. ייעלמו גם האפשרויות האחרונות לנסיעה בנתיבים ציוריים, כגון הנתיב המתפתל כנחש בנוף ההרים מן העיר דנוור ועד לקליפורניה, והמצויד בקרונות מיוחדים המאפשרים לנוסעים לצפות בנוף.

אך ההשפעה החזקה ביותר אולי שתהיה לסגירת „אמטראק" תהיה בפרוזדור הצפון-מזרחי המאוכלס בצפיפות, המשתרע מוושינגטון דרך ניו-יורק לבוסטון והמתחבר עם ערים גדולות אחרות כמו פילדלפיה, בולטימור והארטפורד.

אשתקד נסעו 11 מיליון מנוסעי „אמטראק" בפרוזדור זה, מתוך 20.7 מיליון נוסעים ברכבות החברה. ניתן, למשל, לנסוע את 400 הקילומטר ממרכז העיר וושינגטון עד מרכז העיר ניו-יורק, בפחות משלוש שעות ברכבת אקספרס או בארבע שעות ברכבת רגילה, ולעקוף את הצפיפות והלחצים של טיסה במטוס בין נקודות אלה.

„אמטראק" משרתת 503 ערים בארה"ב, אך בדומה לרכבות רבות באירופה – היא לא תוכל להתקיים ללא סובסידיה ממשלתית. הקונגרס דחה את נסיון הנשיא לבטל בשנה שעברה את הסובסידיה. לחברה אושרה סובסידיה בסך 616 מיליון דולר ל-1986, ב-10% פחות משביקשה. מסכום זה הופחתו 4.3%, בקיצוץ נוסף שנעשה באחרונה. כיום מבקשת „אמטראק" 606 מיליון דולר נוספים בשנת הכספים 1987, המתחילה ב-1 באוקטובר. מאז היווסדה, ב-1970, קיבלה החברה סובסידיות המסתכמות ב-12 מיליארד דולר.

לדברי רייגן, אי-אפשר להמשיך כך בתקופה זו, שכן יש צורך לקצץ בכל התחומים האפשריים כדי להשתלט על הגרעונות בתקציב. „כבר אי-אפשר להצדיק תשלום סובסידיות – המסתכמות ב-33 דולר כמעט לכל נוסע ברכבת „אמטראק" – או מימון מסילת ברזל שבשלושה ... מתחנותיה עולים פחות מ-50 נוסעים ...", טען רייגן.

הנהלת „אמטראק" מסרה בתגובה, כי מספר הנוסעים ב-1985 גדל ב-... אשתקד הגיעו הכנסותיה לשיא ... בסובסידיה. כיום מכסה הממשלה ... כ-40% מהוצאות החברה, לעומת ... חמש שנים.

הסובסידיה השנתית האחרונה ... „אמטראק" היתה בסך 616 מיליון ... לעומת 5.7 מיליארד דולר שקיבלו ... מערב-גרמניה, 3.3 מיליארד דולר ... הרכבות ביפאן ו-1.6 מיליארד ... בבריטניה. אחרות מרשתות מסילות ... במדינות אלו מהוות מעמסה כספית ... מזו שמהווה „אמטראק", אולם ... ממלאות תפקידים גדולים יותר ... התחבורה. רכבות צרפת, למשל, ... 20% מהנוסעים במדינה זו, לעומת ... אמריקניים המשתמשים ב„אמטראק". ... יפאן הסיעו כמעט 11 מיליארד נוסעים ב-1984.

„בכל זאת", טוען קליפורד בלק, ... „אמטראק", „אנו מקווים שהקונגרס ... ביטולה המוחלט של „אמטראק" אינו ... וקרוב לוודאי יעלה יותר בטווח ה..." לדבריו, סגירת החברה עלולה לעלות ... מ-2 מיליארד דולר, משום שיהיה ... לפצות עובדים בהתאם להסכמים ... האיגודים המקצועיים.

ראס קייפון, מנכ"ל „אמטראק", ... שהקונגרס יאשר מימון שיאפשר ... פעולת החברה. „יש ביקוש לשירות ...", אמר קייפון.

רוברט גרין, כתב רויטר בוושינגטון

שירות התעסוקה בסבך הפיטורים ההמוניים

התקציב המעודכן של שירות התע-סוקה יעמוד על כ-16 מיליון ש"ח – נאמר בהצעת תקציב לשנת הכספים 1986. מודגש כי בין הצעת השירות לבין הצעת משרד האוצר יש פער של כ-2.5 מיליון ש"ח, שנובע מהבדלי הע-רכות ומטעויות נמשכות של תיקצוב. הנתונים הסטטיסטיים מצביעים על חומרת מצב התעסוקה בשנת 1985, שבאו לביטוי בגידול האבטלה בערי הפיתוח, באזור חיפה והצפון („אתא" ומספנות ישראל) אליהם יצטרפו בשנת 1986 מפוטרי וולקן וסולתם בצפון.

בשנת 1985 היתה עלייה גדולה במספר דורשי עבודה והתובעים הבטחת הכנסה. כ-70 אחוזים מהפונים לשירות התעסוקה טענו למוגבלות. „במצבי הלחץ והעומס הקיימים היום", טוענים מחברי הצעת התקציב, „הפתרונות של שירות התעסוקה לגבי הלחץ החזוי ל-1986 לא יענו על הצרכים". הם מוסיפים, כי שינוי במדיניות משרד הקליטה הביא לפנייה בלתי-צפויה של מאות מעולי אתיופיה אל לשכות התעסוקה. צפוי כי הכנה מקצועית של אלפי עולים מאתיופיה תימשך גם השנה. כן מודגש, כי חלה החרפה במספר דורשי העבודה ביישובים הערביים ועל-פי הנתונים הדמוגראפיים ניתן לקבוע, כי מגמת ההחרפה תימשך „ועשויות להיות לכך השלכות גם מחוץ לתחום התעסוקתי". השירות מציע כי נושא התעסוקה ביישובים הערביים ייבחן בחינה כוללת.

„השירות", נאמר עוד, „היה מעורב בטיפול בנושאי הפיטורים של אלפי עובדים שבוצעו במדינה, ברשויות המקומיות, בצה"ל ובמפעלים ציבוריים ופרטיים, כאשר בין המפוטרים רבים בעלי עמדות בכירות. טיפול זה דרש מאמץ רב ויימשך גם במהלך 1986.

בין יעדי הפעילות לשנה הקרובה ... נושא „הבטחת הכנסה". כן יבוצעו ... מבצעי תעסוקה עונתיים, כמו: קטיף ... תלמידים בחופשה וכיו"ב. ראשי ה... מקווים להגברת מערך הפיקוח, תוך ... פעולה וולונטרי עם המעסיקים, ... על אינטרס משותף של הסדר שוק ה... לדבריהם. יוגבר הפיקוח על ... מהשטחים ועל העסקת עובדים זרים ... קנסות ממעסיקי עובדים שלא ... התעסוקה. בתכנית העבודה של ... נכללת פעילות אינטנסיבית ... תעסוקתית של עולי אתיופיה ו... השירותים לתושבים היהודים בגדה ... וברצועת עזה. כן ייבחן מערך ... באוכלוסיה של דורשי עבודה ... ותיבחן אפשרות להקמת צוות משימה ... בדורשי עבודה משוחררי צה"ל ומורים.

חיים מרגלית

גלגלי הבורסה

נמשכים הביקושים למניות

אתמול היו פי 6.5 יותר עליות שערים מאשר ירידות. בשוק המניות, זה יום המסחר השני, שבמניות החופשיות לא נרשם „מוכרים בלבד", לעומת 22 „קונים בלבד". למניות ההסדר היה עודף ביקוש של 2.7 מיליון ש"ח.

בשוק איגרות החוב הסתכמו עודפי הביקוש ב-7.2 מיליון ש"ח. מזה 6.5 מיליון ש"ח בצמודות למדד ו-0.7 מיליון ש"ח בצמודות לדולר. בנק ישראל מכר כ-20% מאג"ח מק"מ, שהציע לציבור אתמול בערך נקוב של 100 מיליון ש"ח.

הציבור השקיע אתמול 17.4 מיליון ש"ח בקרנות הנאמנות, מזה 4.3 מיליון ש"ח במתמחות במניות ו-13.1 מיליון ש"ח בסולידיות.

בנק ישראל מכר אתמול אג"ח מק"מ – משלוש הנפקות חדשות – בסכום של כ-20 מיליון ש"ח. מזה כ-29 אלף ש"ח ל-84 ימים, כ-6.8 מיליון ש"ח ל-56 ימים וכ-13 מיליון ש"ח ל-29 ימים.

כל המחזור במילווה קצר המועד הסתכם ב-37.5 מיליון ש"ח. התשואות החודשיות נעו בין 1.32% ל-1.60%.

שער הדולר היציג ירד אתמול ב-0.68 אג' (ב-0.45%) ל-1.4921 ש"ח. הדולר לנוסעים לחו"ל ירד ל-1.7700 ש"ח. הדולר השחור נע אתמול אחרי הצהריים בעלייה בין 1.62 ל-1.63 ש"ח.

בשוק המניות עלו אתמול 269 שערים, לעומת 40 שירדו ו-82 שנשארו בלי שינוי. מהם עלו 126 ב-5% ויותר ו-11 ירדו ב-5% ויותר. היו 23 „קונים בלבד" ואף לא 1 „מוכרים בלבד".

המחזור בשוק המניות עלה אתמול לכ-14.2 מיליון ש"ח. מזה כ-4.4 במניות ההסדר.

במניות ההסדר נרשמו רק עליות שערים ב-%: פועלים מב' – 5.0; פועלים מ' – 0.9; כללי מ"ר – 0.9; בל"ל – 1.1 (ביום המסחר הראשון אחרי פרסום המאזן השנתי); דיסקונט ב' – 2.5; דיסקונט א' – 1.0; מזרחי מ' – 2.0.

תשואותיהן השנתיות המובילות נעו בין 10.65% (אי די בי רג') ל-11.51% (הפועלים ש'), הפועלים מ' – 10.94%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר היו רק עליות שערים ב-%: פי ב' – 2.1; כללי מ"ר 1 – 4.9; ספנות 0.1 – 10; אוה"ה – „קונים בלבד".

במניות החופשיות בלטו ביותר העליות ב-%: דטה 1 – 18.0; ארון 5 – 15.1; ... 1 – 12.7; מטוויות 1 – 10.0 (בעוד ...) 5 ירדה ב-10% ומטוויות אופ' עלתה ... 13.5%; „חמישה יור" מניות רגילות ... (אחרי שלשום נפסק המסחר בהן ... בדיקת פקודות חריגות שהוגשו בהן). ... בלטו הירידות ב-%: ישכס – 10.0; ... 10.0 (בעוד שללומיר 5 היה עודף ... שסופק ללא שינוי בשער); ת.ג.ל. 1 – ... (בעוד שת.ג.ל. 5 עלתה ב-0.2%).

בשוק איגרות החוב עלה ערך ה... הצמודות למדד ב-0.4% ולעומתן ... הנסחרות במט"ח והצמודות לדולר ב-... המחזור בשוק איגרות החוב הסתכם ב-... מיליון ש"ח. מזה כ-1.1 מיליון ש"ח ב... לדולר מסוג „רמון" בלבד.

אלחנן הורוביץ

לקראת חתימת הסכמי השכר ותוספת-היוקר

המדיניות המקצועית טרם גובשה

המגעים על קביעת המדיניות המקצועית בהסתדרות לא ממהרים לגבשה. ההסכמים הקיבוציים והסכם תוספת-היוקר פג תוקפם ונראה כי לפי שעה כלום לא בוער, לא למעסיקים הפרטיים ולא לאנשי האוצר. בין היתר מבקשת ההסתדרות לבדוק האם וכיצד יקיים השר מודעי את ההחלטה הממשלתית להעביר כספים לקופת-חולים ולסולל-בונה. ואיך יתחלקו המעסיקים הפרטיים בכל החגיגה המסובכת של המשק. אך מעל לכל אלה, לא ממהרת ההסתדרות להצהיר את קווי המדיניות, כאשר שעם הכללת טבלה י"ג ותוספת שתי דרגות בסקטור הציבורי, לא רק שהידלדלה הקופה, אלא ייתכן שבקרב קבוצות עובדים שונות תהיה בקרוב עלייה משמעותית בשכר.

המנכ"ל ישראל קיסר אמר לחברי הוועדה המרכזת, בישיבתה בתחילת השבוע, כי ההסתדרות תשאף לכך שהסכמי המסגרת יהיו לשנה אחת ויהיו נפרדים למיגזור העסקי ולמיגזור הציבורי. כבעבר כן עתה, ייחתם הסכם תחילה בסקטור הציבורי ורק לאחר מכן במיגזור התעשייתי-פרטי. יצויין בהקשר זה, כי בעוד החזית האחידה בתוך הסקטור הציבורי הולכת ומתרופפת, הרי במיגזור התעשייתי-תעשייתי נעשה ניסיון לגבש חזית אחידה.

לא לפתוח ציפיות

האגף לאיגוד מקצועי נוהר שלא לפתוח ציפיות גבוהות בשטח. יו"ר האגף, חיים [illegible], הציג ביום א' השבוע לפני הוועדה המרכזת מספר עקרונות שעל-פיהם תיקבע המדיניות המקצועית: הסכם מסגרת שיאפשר חופש פעולה ותימרון מסויים לאיגודים המקצועיים לתקן בעיות המעיקות עליהם, ופתרון בעיית השכר התחילי הנמוך. בהסתדרות חוששים להעמיד זאת במרכז המדיניות, משום שהנושא הכאוב הזה אינו מקובל ולו במעט על המעסיקים הפרטיים למיניהם. כן יינתן מרחב תמרון לרמה המקומית-מפעלית. האיגוד המקצועי יחתור להנהגת שבוע עבודה מקוצר באותם מקומות-עבודה בהם הדבר אפשרי. בדיונים המוקדמים בין המעסיקים להסתדרות הוחלט, כי ייעשה מאמץ לסיים את הסכם תוספת-היוקר עד סוף חודש מארס. הצדדים לא עמדו בלוח-הזמנים שהציבו לעצמם. עתה, לאחר ההצבעה על תקציב המדינה, ידרשו נציגי העובדים לוח-זמנים למשא-ומתן על הסכמי השכר החדשים.

הדיונים בצוות המצומצם המשותף להסתדרות ולמעסיקים, על הסכם תוספת-יוקר, חודש מחלוקת בין הצדדים: המעסיקים הפרטיים עומדים על כך שבדיקת השחיקה תיעשה על בסיס המחצית השנייה של שנת 86', ואילו ההסתדרות מבקשת לקיים את הבדיקה על בסיס שנת 84'-85'. המעסיקים הציגו מודל הדרגתי של תשלום תוספת-יוקר. כאשר הפיצוי יהיה בשיעור של פחות משמונים אחוז. אחד העקרונות המרכזיים בתורה שבעל-פה של הוועד-הפועל, ששיעור הפיצוי לא יפחת משמונים אחוזים ישתנה. וההסתדרות תסכים בתנאים מסויימים לשיעור פחות. אם כי יש מספר הבנות בין הצדדים, נראה כי בינתיים הכל פתוח והרשות נתונה. לדברי קיסר, אין שום סיבה שהסכם תוספת-היוקר החדש לא ייחתם כבר בימים הקרובים, כשעיקרו: תשלום התוספת כל אימת שאחוזי המדד מצטברים לחמישה אחוזים.

לכל הדעות

מזכ"ל ההסתדרות המח"ר, יעקב אוניקובסקי מצדד ביצוב המשק אפילו על חשבון הסכמי השכר. „במקום בו השכר נמוך יש להעלות את הנטו על חשבון הברוטו, אך כל זאת במסגרת עיסקה כוללת", דברי אוניקובסקי. לגבי השאלה, אם בסופו של דבר וחשבון ינתנו תוספות שכר אשר יקוזזו על-ידי פיחות, משיב איש מרעי החברה והרוח כי יהיה זה אסון מבחינה התפיסה הכלכלית העומדת מאחורי התוכנית; האינפלציה תואץ והרגיעה תתפורר.

לדעת איש מחלקת ההסברה של הוועד-הפועל אילן אסיה (מפ"ם), המדיניות המקצועית חייבת לעמוד בסימן צווי-החירום, שאמנם ירדו מסדר-היום אך הם ממשיכים ללחוש בעורף ציבור העובדים. „אם לא יהיה לכך ביטוי בתורה שבכתב של המדיניות החדשה, ימשיך ציבור העובדים להיות אסקופה נדרסת של האוצר ושל בעלי היכולת, השורצים בכל המחנות הפוליטיים".

לדברי שלמה גבעולי (ר"צ), ההסתדרות משלימה עם תפיסת הממשלה שיש להקריב את השכר על מזבח התוכנית הכלכלית. ההסתדרות חייבת אם כך לעמוד על מה שראשיה אמרו הלוך וחזור עד לפני מספר חודשים: יש להעביר את מרכז הכובד אל ההון, מה גם שהמעסיקים בחלקם הגדול עשו לאחרונה רווחים נאים ביותר.

תמר גוז'נסקי (חד"ש) דורשת הסכם תוספת-יוקר חודשי, הסכמי שכר חד-שנתיים. תביעת חד"ש: העלאת שכר כללית במישור הארצי בשיעור של עשרים אחוזים ובנוסף לכך השארת מירווח הגון לרמה המפעלית. לטענת אהרון הגדלמן (ל"ע) יש למצוא במסגרת המדיניות המקצועית החדשה דרך לתיקון העיוותים במיגזור הציבורי, מאחר שהעובדים ברמות הבכירות מקבלים עתה, בעקבות הפעלת טבלת י"ג, הטבות מפליגות על חשבון הסכם הקודם. יש לקבוע סולם דירוג במסגרת ההסכם החדש גם לגבי גימלאים.

המדיניות המקצועית תגובש בסופם של דיונים פנימיים, ההסכמים ייחתמו, אך מה שברור הוא: ההסתדרות לא רק שאינה יכולה להשיג איזה שהם הישגים, אלא שגם הקיים הולך ומתפורר מול העיניים, שכבר לא יודעות לאן להסתכל.

אבשלום קווה

התעשייה האווירית

ירידה בהזמנות בטחוניות מגדילה היצוא

התעשייה האווירית מעסיקה כיום למעלה מ-22 אלף עובדים. במפעל אף מתלוצצים, שקיימת תעשייה אווירית כאליה צורפה מדינת ישראל. בארה"ב טענו פעם, כי מה שטוב ל„ג'נרל מוטורס" טוב לארה"ב. יתכן שגם בתע"א מאמינים בנכונות אמירה זו, לגבי מפעליהם וישראל.

החברה טרם פרסמה את מאזנה לסוף מארס 1985, אם כי סיימה את השנה. העילה לאי-פרסום המאזן המאושר היא מחלוקת על צורת רישום במאזן של חלוקת דיווידנד לממשלה בסכום של 30 מיליון דולר. מאחר שהוויכוח הסמנטי הזה נמשך עדיין, המציאה ההנהלה לקבוצת כתבים כלכליים מירושלים שביקרו במפעל רק תמצית מאזן, ללא הערות וביאורים.

מהמאזן בלתי מושלם זה ניתן להתרשם, כי מכירות המפעל הגיעו בשנה שהסתיימה בסוף מארס ל-950 מיליון דולר, לעומת 901 מיליון דולר לפני שנה ו-779 מיליון דולר לפני שנתיים. ניתן ללמוד כי יצוא המפעל גדל ביחס ישיר להקטנת הזמנות והעבודות לצורכת הבטחון. ניתן להסיק מכך שהקטנת תקציב הבטחון תסייע ליצוא גם במיקרו.

מהמאזן מתברר עוד, כי הרווח השנתי המופיע במאזן ירד מ-48 מיליון דולר ל-30 מיליון דולר. הרווח הוא של כ-3 אחוזים על המחזור, ולדברי המנכ"ל, משה קרת, נחשב כרווח סביר בתעשיית המטוסים האמריקנית. הרווח על ההון העצמי, הכולל עודפים, מגיע לכ-9 אחוזים.

מה הוא שווי המלאי

אולם רווח זה תלוי בהערכת שווי „העבודות בתהליך" בסכום של 113 מיליון דולר, בהשוואה ל-236 מיליון דולר לפני שנה. כן כלול במאזן מלאי של 173 מיליון דולר, מלאי-עתק לכל הדעות, גם ביחס למחזור. בין היתר כלולים בסעיפים אלה גם כ-50 מיליון דולר השקעות ב„אסטרה", מטוס המנהלים החדש, שאין לו הזמנות. מספר ההזמנות מגיע כיום ל-10 מטוסים בלבד. כדי להחזיר לעצמה את ההשקעות בפיתוח יהיה על התע"א למכור כ-100 מטוסים לפחות. חובות הלקוחות עלו ל-160 מיליון דולר, לעומת 115 מיליון דולר לפני שנה. מנהלי המפעל אומרים, כי אין להם חובות מסופקים בקומדיה גדול וכי החוב הגדול ביותר שלא גבו היה דווקא של החברה הישראלית „מעוף".

המצב הפיננסי של החברה נראה איתן. ההלוואות לזמן קצר ירדו ל-17 מיליון דולר לעומת 128 מיליון דולר בשנה קודמת. לעומת זאת אלה לזמן קצר מחזיקה התע"א 89 מיליון דולר בפקדונות לזמן קצוב ובעו"ש. לאור עובדה זו לא פלא שלתעשייה האווירית אין הוצאות מימון אלא הכנסות ממימון. בהקשר זה מן הראוי לציין, כי בנק ישראל והחשב הכללי הפעילו לחץ על התעשייה האווירית להמיר פקדונות דולריים לפקדונות שקליים בעת המעבר לתוכנית הכלכלית החדשה. לדעת בנק ישראל, מעבר סכומים כה גדולים שהתע"א מחזיקה עלול היה למוטט את התוכנית הכלכלית. התע"א, בניגוד לתפקידה ולשיקוליה העסקיים, נאלצה להיענות ללחץ זה. אולם לחץ זה מצד בנק ישראל הוא חמור ביותר.

משתמע ממנו, שבנק ישראל היה מודע כבר אז למשמעות הכלכלית החמורה של מדיניותו המוניטארית, אך במקום לתקן את מדיניותו הפעיל לחץ על חברות בודדות, כדי למנוע את מימדי הנזק של תוצאות מדיניותו. רק בגין גילוי זה בתע"א היה צריך לפטר את כל מנהלי המדיניות המוניטארית.

השכר ירד, התפוקה עלה

גם מדיניות השכר משתקפת בדו"חותיה הכספיים של התעשייה האווירית. עלות שעת עבודה ישירה, הכוללת שכר הוצאות נלוות, חומרים ושירותים נלווים, ירדה מ-24.8 דולר ל-22.2 דולר לשעה. בעוד שתפוקת העבודה למועסק עלתה מ-37,700 דולר ל-42,900 דולר לשנה ועל-פי התכנית תעלה ל-45,800 דולר לשעה. על-פי התכנית, תוגדל התפוקה עד כדי 75 אלף דולר לעובד עד לשנת 1994 (במחירי 1984). התע"א היא בעלת כושר התחרות כיום. בהשוואה לחברות האמריקניות, מחיר שעת עבודה בתעשיות המטוסים בארה"ב מגיע ל-47 דולר בייצור ול-30-25 דולר בפיתוח. כלומר עיקר ההתחרות בחו"ל היא עם חברות אירופיות.

על בסיס עובדות אלו מתכוונת התע"א להגדיל את חלקו של היצוא, כבר בשנת 1986/7, ל-628 מיליון דולר לעומת שיווק מקומי של 385 מיליון דולר. ראשי המפעל סבורים, כי יחס זה בין היצוא לבין הייצור המקומי הוא יחס רצוי. לדעת ראשי התעשייה האווירית, יש להוסיף את עבודות ה„לביא" ליצוא, וכן עוד כ-100 מיליון דולר עבודות למשרד הבטחון, שלדעתם מגיעה להם פרמיית יצוא. באחרונה הושווה מעמד התע"א לכלל היצוא מבחינת התמריצים.

למרות נזילותה הכספית, מתכוונת התע"א לגייס הון, ככל הנראה בבורסה בארה"ב. לשם כך היא מבקשת לקבל פטור מחובות המוטלים על חברות ממשלתיות. בשלב זה מדובר בגיוס הון של כ-100-70 מיליון דולר. סכומים אלה מתכוונים ראשי המפעל להשקיע בפיתוח הדור העתידי של הטיל „גבריאל". ייצור הדגם הראשון של טיל זה הסתיים במכירות בסכום של 1,048 מיליון דולר. זה היה אחד הפרוייקטים הגדולים והרווחיים ביותר של התע"א. שרק ייצור ה„כפיר" עלה עליו. המכירות של ה„כפיר" על אביזריו, הסתכמו ב-1,082 מיליון דולר. מסדרה זו נמכרו 250 מטוסים וציוד נלווה. 24 מטוסים נמכרו לחו"ל. לארה"ב לביום מטוסי אויב.

ה„לביא" נועד להחליף את ה„כפיר" על פסי הייצור. טיסת הניסוי הראשונה שלו תתקיים בעוד כחצי שנה, בספטמבר 86'. אב הטיפוס מס' 2 ימריא באפריל 87' ובאוקטובר 1988 יהיה המטוס, כולל האווירונאוטיקה, מוכן לכל פרטיו.

התעשייה האווירית היא מפעל גדול, המשלם לעובדיו שכר בסכום של 450-420 מיליון דולר לשנה — משכורות ותנאים המבטיחים קיום בכבוד. ניתן אולי להצטער על כך שהמפעל מבוסס בעיקר על ייצור בטחוני ושהחלק האזרחי קטן למדי, אך ההצלחה בייצור לשוק האזרחי היתה פחותה מבחינה עסקית מאשר הייצור הבטחוני. לכן, ככל הנראה, יש להאשים במבנה זה את העולם, שאלה הם ביקושיו והעדפותיו.

(רשימה שנייה ואחרונה)

צבי טימור

טור החדשות

אושרו הרחבות בתעשיה בסך 64 מיליון דולר

מינהלת מרכז ההשקעות במשרד התעשיה והמסחר אישרה אתמול תוכניות השקעה במפעלי תעשיה בהיקף של 64 מיליון דולר.

במסגרת מדיניות משרד התעשיה והמסחר, לעודד הקמה והרחבה של מפעלי תעשיה בעיירות-הפיתוח, אישר מרכז ההשקעות תוכניות להקמה ולהרחבה של 3 מפעלים באזורים הללו, בהשקעה כוללת של 64 מיליון דולר.

הפרוייקטים באזורי-פיתוח שבהם מדובר הם להרחבה של מפעלי תעשיה בבית-שמש, רמת-חובב וכרמיאל. המפעלים הם בענפי הדברה, וסתי לחץ ומיטי גז.

יורם בליזובסקי, המשנה למנהל הכללי במשרד התעשיה והמסחר ומנהל מרכז ההשקעות אמר, כי התוכניות שאושרו, לכשיושלמו, יביאו לתוספת של 51.5 מיליון דולר יצוא ולתוספת של כ-645 מקומות עבודה חדשים.

מפלאי הבורסה הישראלית

רווח של 844% תוך 3 חודשים

מניות חברת „ישרס" היו ההשקעה הטובה ביותר בחודש מארס. הן נתנו למשקיעים בהן תשואה של 150.14 אחוז.

מאז תחילת השנה ההשקעה הטובה ביותר היתה האופציות של חברת „גולדפרוסט", ששערן עלה במשך 3 חודשים (ינואר-מארס) בשיעור של יותר מ-844 אחוז!!

מניות בנק הספנות, בנות 4 שקלים, נתנו גם הן למשקיע בהן תשואה גבוהה של 131.14 אחוז, ומניות „לומיר" הניבו תשואה של 130.31 אחוז.

ההשקעה הגרועה ביותר בשוק המניות היתה במניות חברת „פרי-זהי". אלה ירדו מאז ראשית מארס ב-40.44 אחוז, ומראשית השנה ב-44.45 אחוז.

אגרות-החוב הדולריות — נתנו בחודש מארס תשואות של 10-12 אחוזים, וצמודי המדד נתנו תשואה של 8.3 אחוזים.

בין מטבעות החוץ בלט במארס הדינר הירדני, ששערו עלה ב-4.78 אחוזים. מאז ראשית השנה עלה שערו ב-5.32 אחוזים.

הדולר עלה בחודש מארס ב-1.58 אחוזים ומראשית השנה ב-0.3 אחוזים בלבד. הראנד הדרום-אפריקני — היה המטבע המאכזב של חודש מארס. שערו ירד בשיעור של 4.4 אחוזים. אך מתחילת השנה עלה שערו בשיעור הגבוה ביותר בין מטבעות החוץ — 21.3 אחוזים.

אייל שגב

הבאסקים באים

שר המסחר והתעשיה של חבל הבאסקים בספרד, חוזה אינגסיו אריאטה הרס, יגיע השבוע לישראל בראש משלחת בת עשרה איש, אשר עם חבריה נמנים: סגן השר לענייני טכנולוגיה, ראשי שלוש לשכות המסחר, נציגים מרכזיים טכנולוגיים, התאחדות התעשיינים והבורות הסחר המחוזיות. כאורחי שר התעשיה והמסחר אריאל שרון.

המשלחת הספרדית תבקש ללמוד על כלכלת ישראל ועל התעשיה בארץ.

המשלחת מעוניינת לדון באפשרויות פיתוח הסחר ההדדי ובפרוייקטים משותפים בחבל הבאסקים ובישראל. האורחים ייפגשו עם שר התעשיה והמסחר אריאל שרון ויבקרו במפעלי תעשיה, בעיקר בתחומי התעשיה המתקדמת.

זוהר פרי, סגן ראש המינהל לסחר חוץ במשרד התעשיה והמסחר, מסר כי היצוא הישראלי לספרד הסתכם בשנת 1985 ב-29.8 מיליון דולר לעומת 29.5 מיליון דולר ב-1984. בין המוצרים שישראל מייצאת: מזון, טקסטיל הלבשה ועור, גומי, פלאסטיקה, כימיקלים, מתכות ומכונות וציוד חשמלי, אלקטרוניקה, חקלאות ויהלומים.

בשנת 1985 הסתכם היבוא הישראלי מספרד ב-85.5 מיליון דולר לעומת 84.2 מיליון דולר בשנת 1984. בין המוצרים נמנים: בשר, דגים, קפה, תה, פירות ואגוזים, גומי, צמר וכותנה, ברזל, פלדה, נחושת, מכונות וציוד חשמלי, אופטיקה וצילום.

ישראל חולקה בין הטכניון למכון התקנים

בית הדין הגבוה לצדק קבע באחרונה חלוקת עבודה בין מכון התקנים לבין הטכניון. התערבות הבג"ץ נדרשה בעקבות תחרות קשה בין מעבדות בבניין וקרקע של שני המוסדות הללו, בכל הנוגע לבדיקות התאמה לתקן.

על-פי ההסדר שקבע בג"ץ, תהיה חלוקה גיאוגרפית בין שני המוסדות, כאשר „קו ההפרדה" הוא קו רוחב 190°, העובר סמוך לנתניה. את כל פעולות הבדיקה מדרום לקו זה — יבצע מכון התקנים, ומצפון לו — הטכניון. להסדר קדמה תחרות חריפה בין שני המוסדות, שהחריפה עם צמצום הבנייה בארץ. התחרות גרמה להפחתת מחיר הבדיקות מתחת לעלות, ולמתן אשראי של חודשים רבים לקבלנים, בתנאים של אינפלציה דוהרת. כתוצאה מכך נפגעו שני המוסדות, ובמיוחד מכון התקנים, שאף התקשה לשלם משכורות לעובדיו. עיסקת החבילה החמירה עוד יותר את המצב בגלל הקפאת מחירי הבדיקות, והעמידה בסכנה את עצם קיומו של מכון התקנים.

אנשי מכון התקנים טוענים, כי התחרות עלולה היתה לגרום להדרדרות איכותה של הבנייה בארץ.

בעקבות זאת החליט שר התמ"ת לבצע חלוקה גיאוגרפית של הבדיקות, אך הטכניון עתר לבג"ץ נגד החלטה זו. כאמור, קבע בג"ץ כי יש לאמץ את החלוקה שהוצעה על-ידי משרד התמ"ת ונתן לכך תוקף של פסק-דין.

א.ש.

הריבית על מניות ההסדר לא תוכר לצורך המס

שלטונות מס-הכנסה דורשים מהבנקים לשלם מס על ההפרש בין הריבית שהם משלמים על ההלוואה שקיבלו לצורך מימון אחזקת מניות בנקאיות שבהסדר, ובין ההכנסה שיש לבנקים מהלוואה זו.

פרשת דרישת שלטונות המס עולה מתוך הדו"ח הכספי של בנק לאומי, שפורסם בימים אלה. מן הדו"ח עולה, כי להחברה-בת של „אוצר התיישבות היהודים" (חברת האם של בל"ל) יש התחייבות בסך 365 מיליוני דולרים תמורת מניות שבהסדר. התחייבות זו נושאת ריבית של 0.8 אחוזים לשנה.

יש לציין, כי שווי השוק של המניות הבנקאיות היה בתאריך המאזן 249 מיליון דולר. כאמור, נכתב במאזן כי הוצאות על התחייבויות, המשמשות למימון אחזקת מניות בנקאיות שבהסדר, אינן מהוות, לדעת שלטונות המס, הוצאה מוכרת.

אנשי הבנק, לעומת זאת, אומרים כי אין בסיס חוקי לעמדת השלטונות, ולפיכך לא בוצעה כל הפרשה לתשלום מס זה.

א.ש.

● ועדת השרים לעניני כלכלה אישרה שינוי בתחום איזור הנמל החופשי באשדוד. ההחלטה להקים ועדת שרים מיוחדת לעידוד הפעילות באזורי הנמל החופשיים. אזורי הנמל החופשיים נועדו ליצור מסגרת לעידוד הסחר הבינלאומי, והשקעות הון מחו"ל, ע"י שחרור היזמים והיצרנים באזורים מן ההגבלות שבדיני המכס, היבוא והפיקוח על מטבע-חוץ וכן ע"י מתן הקלות במס הכנסה.

● לשכת המדען הראשי של משרד התעשייה והמסחר משקיעה 15 מיליון דולר ב-20 פרוייקטים חדשים של פיתוח רובוטים, תיב"ם ואוטומציה לתעשייה, המבוצעים היום במפעלים ובמעבדות שונות בארץ — מסר המדען הראשי יגאל ארליך בסיורו במפעלי התעשייה הקיבוציים בהם הותקנו מערכות רובוטים ומערכות אוטומציה בתהליכי הייצור. המדען הראשי ואנשי לשכתו ביקרו במרכז הישראלי לרובוטיקה תעשייתית במדרשת רופין, במפעל „תמה" השייך למשמר העמק ולגלעד, במפעל „מגמא" בקיבוץ גשר ובמפעל „טולגל" ברגניה א'.

מאת דורית גפן

החשבון הפרטי של ירון לונדון

ירון לונדון הוא מהמראיינים היותר אגרסיביים של הטלוויזיה הישראלית. שאלותיו בדרך־כלל בוטות, חוצפניות וישירות.

לא כל אחד אוהב את הסגנון הזה. אך מבחינה עיתונאית יש בגישה הזו יתרונות רבים, שכן היא מבטיחה ברוב המקרים ראיון או שיחה מעניינים יותר. כאשר המראיין מנתב את המרואיין לנושאים החשובים בעיניו, ואינו מאפשר לו להתחמק בניסוחים מעורפלים ובססמאות מכוונות מן הנושא.

טומי לפיד
באור מגוחך

לונדון אינו רואה עצמו כנותן רפליקות לאורחיו באולפן, כדי שיוכלו להשמיע מונולוגים. הוא שייך למראיינים האקטיביסטים, הרואים את עצמם כפרטנרים שווי־ערך בדיאלוג פתוח, והמחזיקים בידיהם את יתרון המלה האחרונה. לונדון, יותר מכל מראיין אחר בטלוויזיה, רואה בתוכניותיו „שאו" – הצגה, שבה יש לו תפקיד מרכזי. זו קונספציה מקובלת של ה־TALK SHOW. עד כאן הכל בסדר. „חולשתו" של לונדון היא בגלישות שיש לו מפעם לפעם, כמו להרבה שחקנים שאינם יכולים לעמוד בפני הפיתוי, ומנסים „לגנוב את ההצגה" מהפרטנר. גם הוא מטיל לעתים את צלו הגדול על מרואייניו ומשתלט על ההצגה, לא רק מתוקף אישיותו הדומיננטית או עליונותו האינטלקטואלית, אלא לפעמים בגלל הסיבה הטריוויאלית, שהוא זה המחזיק בידיו את שרביט ההנחיה.

השבוע החליף לונדון את עמיתו, רם עברון, בתוכנית „זה הזמן". עברון הוא ללא ספק מטובי המנחים והמראיינים של הטלוויזיה, והוא הצליח להפוך את תוכניתו „זה הזמן" לאחת התוכניות המגוונות והמעניינות.

בין מרואייניו של לונדון היה גם יוסף לפיד, אשר החליף לאחרונה את מקצוע העיתונות בתפקיד פוליטי, כמזכ"ל המרכז הליברלי. מה שעשה לונדון בראיון זה היה חשבון אישי עם מי שהיה פעם הבוס שלו כמנכ"ל רשות השידור. יתכן מאוד, כי החשבון של לונדון עם לפיד הוא ארוך וקשה, ואפילו צודק. השאלה היא האם תוכנית טלוויזיה היא המקום הנכון והמתאים לפרוע את החשבון הזה.

לונדון אפילו לא הצליח להשתמש בכישוריו הדרמטיים. פניו גילו לכל, כי זוהי „וונדטה" אישית, הבוערת ממש מתחת לעורו. נכון, גם מראיין הוא רק בן־אדם, ויתכן כי לונדון חיכה להזדמנות הזו הרבה זמן כדי לסגור עם לפיד חשבונות מן העבר. אך זה אינו מצדיק את התנהגותו. ראוי לומר, כי רוב השאלות שהציג לונדון היו בעיקרן נכונות, והן העמידו את הליבראליות הפוליטית של לפיד באור מגוחך מול ערכים ליבראליים אמיתיים.

גם הנימוקים של לפיד בנושא הצנזורה וההיטפלות הרפלקטיבית שלו לשמאל, היו בלתי־משכנעים לחלוטין. ההזדקקות שלו לדוגמה של כהנא היתה בלתי־רלבנטית לחלוטין, שכן כאן מדובר בגזענות טהורה. גם התיזה הפוליטית שלו להצדקת המרכז הליבראלי היתה בלתי־משכנעת. הטיעון, כי הם יבואו במקום הדתיים אינו עומד במבחן ההגיון, שהרי המצביעים הדתיים לא ימירו את מפלגותיהם במפלגתו של לפיד. אלה שרוצים בממשלה של הליכוד יצביעו ישירות בעבורו, ואלה שרוצים בממשלה בראשות המערך יצביעו ישירות בעבורו, או בשביל המפלגות שמכריזות מראש, כי לא ילכו לקואליציה עם הליכוד. ברוב הנושאים נראתה הליבראליות של לפיד כתלויה על בלימה. ללונדון היו כל הנתונים להציג את לפיד כליבראל מפוקפק ביותר, גם ללא ההתקפה האישית. חבל מאוד שהניסיון הרב שלו לא סייע לו הפעם להתגבר על האינטרס האישי, שהפך ראיון ענייני למיתקפה חסרת־תקדים בנימותיה האישיות, דבר שהוא בבחינת בל־ייעשה.

הדוגמה הפרלמנטרית

מאיר שטרית
נגד מתק שפתיים

יוסי שריד
„רדידות מחשבתית"

מפעם לפעם, מצליחים נבחרי העם בכנסת או בממשלה לעורר ויכוח ציבורי המקיף את כל שדרות העם. מדובר בהתבטאויות גסות או חריפות של אחדים מהם – כנגד עמיתיהם. משהו מן הלקסיקון של גן ילדים מצוי או של חצר בית־ספר במהלך אחת ההפסקות.

אידיוט, מניאק, משוגע, פסיכי ועוד פניני לשון מהסוג השכלוני ביותר. אז מזדעקים כולם ומדברים על הדוגמה הנוראה שנותנים נבחרי העם להמונים, בעיקר לנוער.

בתוכנית „מה השאלה" בהנחיית שמעון טסלר, שמענו השבוע סדרה של השגות מוכרות על הביטויים הללו, בין היתר גם ממחנכת.

הילד הטוב של הליכוד, ח"כ מאיר שטרית, יצא, כמובן, נגד הסגנון הזה ובמתק־שפתיים, כאילו לא היה כלל בוועידת „חרות", דבר בזכות הסגנון הנקי.

אכן, כינויי גנאי לשמם, שבאים במקום טיעון רציונלי וענייני, מלמדים בעיקר על מי שמשתמש בהם יותר מאשר על זה שכלפיו הם מופנים. אך יש הפרזה רבה בניפוח אותם שיהוקי וגידופי סגנון של כמה מנבחרינו. הרבה יותר חמורה היא אותה רדידות מחשבתית, שעליה דיבר יוסי שריד, למשל.

לא פחות צודק משה דור, אשר בהזדמנות זו ביקש מהמחנכים, הנתלים על אותן אפיזודות חסרות־משמעות של גידופים, לבדוק קודם־כל את עצמם ואת מחדליהם בחינוך הנוער. תרבות ויכוח ודיון קשורה, כמובן, גם לסגנון, ולא פחות מכך לשליטה סבירה בשפה ויכולת לנסח ולחבר כמה וכמה משפטים שלמים, שיש בהם הגיון.

ואולם, כאשר הברירה בין סגנון רהוט אך רדוד וחלול, לבין סגנון בוטה ומחוספס שמכסה טיעון צודק – עדיף השני. כבר שמענו נבחרים המרבים בגבוהה גבוהה במלים יפות וחגיגיות, אשר מאחוריהן אין, למעשה, כל תוכן ממשי. הסינתיזה של רהיטות דיבור וסגנון מלוטש כאמצעי להצגת עמדה או טיעון גם אם אינם מקובלים עלינו, היא מנת חלקם של פוליטיקאים מעטים יחסית. מה שמדאיג יותר הוא חוסר העניין הציבורי בעשייה או באי־העשייה של חברי הכנסת, שכן הדברים הללו, גם אם הם נעשים בסגנון שקט, הם שקובעים לא פעם גורלות רבים. ולא דווקא איזו התפרצות קולנית גחמנית בנוסח: אידיוט או חמור.

מחול ראשון

ישן, חדש ומחודש ב„ענבל"

מאת גיורא מנור

„אם", כוריאוגראפיה: אילנה כהן; מוסיקה: ריצ'רד סרבר; עיצוב: יהודית גרינשפאן. „והים איננו מלא", כוריאוגראפיה: אושרה אלקיים; מוסיקה: אהרון קמינסקי; עיצוב: אלי סיני. „בעקבות אגדתי", כוריאוגראפיה: שרה לוי־תנאי; מוסיקה: שלמה גרוניך; עיצוב: אריה ברקוביץ' — בתיאטרון מחול „ענבל".

מה חדש ומה ישן, מה חדיש ומה מיושן — אלה מושגים יחסיים ביותר. מכל מקום, שעה שמדובר ביצירות אמנות. אושרה אלקיים עוסקת בשנים האחרונות בתיאטרון־מחול, הנוטה לכיוון תיאטרון האבסורד, ויוצרת מופעים משעשעים מלאי דמיון ולפעמים חופשיים מאילוצי־מסגרת או עלילה עד כדי עושר „בארוקי", המערפל את המסרים, כגון המערכה השנייה של „טרמולו בצול וחצי".

„והים איננו מלא" שלה היא יצירה ותיקה למדי, שנוצרה בסגנון המחול המודרני מלפני דור, בו התנועה, בראש וראשונה, נושאת מסרים סמליים. בראיה מחודשת מתגלה לפנינו נוף עשיר־צורות של יצורי מצולות, אחדים מהם נאים ביותר, כגון שונית־האלמוגים שבסיום, אותה מאירה התאורנית גודי קסרמן באור יקרות. גם הפתיחה, כניסה איטית של המבצעים, המצטרפים לגל, התעשרה בתאורה מצויינת. חשתי כאילו אנו יורדים למצפה התת־ימי של אילת, ודרך החלונות מתגלים חיים מוזרים, צבעוניים, בעלי צורות וגוונים כה דמיוניים, עד שאתה שואל את עצמך, לשם מה כל העושר הזה? מה הוא אומר? כמובן, אין תשובה לתהיות כאלה.

אבל אושרה מכניסה לסרט־טבע זה דמות של מכשפה (?) או איזו אלת־מצולות זרונית (מלכה חרג'בי), והצופה מתחיל לבלוש אחרי „משמעות" חומקת כלשהי. סימליות הדורשת פתרון. אני, מכל מקום, לא מצאתי אותו.

זהו שטר־סמליות שאינו נפרע. כאילו מחייב הסגנון הזה את הכוריאוגראף להיגדים סמליים, ועליו לספק לנו מסרים בעל־כורחו. וכך במקום ליהנות, פשוט, משפע הצורות התנועתיות הנאות, אתה חש תסכול שאינו הכרחי, בעצם.

„אם" של אילנה כהן — שראיתי רק בשעת חזרה, כי הבכורה שנערכה בתיאטרון „הבימה" החלה רק קרוב לעשר בלילה. נאלצתי לנטוש את המערכה לפני סיומה וכדי להספיק לסגירת הגליון — היא יצירה חדשה, הנראית מיושנת. עבודתה הראשונה של אילנה, מלפני שנים אחדות („קינה"), שפעה רגשות אמיתיים והיה בה כוח רב. הפעם ניגשה אילנה לעבודה עם תוכנית רעיונית שלימה, אבל האדמה והפריון וכל הפילוסופיה הכרוכה במושגים אלה לא באה לידי ביטוי אישי אמיתי, ונותרה בגדר „תרגיל על נושא" בלבד. מבחינה צורנית לוקה עבודה זו בסימטריה רבה, בצורות מרכזיות, שהסימטריה מקנה להן סטאטיות.

„בעקבות אגדתי" של שרה לוי־תנאי כנוי ללא חשש להיחשב מיושן, ואם כי אין בו חידושים צורניים־בימתיים, הוא רענן ואישי מאוד.

שלושת חלקיה של היצירה הביוגראפית — ודומני שביוגראפיה נרקדת כזו היא דווקא בגדר משהו מקורי — שונים מאוד זה מזה. התמונות הפותחות הן מעין שחזור מחולותיו של ברוך אגדתי. „ר' מאיר", (מרדכי אברהמוב בתפקיד החסיד, שכולו תנועה אליפטית, פמוט

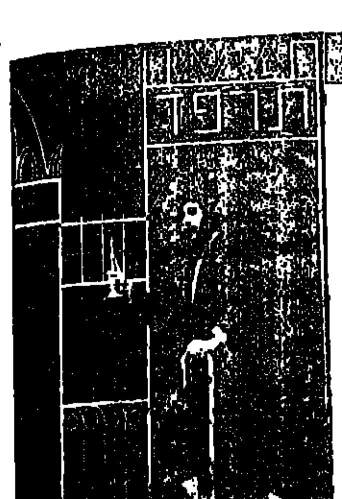

„אגדתי" – מחול רענן ואישי מאוד

גם נר דולק בידו. והאין זה אירוני, שנוגה היתה דווקא כוריאוגראפית ממוצא מזרחי, כדי לעצב על בימותינו דמות כזו, שאינה לא קאריקאטורה, לא קיטש שואוביזנסי ולא משהו הנוטף נוסטאלגיה מוויישת!) והחבר הנפרד „משכבת המלכה" מוסר את כל ההליכה שלו לאגדתי, הרוקד את „עירי גלילית" (ציון מרציאנו) היא „הורה אגדתי" בצורתה המקורית; והמקל, שהיה עשוי ל... את דיזנגוף או בורגני מהוגן אחר, הופך לכלי עבודתו של רועה ולפעמים לחליל (ואפילו ברגע לא מוצלח אחד לרובה!! גלישה זו אל הפאנטומימה חורגת מהמסגרת הסגנונית שקבעה לעצמה היוצרת. וזה חבל.)

הריקוד השלישי בעקבות אגדתי הוא „אקסטאזה תימנית", בה שלוש דמויות צמודות זו לזו, בשמלות בהירות צהבהבות, כפי שהן נראות בציורו הידוע של ... ליטווינובסקי. ללא ליווי מוסיקאלי נע השלושה כאילו נתונים בבגד אחד, מה שמזכיר קצת את ה„סופרימס" הכושיות. ואז משתנה האווירה לקרנבאל של פורים, המוני, צבעוני, עממי.

החלק המסיים מראה את אגדתי וארז אפני כצייר, שבידו פלאטה גדולה, ממנה תולשים הרקדנים את הצבעים כדמות מטפחת צבעונין. לעיתים הופכת הפאלטה לכינור. עליו „מנגן" הצייר במכחולו — וזה רעיון בימתי מצויין.

לבסוף חוזרת דמותו של ר' מאיר, אבל אין די בזה, כי מה שחסר, לדעתי, היא אינטגראציה בין שלושת המחולות הראשונים להמולה העליזה של החלק האמצעי. מוטיב שאינו חוזר אובד, למעשה, בבדידותו. מדוע התימניות שבערלאידע אינם אותם נערים מה„אקסטאזה"? מדוע החלוץ הגלילי אינו משתלב בבחירת מלכות היופי, „מלכות אסתר"?

החמור הנחמד והמשעשע של חגיגת פורים (אמיר צעירי) גם הוא חורג מעט מהמסגרת הסגנונית, אבל אינו מפריע בכך. העיצוב של אריה ברקוביץ' צנוע ושימושי, והרישום הבנוי מתכת משמש מסגרת מאחדת לחלקי המחול השונים.

המוסיקה המלווה (שעיבד שלמה גרוניך) של שירים מוכרים תואמת בתערובת שבה את הגישה של שרה, שיש בה מהרב־גוניות של סלט הירקות הישראלי, מטעם הגינה הביתית וגם מתחושת הרעננות של שנות העשרים והשלושים, ימי החלוציות האמיתית, שאגדתי היה נציגה הנאמן, ושרה לוי־תנאי מייצגת אותה גם כיום. כנראה באמנות לא הכרחי להיות עול־ימים כדי להיות צעיר.

קונצרט ראשון

רגעי חסד נדירים

מאת אביבה שלח

קונצרט מיוחד של התזמורת הפילהרמונית הישראלית בניצוחו של זובין מהטה. סולנים: מונסרא קאבאייה (סופרן); מרילין הורן (מצו סופרן), ניל וילסון (טנור), ואקו ריהאנן (בס), עם מקהלת גבינגר גאנטורייר. התוכנית: ורדי רקויאם. היכל התרבות 26.3.86.

הרקויאם של ורדי „אופרה בלבוש כניסייתי" כפי שכונתה בזלזול על ידי פון בילוב הגרמני, אינה יצירה דתית. זו יצירה דרמטית שעיקרה בביטוי המשמעות הרגשית העמוקה של הטקסט הליתורגי העתיק, כמו שצלילי האופרה מספרים את אווירת העלילה ומילותיה. ההבדל היחיד הוא בכך שכאן אין לשנות את הטקסט. אולם ורדי ייעד את הרקויאם מלכתחילה לאולם הקונצרטים ויצק בצליליו את רוח החופש של חזונו ההומאניסטי. זו אינה עוד יצירה לזכרון המתים אלא דאגה לגורל החיים.

באיזון העדין שבין אופרה לבין אמונה עמוקה, בחר מהטה בראשונה וכמו באופרת המספרים הרומנטית היה הכל יפה כשלעצמו, נהדר כביטוי, אבל רגעי ההתרגשות האמיתית היו מעטים.

אחרי הפתיחה החרישית השקופה שצברה מתח ונכונות אווירה לקראת „יום הדין" מלא ההוד המאיים שבעקבותיו, באתנו הפסקה ארוכה שקטעה ומוססה את הכל. גם ה„לקרימוזה", הביטוי הנצחי של שכול ויגון, לא השכילה להפוך קינה קורעת לב ותחת זאת גוועה האנחה בשממון. כל אלה ודומיהם פגמו באיכות הכללית אף כי לא היה בכוחם לפגום באיכות הבלתי רגילה של שתי הסולניות הנפלאות, שזיכונו ברגעי חסד נדירים ב„אגנוס דאי" או בביטוי עמוק ונשגב בשילובם עם שני הסולנים ב„אור נצח" ובקטעים אחרים. „הצילני נא" היה גם הוא סיום בלתי נשכח.

קולנוע

תחליף טריפו

עם השחקן ז'אן פייר לאו בעת ביקורו בארץ

מאת יעל ישראל

לפני כשנתיים מת פרנסואה טריפו, ועימו מתה תקופה בקולנוע הצרפתי. ידידיו עדיין חיים אותו. גם ז'אן פייר לאו, שיותר מכל שחקניו הרבים של טריפו זוהה איתו. טריפו גילה את לאו בגיל ההתבגרות — ילד פרא בעיניו, חסר־מעצורים, שגורש מכל בתי־הספר, ושיתף אותו בתפקיד הראשי בסרטו „400 המלקות" — תחילתה של עבודה פורייה בת שנים, בה השתתף לאו במעט בכל סרטי טריפו, שתחילה היה לו כאב רוחני ואחר הפך לידיד הקרוב ביותר.

החודש נערכת בסינמטקים, ובשיתוף המכון הצרפתי, מחווה לבמאי הצרפתי המהולל. טריפו לא יכול להיות עימנו. במקומו הגיע ז'אן פייר לאו, כבר בן 42, חיוור וכחוש אותו המבט החודר של העיניים השחורות והעצובות, הלחיים השקועות וההבעה המסוגפת. רק השפם שצץ פתאום ומעטר את פניו מראה ז'אן פייר לאו שונה, „כפיל" של אנדרה באזין, המבקר והתיאורטיקן של חבורת „מחברות הקולנוע" לה השתייכו כל חברי הגל החדש. לאו סיים זה עתה את הסרטת הסרט „לשיר ביחד" של גודאר, שם הוא מגלם את באזין.

לאו היה ונשאר „השחקן של טריפו". מזוהה עד היום עם דמות אנטואן דואנל מסרטים כ„שעות גנובות" ואחרים, דמות ששילבה בתוכה את אישיותו של טריפו עם סממנים מדמותו של לאו. הוא לא הירבה להשתתף בסרטי במאים אחרים. שמר אמונים לאיש שגילה אותו ונתן לו הזדמנות, ואולי לכן הוא עדיין מזוהה עם מורהו. גם בפעמים המעטות שהופיע בסרטי אחרים היה זה אצל במאים מהגל החדש. על עבודתו עם טריפו מספר לאו בנוסטאלגיה: „הייתי ילד כשהיכרתי את טריפו, והשפעתו מלווה אותי עד היום. הוא גם יצר ועיצב את טעמי בקולנוע. ב־400 המלקות שיחקתי באופן טבעי וזכור לי שטריפו היה רך וחביב לילדים בסרט, בכלל, הוא נהג לעקוב אחר שחקן באהבה. על־פי גישתו של מורו ז'אן רנואר, לפיה השחקן חשוב יותר מהדמות שהוא מגלם. טריפו התעניין יותר מכל בהדרכת שחקנים וניסה למצוא את המשחק הטבעי. מבט האהבה של טריפו עלי היה מאוד מרכזי וחסרה לי העבודה איתו". פעם אחת חרג ממנהגו והופיע בסרטו של ברטולוצ'י, „הטאנגו האחרון בפאריס". אך לרוב הוא עובד עם אנשים שהיו קרובים לטריפו. בקרוב ישתתף בסרטה של סוזאן שיפמן, מי שהיתה נערת־תסריט, אסיסטנטית ותסריטאית של טריפו וידידתו הקרובה.

לאו היה אורח של סינמטק ת"א ושהה בארץ מספר ימים. צ'יץ קיבל אותו בלשכתו כיאה לאחמ"ים ובמוצאי־שבת הוקרן בסינמטק לקהל הרחב הפרק „אנטואן וקולט" בסדרת דואנל. לאו היה שם וענה על שאלות הקהל. לאו, להיפך מתדמית זוהרת של כוכב, כמעט תאומו של טריפו בהבעה ובחזות, התבטא בהומור שהוא מאוד שמח שלאיש נמוך, שחור שיער כמותו, שנראה כמו כל אחד ברחוב, ניתנה הזדמנות להופיע לצידן של יפות כמריה שניידר, דלפין סריג ואחרות. סך הכל לאו נראה עגום, מתוח, שקוע בעצמו ובמחשבותיו — ממש כמו שטריפו היה נראה. לו הוא היה המבקר כאן.

ז'אן פייר לאו, אב רוחני

תיקון טעות

„מפוס ומשם" חל אתמול שיבוש במיקום התמונות. התמונה של „אקו והבאניס" התחלפה בתמונת „הספיינל טאפ".

מסחריות בטוחות כמו פרטיות

המבנה הקופסתי הנדרש מרכב מסחרי כדי ליצור נפח גדול, רוחק את מושב הנהג לקדמת הרכב ויוצר בעיות בטיחות. הנהג והנוסע חשופים לכל חבטה בחזית הרכב. חברת פולקסווגן טוענת: פתרנו את הבעיה

חברת פולקסווגן יצאה לאחרונה בהצהרה מעוררת תמיהה, הקובעת כי הבטיחות האקטיבית של דגמי המכוניות המסחריות שלה זהה לרמת הבטיחות האקטיבית של מכוניות הנוסעים של החברה.

הצהרה זו מעוררת שאלות בגין מבנה הרכב המסחרי המקובל לאחרונה. בו יושבים הנהג והנוסע ... בחזית הרכב, חשופים לפגיעה ... חלקי פח אחרים המגינים עליהם. ... בכלי רכב אלה יושבים הנהג והנוסע ... הגלגלים הקדמיים ומתחתם מצויה ... רק מערכת ההיגוי של הרכב. ... הנוספת של כלי־הרכב המסחריים, ... נחוכם רכב מסחרי קל, משאיות ... הבנויים רובם בצורה זהה היא, כי ... בדרך־כלל איטיים יותר מרכב הנוסעים ... ועל כן פוחתת גם בטיחותם האקטי־בית.

... פולקסווגן טוענים, כי משך 20 השנים האחרונות השקיעה החברה עשרות מיליוני מארקים כדי להגיע לרמת בטיחות גבוהה ברכב המסחרי של החברה.

... הושגה בפולקסווגן טרנספורטר ... רמת בטיחות אקטיבית טובה ... שיפור במערכת ההיגוי ובבולמי ... לדברי מהנדסי החברה, תוכננו ... אלה ברמת אמינות ודיוק גבוהים והם ... לתת לנהג תגובה מהירה. בנוסף לכך, ... כי יתרון מבנה הרכב המסחרי הוא ... הראיה הרחב המיוחד שהוא מאפשר.

... הפאסיבית הושגה תודות למספר שינויים נוספים - גורסים מומחי החברה. ... הם טוענים, היתה בעיה למצוא ... חלקו הקדמי של הרכב. חוזק נוסף ... הושג תודות למבנה ריצפת ... מחומרים קשיחים במיוחד בעלי כושר פיתול גבוה. לדברי המהנדסים, האנרגיה בשעת תאונה נספגת בפגוש הקדמי ובשטח הספיגה שמתחתיו, המתוכנן להימעך בשעת תאונה חזיתית. כן נוספה מסגרת מגן לרוחבו ואורכו של הרכב, היוצרת למעשה תא נוסעים מוגן ומקטינה את הפגיעה בתא הנהג עד למינימום.

את הקבלות להצלחת השיטה מביאים אנשי פולקסווגן דרך השוק האמריקני, שם – הם אומרים - ה„טרנספורטר" היא המכונית המסחרית האירופית היחידה המותרת ביבוא בגלל הצלחתה לעמוד בתקני הבטיחות הגבוהים הנדרשים בארה"ב.

● ניסוי התנגשות בקיר במהירות 50 קמ"ש. והתוצאה

קבלה נוספת שמציגים אנשי פולקסווגן היא מחקרו של פרופסור דאנר, שהביא למבחן שש מכוניות מסחריות יפאניות ופולקסווגן טרנספורטר, כולן בעלות מבנה חזית דומה. במחקר הניסוי הופגשו המכוניות במהירות 37 קמ"ש בקיר בטון, כך ש־40 אחוז משטחן החזיתי פגש את הקיר. הממצאים מוכיחים, כי בובות הניסוי שישבו ב„טרנספורטר" הבנויה בשיטת הבטיחות הגבוהה, נפצעו ברגליהן קלות בלבד, בעוד שיתר הבובות ניזוקו קשות. תוצאות ניסוי זה הובאו בהרחבה במגזין הרכב הגרמני „אוטומוטור ספורט".

אור יסעור

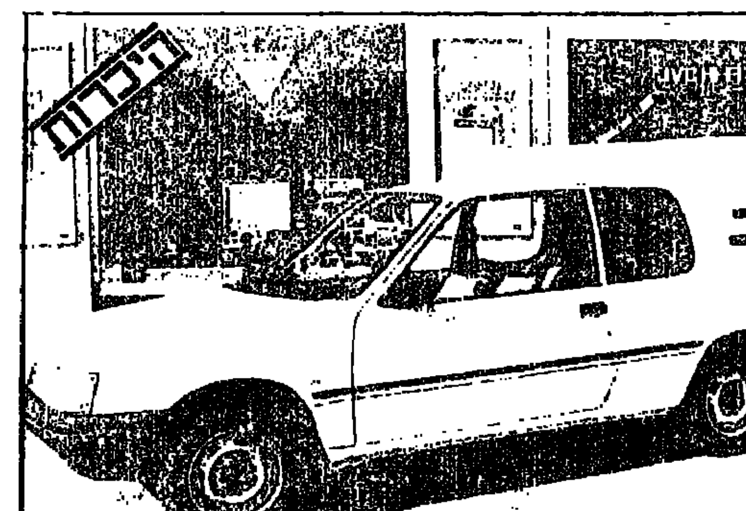

פיג'ו 405 — בקרוב

התחרות הגדולה על שוק המכוניות הקטנות באירופה הביאה לפיתוח נוסף של הפיג'ו 205 המוכרת. לאחר שרק השנה הוסיפה החברה הצרפתית את ה־309, שהינה 205 פלוס בג'ז. הדגם החדש הינו 205 מסחרית. על שילדתה של המכונית הסטנדרטית הורכב מרכב זהה לחלוטין בחלקו הקדמי, בעוד שגג המכונית הוגבה וחלקו האחורי יורד בזווית חדה כלפי מטה. לדגם החדש דלת שלישית גדולה ונפח תא המטען 1.6 ליטרים.

מכונית חדשה נוספת הנמצאת בשלבי פיתוח אחרונים בחברת פיג'ו ואשר תצא, ככל הנראה, לקראת שנת הדגם של 1987, הינה הפיג'ו 405. מכונית זו דומה מאוד בקווים הכלליים לפיג'ו 305, אך תהיה גדולה ממנה במידות החיצוניות. סביר להניח כי המכונית החדשה תירש את מקומה של ה־505 המזדקנת.

יוסף שמי

● פיג'ו 405 – הליכה לקו המודרני

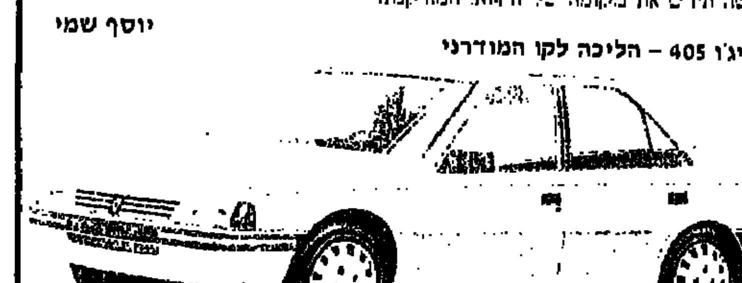

סוויסאייר סיימה ברווח

מחזור עסקיה של חברת התעופה השווייצית „סוויס־איר" הסתכם בשנת 1985 ב־4.354 מיליארד פרנקים שווייציים.

החברה הוציאה בשנה זו 3.972 מיליארד פר"ש ורווחיה לפני מיסוי הגיעו ל־382.5 מיליון פר"ש — זה הנתון המרכזי המתברר מעיון במאזן השנתי של „סוויסאייר" לשנת 1985, המתפרסם בימים אלה בשווייץ. בניכוי המיסוי המתחייב על רווחי החברה, הגיע הרווח הנקי של החברה ל־68.5 מיליון פ"ש, אליו מתוסף רווח ברזרבה מהשנה החולפת, כך שהשנה יעמוד לרשות החברה סכום של 73.6 מיליון פר"ש כרווח נקי וסופי. בשנת 1984 הסתכמו רווחיה של „סוויסאייר" ב־60.7 מיליון פר"ש.

מועצת המנהלים של „סוויסאייר", שהתכנסה במשרדי הנהלת החברה בציריך לדיון במאזן החברה, המליצה כי מתוך רווחי החברה יופרשו 7 מיליון פר"ש לרזרבות ו־2 מיליון פר"ש למוסדות וקרנות לטובת עובדי החברה. המועצה העלתה הצעה להעלות את הדיבידנד למחזיקי המניות ל־38 פר"ש למניה.

יעקב דביר

סוף־סוף דבק לחלון

פיתוח חדשני של דבק המדביק בפעולה יחידה מתכת לזכוכית. חברת LOCTI TE הקשורה לתעשיית החלל בארה"ב פיתחה דבק ייחודי זה. שבעת הוא בהישג ידו של כל צרכן.

הדבק הינו בחוזק מקצועי ופותר את בעיית הדבקת המראה שניתקה ממקומה הקבוע בחלון מכוניתך, בעיה אשר עד היום קשה היה להתמודד עימה במהירות וביעילות. הדבק משווק במיכל קומפקטי, וכל שיש לעשות הוא ללחוץ על האריזה. הדבק מתערבב עם המאיץ ולאחר שניות ספורות ניתן לקבוע את המראה חזרה במקומה. חוזק מלא מושג תוך מספר דקות. בעלות של 5 ש"ח בלבד.

יעקב דביר

יריית פתיחה בברזיל

נלסון פיקה במכונית וויליאמס הונדה, זכה השבוע במירוץ שפתח את ... הגראנד־פרי לעונת 86'. זכייתו של פיקה שהעניק לוויליאמס ניצחון ... ברציפות היתה צפויה, ממש שצפוי היה שאיירטון סנה יסיים ...

... שלטו במבחני המכוניות שנערכו ... לפני פתיחת העונה על המסלול ... אין ספק, שהונדה הצליחו לפתח ... שאין לו כרגע מתחרים, ונראה שרק ... ואולי רנו יגיעו לרמת האמינות שהוא ... פראנק ויליאמס, שנפצע לפני ... בתאונת דרכים, נאלץ לוותר על ... של קיק רוזברג בסיום העונה ... הוא הרוויח נהג טוב בהחלפה: נלסון פיקה, שנהיגתו אינה מרהיבה כשל ... זקוק למכונית אמינה כדי שיוכל ... שהשנה יעשה זאת לא מעט ... אלוף העולם, אליין פרוסט, נקט טאקטיקה שונה משל עמיתיו בעלי צמיגי ה־GOOD-YEAR, והעדיף לבצע החלפת צמיגים אחת באמצע המירוץ במקום שתיים כמו שעשו שאר הנהגים עם צמיגים אלה. החישוב של פרוסט היה עשוי לעלות יפה, אלמלא מנוע שהתפוצץ 2 הקפות לאחר החלפת הצמיגים, שעה שפרוסט, שזינק מהשורה החמישית, היה במקום הראשון. חברו לקבוצה, קיק רוזברג, פרש עוד קודם־לכן ואף מקלארן, המכונית האמינה ביותר בשנתיים האחרונות לא סיימה את המירוץ. במקום השלישי והרביעי סיימו שתי המכוניות של הקבוצה הצרפתית היחידה ליג'יה־רנו. לז'אק לאפיט ורנה ארנו יהיה לא מעט מה להגיד העונה.

מארטין בראנדל בטירל־רנו סיים חמישי, ואחריו גרהארד ברגר בבנטון־BMW. נהגה החדש של לוטוס, ג'וני דומפריז, סיים שביעי ובכך תפסו מנועי רנו 5 מבין 7 המקומות הראשונים. רנו פיתחו מנוע חדשני שבו השסתומים מוחזרים למקומם באמצעות פיסטונים המופעלים ע"י מעגל סגור של אוויר בלחץ 180־120 באר. הוויתור על קפיצי שסתומים מאפשר למנוע להגיע למהירויות סיבוב של עד 13,000 סל"ד במקום 11,500 סל"ד במנוע הקודם.

המכונית המהפכנית ביותר העונה תהיה זו של קבוצת ברבהאם־BMW. המנוע, 4 צילינדרים בשורה, הוטה ב־72 מעלות על צירו ואיפשר להנמיך את צללית המכונית. מלבד מקדם גרר משופר, נהנית המכונית ממרכז כובד נמוך יותר. בעוכריו של פרויקט ה־BT55 תעמוד העובדה שברני אקלסטון לא הצליח לגייס לשורותיו נהגי צמרת אלא רק שני נהגים איטלקיים בינוניים, בדמותם של אליו דה־אנג'ליס שעזב את לוטוס לאחר 6 שנים וריקארדו פאטרסה. המנוע שכולם מחכים להופעתו בסקרנות רבה הוא מנוע פורד שקבוצת „פורס" תצויד בו.

עד היום הוכח, שבעידן הטורבו קומבינציית מנוע־מכונית המוצלחת ביותר היא היכן שהמנוע מסופק בלעדית לקבוצה אחת. הסיבה לכך היא, שאת המכונית והמנוע יש „לתפור" כך שיתאימו באופן מושלם זה לזה. מנוע טורבו מציג למתכננים בעיות שאינן קיימות במנוע רגיל ומשפיעות על עיצובה האירודינמי של המכונית ולמיקום אבזרי הקירור שלהם חשיבות רבה לתפוקתו של מנוע הטורבו. טאג־פורשה מספקים את המנוע שלהם בלעדית למקלארן ונהנו משתי זכיות באליפות בשנתיים של השתתפות מלאה. הונדה, המספקים בלעדית לוויליאמס, ראו את התוצאות בסיום העונה החולפת ויראו אותן גם בעונה הקרובה. אגב, הונדה מחזיקים מכונית וויליאמס ביפאן באופן קבוע כמכונית ניסוי. BMW מספקים את הפיתוח של המנוע רק לברבהאם.

בשנים האחרונות החלו חברות המחשבים לחדור לתחומן של חברות הטבק ולממן את קבוצות המירוצים. האחרונה שעשתה זאת היתה דיגיטאל, שחתמה על הסכם עם פרארי. קדמה לה השנה קבוצת טירל שתמומן העונה על ידי דאטא ג'נראל, וקבוצת ברבהאם הממומנת על־ידי אוליבטי. וויליאמס נושאת על כנפה האחורית את השם „קאנון" ועל צדדיה את שמה „קלאמה", חברה העוסקת בציור CAD/CAM.

ב. גרוס

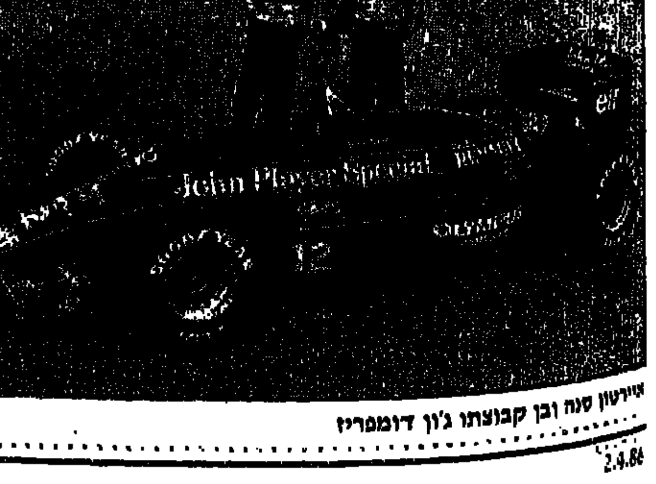

איירטון סנה ובן קבוצתו ג'ון דומפריז

היה מנוע

אוכלת שמן?

תצרוכת השמן במנועי שריפה פנימית, המותקנים ברכב הפרטי, היא בעיה שעדיין לא זכתה להגדרות מדויקות. בציבור הרחב מקובלת הדעה, שתצרוכת שמן גבוהה היא מדד לדרגת הבלאי במנוע, ואכן, בלאי טבעות הבוכנה, גלילים, מובילי שסתומים ואטמים למיניהם גורמים לתצרוכת שמן גבוהה מהמקובל.

פרט לגורמים אלה קיימים גורמים נוספים המשפיעים על תצרוכת השמן במנוע, והם: טמפרטורת המנוע — ככל שהטמפרטורה במנוע תעלה, כן תגדל צריכת השמן. יש לזכור כי מנועים המקוררים באוויר, צורכים יותר שמן מנוע בגלל טמפרטורות התפעול הגבוהה יותר שלהם לעומת המנועים המקוררים במים (10 מעלות צלסיוס יותר). מספר סיבובי המנוע — קיים יחס ישר בין עליית סיבובי המנוע וצריכת השמן. מנועים מהירים, כידוע, צורכים יותר שמן.

בעומסים גבוהים ניתן לצפות לתצרוכת שמן גבוהה יותר מזו שבעומסים נמוכים. במשך 10000 הק"מ הראשונים של המנוע חל גידול ניכר בתצרוכת השמן בגלל תהליך „התאמתם" של החלקים הנעים. לאחר מכן מתייצבת הצריכה. מבחני שדה שנערכו הראו, כי בין 10־20 אלף ק"מ הראשונים עלתה תצרוכת השמן מ־0.2 ל־0.9 ליטר ל־1000 ק"מ. מקובלת הדעה, כי במנוע בעל 4 צילינדרים ותפוסה של 1־1.5 ליטר תצרוכת השמן תהיה עד 0.5 ליטר שמן ל־1000 ק"מ.

במקרים מסויימים יכולה תצרוכת השמן לעלות מ־0.5 ל־1.3 ליטר ל־1000 ק"מ במשך השימוש ברכב עד 80 אלף ק"מ. אם הצריכה גבוהה מכך, יש לבדוק את המנוע בדיקה יסודית. יש לזכור, כי ככל שצמיגות השמן עולה תקטן תצרוכת השמן. אחת השיטות המקובלות לצמצום תצרוכת השמן היא השימוש בשמנים בעלי צמיגות גבוהה יותר 40/150. שמנים צמיגים יותר גורמים לנצילויות מנוע גרועות מאד.

גובה השמן מעל הקו העליון המצוין על מדיד השמן והוספת תכופות מדי, יגרמו לתצרוכת שמן גבוהה יותר. הוספת השמן צריכה להיעשות בקבוצות של 1.0 ליטר וכאשר רמת השמן הינה בסביבות הקו התחתון המצוין על מדיד השמן. בדיקת רמת השמן תיעשה כאשר השמן חם, אך לא מיד לאחר השבתת המנוע.

י. מושקוביץ

מרחב תכנון מקומי כפר־סבא

הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

בדבר בקשה להקלה ושימוש חורג

הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה להתיר על מגרש 1 א' בגוש 7600 בשכונת בנה ביתך הקלות כלהלן:

1. 6% תוספת לאחוזי הבניה המותרים.
2. שינוי גובה הבניין מ־8.0 מ' ל־8.5 מ'.

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל ובתכניות המצורפות אליה, במשרדי הועדה המקומית כפר־סבא, רחוב ויצמן 137, בשעות קבלת־קהל, ללא כל תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש.

התנגדויות מנומקות בשני העתקים אפשר להמציא לוועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.

יצחק ולד — יו"ר הוועדה המקומית ולבניה, כפר־סבא

הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה

הודעה עליפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי מר הירש רילי, לאשר תוכנית „מצב סופי" ברחוב ערד מס' 11 א' חלקה 121 בגוש 10881 בנווה־יוסף.

הבקשה כרוכה בעודף שטח בניה למגורים מעל למותר.

אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה. בימים: א', ג', ה' בין השעות: 08.00—11.10.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום זה.

איתמר ינוביין, מהנדס העיר

דן איתן בע"מ

(תיק מס' 5110068330)

מודיעה בהתאם לסעיף 26 לפקודת החברות (נוסח חדש) 1983 כי באסיפה כללית שלא מן המנין שהתקיימה ביום 31.3.86 נתקבלה החלטה מיוחדת לשנוי הוראות תזכירה בנוגע למטרותיה שלשונה: —

בסעיף 2 לתזכיר ההתאגדות לאחר המילה הראשונה „לנהל" תתווספנה המלים הבאות: „לתכנן ולבצע עסקים של יבואנים, יצואנים, משווקים, מפיצים, מקדמי מכירות בעלי סוכנויות של כל תוצר המיוצר בכל מקום שהוא בעולם וכו'".

הודעה

לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזאת הודעה כי הוגשה לוועדת המשנה לתכנון ובניה ראשל"צ, בקשה למתן הקלות על חלקה 213 בגוש 3939 רחוב פיק"א, לפי תכנית מתאר / תכנית מפורטת.

נמצאת החלקה הנ"ל באזור תעשיה ועומד עליה: מבנה קומה אחת.

בקשת בעלי החלקה: שימוש חריג לתקופה של 5 שנים לקונדיטוריה ייצור ומכירה.

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לועדה תוך מועד של 15 יום, החל מיום פרסום הודעה זו.

באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לאישור.

הועדה המקומית לתכנון ובניה

ראשון־לציון

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי, חיפה

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, החליטה לאשר, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מפורטת הנקרא: „תכנית מס' 964 ו' — שינויים בהתוויית שבילים ציבוריים בעין הים ב'".

שינוי תכנית זה מהווה שינוי לתכניות הבאות: חפ/964 — שכון ליד שער העליה. חפ/964 א' — שינוי תואי שביל ציבורי בעין הים ב'. חפ/964 ה' — בינוי ברחוב הבסטיליה, פינת דרך צרפת.

הודעה על הפקדת שינוי התכנית פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3202, תשמ"ה, עמוד 2423.

השינוי האמור, בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותו, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חיפה, וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

משה גלזנר, יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה

"מקום בצמרת"

רשת ג' קול ישראל — 1.4.86

1. אהובת הספן – ריטה
2. בוקר של חמסין – מני בגר
3. הלו – שרון ליפשיץ
4. סתיו ישראלי – גלי עטרי
5. נרקוד נשכח – שלמה ארצי
6. בלדה לסוכן כפול – משינה
7. באת אלי – סי היימן
8. אל הנח"ל – להקת הנח"ל
9. לדרום – להקת פיקוד הדרום
10. בית ספר לחופש הדיבור – דני בסן
11. ננני לי בללייקה – דורון מזר
12. עם כל החברה – גידי גוב
13. שביל הבריחה – ריטה
14. ינועו גלגלים – גבי שושן
15. כמו חצב – יהורם גאון
16. יד ביד ביחד – נירה גל
17. צפור מטורפת – יזהר כהן
18. איציק – פופלקס
19. אין לי מה לתת לך – צביקה פיק
20. לחיים – חיים משה
21. הלוואי – בועז שרעבי
22. החייל הכי מרותק בצה"ל – פיקוד הצפון
23. קפה או ונה – איזולר בנד
24. כמו האמונה – מירי אלוני
25. יש – ארבע לב־אדום
26. שרליה – חוה אלברשטיין
27. שובי הרמוניקה – ירדנה ארזי
28. נערה – יהודה תמיר
29. לה ולי – שלישית אדמה
30. גיטרה – שולה חן

לשיפוטכם — פינת הפזמון החדש

31. יבוא יום – מוטי גלעדי ושרי צוריאל
32. דור המדבר – הכל עובר חביבי
33. דניאלה – יואב צפיר
34. חלום – אילון קרני
35. כולם כולם – טריפונס ואולארציק

לכבוד: "מקום בצמרת" קול ישראל ת.ד. 1082, ים. מיקוד 91010

1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐ 7 ☐ 8 ☐ 9 ☐ 10 ☐ 11 ☐ 12 ☐

שם:

כתובת:

מיקוד ____ תאריך ____

טלוויזיה

08.18 ארץ מולדת – מעפילים ולוחמים 08.40 אנגלית ו' 09.00 מדעי הטבע (מורי) – סרטון החולות 09.20 אנגלית ז' 10.10 מדעי הטבע ה'־ו' – הלב – משאבת הפלאים 10.30 הגיל הרך – פרפר נחמד – בגד ללבוש 11.00 חשבון ו' – מלבן הקסם 11.15 New Israelis 11.30 Hello Israel! נושאים ביהדות – מצה 12.00 אנגלית ח' 12.20 אנגלית י' 13.00 מדעי הטבע (חטיבה עליונה) – לייזרים א 14.00 עולם הולך ונעלם – שבט המהינאקו – צוות של „גרנדה" נלווה לשבט אינדיאנים בן 70 איש החי במרכז ברזיל. 16.00 האוניברסיטה הפתוחה: יוון הקלאסית – האקרופוליס של אתונה. גילאי הגן – דרישות הדריות. נקודת מבט – טרנר 16.00 בלי סודות – חולם 20 16.2 פיצוחים 16.45 כלכלון – בנקים 17.00 ערב חדש מנחה: גדעון רייכר 17.30 „שמיניות באוויר" – תכנית שבועית בשידור ישיר מנחה: דליק ווליניץ עם טוליפ 18.30 קיצור החדשות (ערבית) 18.32 תכנית בידור מיוחדת „שיר הפרידה" תכנית לזכרו של הזמר־השחקן המצרי עבד אלחלים חאפז' במלאות 9 שנים למותו. (ערבית) 19.00 „חקלאות היום": 1. סרט – גינוס עצים בפרדס. על ידי הגבלת בית השורשים בטפטוף מבוקר. הגינוס חוסך בהוצאות ומגדיל את הרווחיות. 2. שיחה באולפן – ענף החות בעונת 1985/86. משתתפים: 1. תמים סולטאן – מדריך ירקות לשכת ההדרכה חדרה – שה"ם. 2. נאסר פחרי – חקלאי מכפר טירה. 3. פינת החדשות – „לחקלאי מן השדה" (ערבית) 19.00 כותרות מבט 20.02 „בין הכיסאות" – מגזין דו־שבועי בענייני משפחה וחברה. מנחה: עמוס ארבל 20.30 „תצפית" – מגזין דו־שבועי לענייני מדע התכנית עוסקת הפעם בהפקת אנרגיה מרוח ושמש. מנחים: פרופ' יורם לס ויעל דן 21.00 מבט לחדשות 21.30 „מוקד" 22.05 „רק אתמול נולדה" – סרט קולנוע 23.45 פסוקו של יום – חדשות.

רדיו

קול־המוסיקה

07.07 „בוקר טוב": אלבניס: אל אלבאיסין, לאלה: רפסודיה נורבגית 07.30 „מוצרט. סימפוניה בסי במול מג'ור. דביסי: „אימאז'" לתזמורת. דה פאייה: „הכובע משולש הקצוות". רימסקי קורסקוב: קפריצ'ו ספרדי 09.30 „קונצרט בוקר": אריאגה: סימפוניה ברה מינור, בטהובן: סונטה מס. 3 בלה מג'ור, אופוס 69. לאלה: קונצ'רטו ברה מינור לצ'לו ותזמורת. גראנאדוס: „גויסקאס" 11.57 „מגישים שיר" 12.05 „אמנים באולפן": סילביה שמאי – סופרן / יונתן זק – פסנתר. מבחר שירים מאת שומאן, וולף, ז. אבני ועוד. לוסיאן פלסר – גיטרה. באריוס: 4 קטעים. בריטן: נוקטורנל, אופ 70. 13.00 התחרות החמישית לפסנתרנים על שם ארתור רובינשטיין 15.00 „מילון מוסיקלי" 15.05 „מוסיקה כאן ועכשיו": ארתור גלברון: שירי הנערות (עפ"י רילקה), נייג'ל אוסבורן: מוסיקה דא פיאצה, לאון שידלובסקי: רקויאם. 16.00 „קונצרט מנחה": נועם שריף: הנך יפה רעייתי, רביס: רביעיות מיתרים, סתר: מתוך „מוסיקה קאמרית 1970" לקלרינית ופסנתר. מוצרט: קטעים מתוך „חליל הקסם" 18.30 „מאולמי הקונצרטים בעולם": פסטיבל לחאון 1985. התז. הקאמרית של לוזאן / א. זוררו. הידן: הפתיחה „האי השומם" ו.פ. וכינרן: „בדידות" לסופרן ותזמורת, אופ. 71, לפי 4 פיוטים של סבין סיקו, פגניני: קונצ'רטו מס. 4 ברה מינור לכנור ותזמורת, פרוקופייב: „סימפוניה קלסית", אופ. 25. 20.05 „ג'ז ומוסיקה קלסית" – „אתמול היום ומחר" (ש.ח.) 21.00 „אופרה של יום רביעי": מוסורגסקי: „החתונה" קוסלנה „האוריקן השני" 22.55 „מילון מוסיקלי" 23.00 „צלילי לילה": ברהמס: „שיר מענה לדיקור". באך: קונצ'רטו לכנור במי מג'ור. ינאצ'ק: „בערפל". ברהמס: „הו לילה יפה!" סקוט ג'ופלין בעיבוד יצחק פרלמן: „הבדרן" 23.55 „מגישים שיר"

רשת א'

07.30 „היו שירים" – מזמונים ישנים ואהובים 08.05 „חוגה" – עם בני הנדל 09.05 „השיר לא תם" שירים עבריים 09.30 „מפגש" – מגזין לבעיות משפחה וחברה בשידור חי 10.30 „רדיו קל" – תכנית יומית בעברית 11.05 רגע של עברית 11.10 השידור היומי לבתיה"ס. „אלה תולדות" – סדרת תכניות בנושאים יהודים: „הנוטרים" 11.30 „השכלה ודעת לכל". „השתקפות השאלה הערבית בספרות העברית": בין רומנטיקה לבין מרירות המציאות" 12.05 „מהווי המזרח" 14.06 „לבת ולבן ולכל המתעניין" – תכניות לילדים. „מי ישן", א) „אור ואלכסנדרה" מאת יצחק נוי. ב) „בריה" – ספורה של נערה ערביה – מאת גלילה רון־פדר. ג) „סופה בין הדקלים" – מאת ססי מיכאל פרק שלושה־עשר 15.00 „תולופון" – מומחים באולפן משיבים לשאלות המאזינים 15.55 „מאוצר הספרים" – סקירה על ספר חדש 16.05 „מועדון שעון הזהב" – מעולמו של האדם המבוגר 17.10 רגע של עברית 17.12 „מגישים שיר" 17.20 „האוניברסיטה הפתוחה". „שנאת ישראל ואנטישמיות" 18.00 „מנחה ערב" 18.50 פרקי היום בתנ"ך 19.05 סיכום ההלכה היומית 19.30 שידורים לעולים 22.05 „חבר נאותו כוכב" – תכנית הזכרות רוויזיונית בשידור חי

רשת ב'

06.53 „אור ירוק" – פינה יומית לנהג ולנוסע 06.57 רגע של עברית 07.00 „הבוקר הזה" 08.05 „סעו לשלום" – מנחה גדעון הוד 09.05 „ביקור בית" – עם רבקה מיכאלי 10.10 „כל צבעי הקשת" – מגזין יומי 12.10 „גל פתוח" – חדשות ופזמונים. 13.00 „בחצי היום" – חדשות ופזמונים 14.06 „יש עניין" – עם גבי גזית 15.10 „רגעי קסם" 16.05 „שירים ושעורים" 17.10 „יומן כלכלה" 17.30 „על מספרים ואנשים" – מגזין המינית והחברה 18.00 „ודיקור" 18.45 היום בספורט 19.00 „היום הזה" 19.35 „מוסף לענייני צבא ובטחון" 20.05 „מבט לפולקלור", „יום בעיר פיתוח" 21.05 „ביבנה". 21.05 „שיר לדרך" 22.05 „בימה ומסך" – לקט קטעים מתוך מחזות מוסיקליים וסרטים 22.45 רגע של עברית.

רשת ג'

14.06 „לי ולך" – שיר וברכה" 15.05 „חדש חדיש ומחודש" – עם שוש עטרי 16.05 „מוסיקה לענין" 17.05 „הבנה יומית" 18.06 „היה היו" – מצעד להיטים ישנים 20.05 „עם כל הנשמה" – עם מישה מורר 22.05 „מעלנו" – שירים עבריים

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות 06.00 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור 06.10 צלילי בוקר – שירים עבריים 06.30 אוניברסיטה משודרת: בין ספרות למציאות בא"י שלפני מלחמת העולם ה־1. 06.55 פינה חמה ללבי 07.07 שבע אפס שבע – עם אלכס אנסקי 08.05 בוקר טוב ישראל – שעת אקטואליה יומית 09.05 נכון לעכשיו – עם רפי רשף 11.05 טעם של פעם – עם אורלי יניב 12.05 להיט לתאכון 13.05 חמים וטעים 15.05 מה יש – עם ארז טל 16.05 ארבע אחר הצהריים – שעה של שירים עבריים 16.55 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור 17.00 יומן גלי צה"ל 17.30 ערנסק – מגאזין גלי צה"ל לענייני המזרח התיכון 18.05 שלוש ארבע לעבודה 19.05 „רדיו דיו" – עם יואב קוטנר 20.05 מצעד הפזמונים הלועזיים 21.00 מבט לחדשות 21.30 אוניברסיטה משודרת: בין ספרות למציאות בא"י שלפני מלחמת העולם ה־1 (ש.ח.) 22.05 על הדבש ועל העוקץ 23.05 „מגרמניה לירושלים" – צעירים גרמניים שהתגיירו מספרים על חייהם בישראל בצל העבר (ש.ח.) 00.05 ציפורי לילה עם קובי מידן 02.05 לא רוצים לישון – מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה 05.05 צלילי בוקר.

קולנוע

תל־אביב

9.30 — 7.15 — 4.30

אסתר: תרגיל לרופאים מתחילים
אורלי: להתאהב
בית לסין: סיפורו של חייל — יום א': 19.00, 21.00, 21.15; ג', ה': 21.15
בן־יהודה: נפגש בסיבוב
גת: פעמיים במשך החיים
גורדון: סיפור אמיתי
דקל: הו, כלכתא
דרייב־אין: המאהב 9.30, 7.15; פרט סקס 12.00
הוד: גופות לוהטים
מוזיאון תל־אביב: סהרורים
לימור חדש: כבודו של פריצי 9.30, 7.00
פאר: מסע העסקים של אבא 9.30, 7, 4.15
סינמה 1: חזרה לעתיד
סינמה 2: והספינה שטה
סאריס: ספניאל טפ 1 שוער הלילה 9.30, 7.15, 4, 2, 12
ידיד אמריקאי 23.10
רב־חן:
חן 1: שורת המקהלה 9.45, 7.20, 5
חן 2: נאגוי כאן 9.40, 7.25, 5.00
חן 3: שנת הדרקון 9.40, 7, 4.15
חן 4: רומן על בטוח 9.40, 7.30, 5, 1.30, 10.30
חן 5: סיפורה של מרי 9.40, 1.30, 10.30
היפהפיה והיחפן
שחף: זכרונות מאפריקה 7.45, 6, 4
תל־אביב: לחיות ולמות בלוס־אנג'לס 9.15, 5.45
תכלת: אוכפים לוהטים 9.30, 7.15, 4.30
תגובה בע"מ 8.15
צוותא: חייל הלילה 8

רמת־גן וגבעתיים

אואזיס: שורת המקהלה 9.30, 7.15, 5
לילי: שושנת קהיר הסגולה 9.30, 7.15
ארמון: סילברדו 9.30, 7
רב־גן:
גן 1: פעמיים במשך החיים 9.40, 7.10, 5
גן 2: סיפורה של מארי 9.40, 7.20, 5
גן 3: שנת הדרקון 9.30, 6.50, 4.15
גן 4: להב משונן 9.45, 7.20, 5.00

ירושלים

אדיסון: לחיות ולמות בל.א. 9, 7, 4.30
אורנע: סוניה האדומה 9, 7, 4.30
בית אגרון: מרי פופינס 16.00; מקבת 18.30; אמדיאוס 21.15; ד"ר סטרינג'לב 24.00
בנייני האומה: ראן 9, 6
כפיר: זכרונות מאפריקה 9, 5.45
הבירה: נפגש בסיבוב
מיטשלו: הסיפור האמיתי
כפתור: בחר בי
אורגיל: פעמיים במשך החיים

חיפה

ארמון: תרגיל לשוטרים
אורה: זכרונות מאפריקה
חן: מתחילים לילות לבנים
עצמון: נפגש בסיבוב
פאר: בוני וקלייד
קרן אור המחודש: מסע העסקים של אבא
רון: להתאהב
אמפי: גופות לוהטים
אורלי: אגם הברבורים

נתניה

שרון: נפגש בסיבוב
בקורלי: תפילה למות

חולון

סבוי: הער
מגדל: ביה"ס לאסירים מתחילים

בת־ים

עצמאות: להתאהב

הרצליה

היכל: זכרונות מאפריקה

באר־שבע

חן: משאלת מוות 3

חדרה

חוף חדרה: להב משונן

תיאטרון

תיאטרוני ישראל

הערב, יום ד', 2.4

תיאטרון הבימה: נמר חברבורות: 20.30; הפרדס: 20.30; פירוד זמני – בקרית ענבים

התיאטרון הקאמרי יאקיש ופופצ'ה: 20.30; קסטנר – מ.א. אשכול

צוותא לתרבות מתקדמת

יום ד', 2.4 בשעה 21.00 דודו פישר ואמנים אורחים

בשעה 22.45 חיילי בדיל על חוף ירושלים

שרותים • עזרה • תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים מזור — חביבה רייק 20.

חולון מזור — חביבה רייק 20, בת־ים.

ירושלים טג'ר — קק"ל 33.

נתניה

פתח־תקוה אסותא — ברון הירש 21.

רמת־גן

תל־אביב לב העיר — אחד העם 69; קופ"ח כללית — אמסטרדם 7.

חיפה מאוחדת — סמטת עתלית 6.

רחובות ברק — הרצל 155.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית, ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה

● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

ביקור חולים — ילדים.
הדסה ע"כ – פנימית, נשים, כירורגית, עיניים, א.א.ג.
הדסה הר"צ – אורתופדית.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות הרפואית לרפואת שיניים בישראל: בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00. הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284449. בחיפה: רחוב הנמל 26, קומה ג', טל' 511436. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבת, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה: המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00, אחרי חצות בהזמנה טלפונית בלבד. רינגוף מגנר שער 3 (ליד המסעדה), טל: 03-285822, 294869.

מרכז סיוע לנפגעות אונס לרעננה ואיזור השרון, טל' 052-32432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים — טל' 02-237171
ער"ן תל־אביב — טל' 03-261111
ער"ן חיפה — טל' 04-672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111
ער"ן נתניה — טל' 053-35316

פולוק מיטורדים מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111. רמלה — טל' 08-221022. עפולה — 065-95334.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'—ה' ב־08.00—20.00, בימי ו': 08.00—15.00. טלפונים: 03-433500, 03-433500.

יד ביד – אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה
ת"א — 226027 (24 שעות)
חיפה — 04-229488 (11.00—20.00)
נהריה — 04-920014 (11.00—20.00)
קו פתוח לחיילים במצוקה בימי ב' ו־ד' — טל. 222732.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה – טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 244; חדרה – 22444.

רכבות

מירושלים לתל־אביב דרום: בימים א'–ה' בימי ו' וערבי חג: 7.30.
לבני־ברק ולחיפה: בימים א'–ה': 16.00. בימי ו' וערבי חג: 11.30.
מתל־אביב לירושלים: מת"א דרום בימים א'–ה': 16.00.

מבני ברק 8.18
לחיפה: בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00.
לנהריה: בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00, 15.00.

מחיפה, בת־גלים:
לירושלים: א'–ו': 7.00.
לתל־אביב: א'–ה': 6.00, 6.30, 7.10, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.10, 7.10, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 11.30.
מנהריה לחיפה ולתל־אביב: 6.35, 9.00, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38.
לירושלים: 5.35.

היסטוריה בבת"ים

אחרי שזכתה באליפות השלימה אמש הפועל בת־ים את הזכיה בדאבל כשזכתה גם בגביע המדינה לאחר נצחון בגמר 1:3 על הפועל קרית־אתא ★ רפי רולניק – המצטיין בשדה ★ הרמה לא התעלתה

כדורעף

מאת מוטי חביב

...אמש קפטן קבוצת הכדורעף של הפועל בת־ים, יעקב הרשקו, את גביע המדינה, כבר לא היה ספק שעונת 1985/86 היתה העונה של הפועל בת־ים. אחרי שגרפה את תואר האליפות ביתרון משמעותי על פני ... זכתה הפועל בת־ים גם בגביע המדינה לאחר שניצחה במשחק בהחלט לא מלהיב, את ... של קרית אתא 1:3.

...נרידים של התפרצויות ... לא נראו על המשטח באולם ... ברמת אביב. לעיתים ... היה שהזכיה טבעית, מוכרת. ... איש. נכון שפה ושם ... בקבוקי השמפניה והיריים ... אבל התחושה היתה כי ... כלאכותית. כאילו נועדה ... תפאורה למצלמות הטלוויזיה ... את המשחק.

...סטוריה של בת־ים היתה ללא ... הרשקו, בורר, חבר, ... נלילי, מיורצ'יק וחבריהם ... לאורך כל העונה כי ... הטמון בהם מיועד ... נכון שאמש הם לא הציגו ... כדורעף משכנעת אבל עובדה זו תשכח במהרה. ההיסטוריה תספר בעצמה על זכיה ראשונה בגביע מול קבוצה צעירה, שאפתנית למדי שאולי אינה נופלת מבת־ים בכל הקשור למשחק קבוצתי אבל חסרה נסיון רב. חומר השחקנים של קרית אתא (ירון טרייבנד, יורם בן חמו ועמיחי ברם) עשיר וצריך לתת פירות אולי בשנה הבאה, לבטח בעוד שנתיים.

הפועל קרית אתא שהגיעה לגמר הגביע לאחר נצחונות על הפועל שמרת 0:3, מכבי חיפה 0:3, הפועל המעפיל 0:3 והפועל חניתה / אשר 1:3, היתה מלוכדת יותר במערכה הראשונה. היא הוליכה 0:2, פיגרה 4:2 ו־5:3 אך בזכותו של עופר שפק עלתה ליתרון 6:9. בת־ים הקטינה ל־8:9 ואז בא הפיניש המצויין של קרית אתא ועימו הנצחון 9:15.

האוהדים הרבים שהגיעו מקרית אתא כבר החלו לשיר „הגביע הוא שלנו". בבת־ים חשבו אחרת לגמרי.

אורי חבר ורז בורר שבו להפגין ניצוצות משהפגינו לאורך העונה ופתחו את המערכה השניה ביתרון 0:4. קרית אתא הקטינה ל־4:1 אך בת־ים ברחה ל־1:6. ארז תאצ'ר סייע להקטין ל־4:6. כאן שוב נעצרו הקרייתים ובת־ים עלתה ל־4:11. קרית אתא זכתה בשתי נקודות ובת־ים גמלה בשלוש נקודות. במצב של 6:14 לבת־ים חלה שאננות בבת־ים וקרית אתא צימקה ל־9:14. זהו. הסיום היה של בת־ים בנצחון 9:15 — וזהה לתוצאה במערכה הראשונה.

המערכה השלישית היתה המערכה של רפי רולניק. הבחור בן ה־21 היה כל יכול הן במשחק ההגנה ובעיקר במשחק ההתקפה. הוא שלט בגבהים ובזכותו בת־ים פתחה את המערכה ביתרון 0:5. קרית אתא הקטינה ל־5:2, אך בת־ים ברחה שוב ל־7:2. בת־ים הובילה גם 4:10 ו־5:13. כאן השיגו הקריתים חמש נקודות רצופות ולוח התוצאות הורה על 10:13 לבת־ים. לקרית אתא היתה תקווה. רפי רולניק, ביטל תקווה זו. בת־ים ניצחה 10:15.

קרית אתא פתחה את המערכה הרביעית ביתרון 0:1. בת ים השיבה והוליכה 1:2. הנגדה עברה לקרית אתא — 2:3 וחזרה לבת־ים — 3:5. קרית אתא גמלה בשלוש נקודות, הובילה 5:6 לפני שבת־ים שעטה קדימה והובילה 6:9. ב־7:13 החלו ההכנות לזכיה. את אוהדי קרית אתא כבר לא שמעו, גם לא כשקרית אתא צימקה ל־9:13. הסיום היה של בת־ים — 10:15.

שיפטום של עוזי בן צבי ועזרא כהן היה בדרך כלל טוב ועל האוירה הנעימה באוניברסיטה העיב במידה מסויימת קולו של הכרוז שהיקשה ריכוז במשחק ויותר משעור קלקל. לא תמיד חשוב לומר כי הוא המוציא את הכדור, או מי הנחית. תוצאה יש על הלוח החשמלי ולפני פתיחת המערכה השלישית נאמרה השישיה של הפועל בת־ים והכרוז התעלם מהשישיה של הפועל קרית אתא. מגוחך.

במשחק מוקדם זכתה הפועל אשרת בגביע הנערים לאחר שגברה בגמר על הפועל כפר־סבא 1:3 (12:15, 15:12, 14:15, 9:15).

הבולטים בשורות המנצחים היו גיא הולצמן, ינון לחוביץ וטל כהן.

קפטן הפועל בת־ים, יעקב הרשקו מניף את גביע המדינה שבו זכתה אמש קבוצתו לאחר נצחון בגמר 1:3 על הפועל קרית־אתא. (צילום: אריה קנפר)

הרשקו, הגביע ואח"מים. מימין לשמאל נראים מנהל הקבוצה יצחק שניר, מזכיר הפועל בת־ים ויקטור טל, הקפטן יעקב הרשקו, מזכיר מועצת פועלי בת־ים בן־ציון מזעקי, ראש העיר אהוד קנמון והמאמן דוד כפרי. (צילום: אריה קנפר)

קנמון: גאווה לעיר

מאת מוטי חביב

בין הצופים בגמר הגביע אמש היה גם ראש עיריית בת־ים, אהוד קנמון, שמיד בסיום ירד למגרש לחוץ את ידי השחקנים ובירך אותם על הזכיה.

„נכון לא היה משחק מלהיב, בליגה שיחקנו טוב יותר" אמר קנמון בסיום והוסיף: „התוצאה הסופית מביאה גאווה יתירה. לראשונה בתולדות העיר אנו זוכים בשלושה כתרים (אליפות וגביע עם הגברים וגביע עם הנשים מ.ח.) מחייב אותנו להשקיע הרבה בנושאים אלה. אני מלא התפעלות מהמאמצים שנעשו. עקבתי אחר התפתחות הקבוצה כל העונה. עקבתי אחר עבודתו המסורה של המאמן דוד כפרי. כל השחקנים עשו מאמץ גדול".

הבוקר מושב ג' של ועידת הפועל

מושב ג' של ועידת הפועל התשיעית יפתח הבוקר, ב־9, באולם „ביתנו" בחיפה. בין אורחי הכבוד יהיו ראש עיריית חיפה, מר אריה גוראל, מזכיר מועצת הפועל משה ורטמן, ומחזיק תיק הפועל בהסתדרות יעקב ישי.

במעמד הפתיחה יוענקו שמונה תארי כבוד „לאיש כפועלו". בין מקבלי העיטור: נחום פסה — מחזיק תיק הפועל בועדה המרכזת משך שמונה השנים האחרונות, מירה בולכה — אתלטית לשעבר שמחזיקה עד היום בשיאי ישראל בזריקת דיסקוס והדיפת כדור־ברזל, עמנואל בן־עמרם — יו"ר איגוד הקליעה שבזכותו וביוזמתו הוקם המיטווח האולימפי בהרצליה.

שני נושאים מרכזיים יידונו בועידה: מישחקי הפועל ה־13 והמצב בסניפי הפועל.

במושב ג' של ועידת הפועל משתתפים 500 צירים מכל הארץ, אשר נבחרים אחת ל־4 שנים.

ארבעה לאומיים יועמדו הערב לדין משמעתי

מאת אשר גולדשלגר

פרקליט ההתאחדות לכדורגל, עו"ד שמואל הרציג, החליט שלא להעמיד לדין משמעתי את קבוצת בית"ר ירושלים בגין זריקת רימון עשן במשחק הדרבי עם הפועל שבו ניצחה 0:1.

השופט עובדיה בן יצחק שניהל את המשחק ציין בדו"ח השיפוט כי מיד לאחר הבקעת השער לזכות בית"ר נזרק רימון עשן לשדה המגרש וגם המשקיף מטעם ההתאחדות חזר על אותה גירסה. עו"ד הרציג החליט להסתפק במכתב התראה ואזהרה אותו שיגר לאגודת בית"ר ירושלים.

הבית"רים הוזהרו לכל יישנה מקרה דומה בעתיד שכן או יועמדו לדין.

קבוצת בית"ר ירושלים כבר הועמדה העונה לדין בגין זריקת רימון עשן אולם זוכתה מחמת הספק.

אלי דריקס חלוץ מכבי ת"א ואבי ליפשיץ מהפועל חיפה שצברו 5 כרטיסים צהובים יועמדו הערב בפני בית הדין המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל.

שני שחקנים נוספים — יהודה זגורי ממכבי יבנה ויעקב אז'ובל ממכבי פתח־תקוה — שהורחקו במשחק קבוצותיהם בשבוע שעבר, יועמדו אף הם הערב לדין משמעתי.

תיקו לברמן

המוליכה בטבלת הבונדסליגה, וורדר ברמן, סיימה במשחק השלמה בליגה בתיקו 1:1 עם בורוסיה דורטמונד.

לואייל — אלופת המכללות בארה"ב

קבוצת לואייל זכתה באליפות מכללות הכדורסל בארצות־הברית לאחר שניצחה בגמר מרתק ושקול את ציוק 69:72.

ריגל ניצח במידרון שפירא

אריק ריגל מאליצור עין־צורים ניצח אתמול במירוץ עמיצור שפירא, מהללי מינבן, שנערך זו הפעם ה־14 במכון־וינגייט. ריגל עבר 8000 מ' במסלול קשה, ב־19 דקות, לפני יעקב סולימן מהפועל אשקלון — 10.08 דק'.

כמה מטובי הרצים העדיפו את המירוצים העממיים ולכן ניצחו רצים אלמוניים. כך, למשל, רצה „האולימפית" הישראלית זהבה שמואלי, שחזרה למסלול אחרי לידה, 5000 מ' עממי. אסתר רוט רצה 2000 מ', גם היא בעממי.

בין הנשים ניצחה יהודית זהרוני, סטודנטית ממכון־וינגייט, שעברה 2000 מ' ב־11.50 דק' ובין הנוער הגיע ראשון נועם שואף מאס"א ת"א — 10:18.4 דק'.

במירוצים נטלו חלק 2500 רצים, מהם 800 רצים מאגודת עין־צור פ"ת, וכן חיילים.

בטקס נשאו את הלפיד ילדיו של עמיצור שפירא, כשהם מלווים ע"י חניכתו אסתר רוט.

הערב — ששת משחקי חצי־הגמר בגביעי־אירופה בכדורגל

גטבורג תנסה להפתיע את הפייבוריטית מברצלונה

מיפגש מסקרן באופ"א: אינטר נגד ריאל מדריד

מאת שבח סלברט

...המשחקים הראשונים ... חצי־גמר גביעי־אירופה בכדורגל ... הערב, כשהמסקרן שבהן ... גטבורג, בגביע־האלופות, ... אלופת שבדיה את ... ברצלונה.

מאמן ברצלונה, האנגלי טרי ... שואף לסיים את תפקידו ... יוני עם הגביע היקר ... בכדורגל האירופי.

עד כה לא הצליחה ברצלונה ... של ההולנדרים יוהאן ... ויוהאן נייסקנס, ואחר־כך ... הארגנטיני דייגו ... לזכות אפילו פעם אחת ... האלופות. היא עשתה חיל ... בגביעים האחרים, אותם נטלה: ... את הגביע למחזיקות גביע, ... 1979 וב־1982 וכן את גביע־ ... (לאופ"א) ב־1958, 1966 ...

בשורות ברצלונה ייכבב המערב־ ... שוסטר, לאחר שהחלים מפציעה בברכו, שארכה כחודשים. לעומת זאת ייעדר החלוץ הסקוטי, סטיב ארצ'יבלד הפצוע. ארצ'יבלד היה האיש שהעלה את ברצלונה לחצי־הגמר, בשער שהבקיע במשחק־הגומלין לרשת מחזיקת הגביע, יובנטוס (1:1). כן ייעדר קשרה קאלדרה המושעה.

ברצלונה הופיעה פעם אחת בגמר האלופות, ונוצחה על־ידי בנפיקה ליסבון, ב־1961, בברן. הפעם טובים סיכוייה לזכות. מה גם שמשחק־הגמר יהיה הפעם, ב־7 במאי, בסביליה, ספרד.

לגטבורג אין הרבה יומרות. את שלה כבר עשתה. היא הצליחה להדיח את אברדין הסקוטית, ברבע־הגמר. ב־1982 הפתיעו השבדים, כשניצחו בגמר גביע אופ"א את המועמדת לזכיה, המבורג (0:4).

המשחק השני יהיה בבריסל, בין אנדרלכט וסטיאווה בוקארשט. לבלגים עבר עשיר במפעל האירופי. שלוש פעמים הופיעה אנדרלכט בגמר המחזיקות ופעמיים זכתה בו (1976, 1978). מתוך שלוש הופעות בגמר גביע אופ"א זכתה אנדרלכט פעם אחת (1983).

בחצי־גמר גביע המחזיקות יתקיים „מפגש מזרחי", בין דוקלה פראג ודינאמו קייב, שבשורותיה שבעה בין־לאומיים, ובעונה הבאה תופיע בגביע האלופות. המיפגש השני יהיה „מערבי", בין אורדינגן ואתלטיקו מדריד.

הכל רואים במיפגש בין הקבוצות הלטיניות, אינטר מילאנו וריאל מדריד, מחזיקת גביע אופ"א, כבולט בתחרויות הערב.

כל הכרטיסים לאיצטדיון סאן־סירו במילאנו, שם ייערך המשחק הראשון, כבר אזלו. 90 אלף הרוכשים קבעו שיא הכנסות: יותר ממליון דולאר.

לריאל מדריד שיא־זכיות במפעל האירופי — 6 באליפות ו־1 באופ"א, לעומת 2 באליפות של אינטר.

בחצי־הגמר השני, תארח קלן את וארגם הבלגית.

גליקשטיין נוצח בקלן

טניס

הטניסאי הישראלי שלמה גליקשטיין נוצח בסיבוב הראשון בטורניר קלן, בידי הצ'כי קארל נובאצ'ק 6:3, 6:3.

יש לציין שרייה חולל לפני כשבועיים הפתעה, כשניצח את בוריס בקר בבריסל והפסיד אחר כך בגמר.

האוסטרלי וולי מאסור ניצח בפתיע את המדורג מילאן שרייבר 6:4, 7:6.

יאן גונארסון (שבדיה) — פלורין סגארצ'אנו (רומניה) 6:3, 6:4. פטר לונדגרן (שבדיה) — ברד דרואיט (אוסטרליה) 6:4, 6:2.

בטורניר אחר באטלנטה, נצחונות לטניסאים יהודיים מארה"ב. אליוט טלצ'ר הפתיע בנצחון על יוהאן קריק 6:4, 6:3, 6:3. בראיין טיצ'ר גבר על הסובייטי אלכסנדר וולקוב 7:6, 7:6.

גלן מייצ'באכה (קנדה) — מייק באואר (ארה"ב) 7:6, 6:7. דייויד פייט (ארה"ב) — ג'ימי דייויס (ארה"ב) 7:6, 6:4.

טורניר הנוער בטניס עדיין ללא הפתעות

מאת יצחק אישל

אליפות הנוער הבינלאומית בטניס המתקיימת בבת־ים לא גרמה עד כה לשום הפתעות. וגם אתמול בשלב שמינית הגמר לא הודחו המדורגים הראשונים.

בין התוצאות אתמול: וולף הרצוג (שוויץ) — יובל קרוצ'י 6:1, 6:3. רכיב וויידנפלד — עופר יחיאלי 6:7, 6:8, 6:1. כועז מרגשטיין — נימר (גרמניה) 7:5, 6:4. חיים ציון — שגב לוי 6:2, 6:2.

היום יתקיימו משחקי רבע הגמר החל מהשעה 15.00. הרצוג מול גרנר, מרגשטיין מול אזצ'י, בן מרדכי מול חיים ציון וויידנפלד מול וינברג.

בין הנערות נערך אתמול שלב רבע הגמר ואלה התוצאות: דליה קוריאט־ענת ורון 6:3, 6:1. וספי רפאליוקס (גרמניה) 7:5, 6:4. יעל שביט — סיביל באוארין (גרמניה) 6:2, 6:4. חגית אוחיון — אוסנת רג'ואן 6:0, 6:2.

אתמול גם החלו משחקי הזוגות והיום הם יימשכו.

הערב — הנעילה

כדוריד

מאת יוסף חכם

משחקי הליגה הלאומית בכדוריד ינעלו הערב ובמוקד המשחקים יעמוד המשחק הפועל רחובות — מכבי ראשון לציון בהיכל הספורט העירוני ברחובות.

פירוט משחקי הערב:

● מכבי נתניה — אליצור הרצליה (אולם ביה"ס בן גוריון בנתניה).
● הפועל פתח־תקוה — הפועל רמת־גן (האולם העירוני ביהוד).
● מכבי קרית־מוצקין — הפועל נופיים (אולם גושן בקרית מוצקין).
● הפועל ראשון־לציון — מכבי רחובות (אולם מכבי ראשון־לציון).
● מכבי ארזים/רמת־גן — מכבי פתח־תקוה (אולם האוניברסיטה ברמת אביב).
● הפועל רחובות — מכבי ראשון־לציון (היכל הספורט העירוני ברחובות).

תחילת משחקי הערב ב־8.30.

מרתון הכדורגל בסכנה

מאת ראובן חנניה

שלושה מברקים מטעם ראש עיריית רמת־גן אורי עמית נשלחו אתמול לשר המשטרה חיים בר־לב, למפכ"ל המשטרה דוד קראוס ולראש מחוז תל־אביב במשטרה גבי אמיר, בתביעה לבטל את קיום מרתון המשחקים בשבת הקרובה באיצטדיון הלאומי ברמת־גן.

במשחקים אלה אמורות ליטול חלק שמשון תל־אביב נגד הפועל פתח־תקוה, מכבי נתניה עם מכבי חיפה ומכבי פתח־תקוה נגד הפועל תל־אביב.

במברקים נאמר בין השאר כי המשחקים יפגעו בתושבי רמת־גן, יפריעו את מנוחתם ודי להם לתושבי רמת־גן בקיום משחקיה הביתיים של מכבי תל־אביב על מגרש זה.

יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל, שאול סוורי הניב אמש כי הוא מקווה שהמשחקים אכן יתקיימו באיצטדיון.

מטעם עירית רמת־גן נמסר אמש כי אם לאחר שיגור מברקים לא תבטל המשטרה את קיום המשחקים יינקטו צעדים אחרים למניעת המשחקים בשבת.

בשיתוף "המשמר"

הקפת התבור ה־34 לזכרו של יצחק שדה

בשבת, 5.4.86, בשעה 8.30 בבוקר מירוצים עממיים ותחרותיים לבוגרים, נוער, ילדים וקשישים מ־1200 מ' עד 11.000 מ' (בהתאם לגיל)

פרטים והרשמה:

● מרכז „הפועל", רח' הארבעה 8, ת"א. טלפון 03-260181

● מועצה איזורית גליל תחתון, כפר־תבור 067-67213. הסעה מאורגנת מכל רחבי הארץ

ישראל ואיראן שיכללו יחד טילים עם פוטנציאל גרעיני לפני 79'

ניו־יורק טיימס המוסר על כך, מסתמך — לדבריו — על מסמכים ישראליים שנותרו באיראן לאחר צאת הדיפלומטים משם, בעקבות נפילת השאה

מאת זאב בליצר, כתב „על המשמר" בארה"ב

וואשינגטון. — לפני נפילת השאה ב־1979, היתה ישראל מעורבת בפרויקט של מיליארדי דולרים להסבת טילי קרקע־קרקע מתקדמים לאיראן — גילה אתמול ה„ניו־יורק טיימס".

בהסתמכו על מסמכים שנותרו בטהראן לאחר צאת הדיפלומטים הישראלים משם, אומר העתון, כי ישראל הודיעה לאיראנים, כי ניתן לחמש את הטילים בראשי חץ גרעיניים, אם כי אפשרות זו לא נבחנה הלכה למעשה, מאחר ששני הצדדים הסכימו שהדבר עלול להוות בעייה לאמריקנים.

המסמכים הישראליים הכתובים אנגלית התפרסמו בספר על ידי המשטר האיראני החדש. יותר מ־50 כרכים של מסמכים סודיים שנתפסו בשגרירות האמריקנית בטהראן, יצאו־לאור בספרים זהים.

הפרויקט הישראלי—איראני, ששם הצופן שלו היה „פרח", היה אחד משישה חוזים שחתם השאה עם שר הבטחון דאז, שמעון פרס, בעסקות של נפט־תמורת־נשק.

שתי המדינות התכוונו להסתיר את נושא שיפור הטילים מארה"ב. פקידי ממשל לשעבר אמרו, שלמרות שידעו על הפגישות הסודיות בין נציגי ישראל ואיראן, לא היה להם מושג על היבט זה של השיחות.

על־פי המיסמכים, נוסה אחד הטילים בישראל בנוכחות גנראל איראני. ישראל היתה עסוקה עוד בשיפור הטילים ושכלולם, כאשר האיאטוללה חומייני עלה לשלטון והפסיק את שיתוף הפעולה הזה.

שר־הבטחון לשעבר, עזר וייצמן, אינו מכחיש בראיון עם העיתון את נכונות המסמכים. הוא גם מודה, שהכיר אישית את אחד הגנראלים עליהם מדובר במסמכים.

לעומתו, מכנה אבי פזנר דובר משרד־החוץ את המסמכים — „מזוייפים".

טלקס

● „קרב משאבות" בין איראן לעיראק

בגדאד. — כוחות עירקיים ואיראניים מנהלים עתה קרב של שאיבת־מים, שנועד להשתלט על אזורי הביצות בחצי האי פאו שבדרום־עירק.

גנראל עירקי מסר לכתבים, כי אנשיו שואבים מים מתוך אזורי המלח והביצות, כדי לאפשר לטנקים להתקדם לעבר פאו, נמל נפט נטוש אותו כבשו האיראנים באמצע פברואר.

דיפלומטים בבגדד אמרו, כי ה־כוחות האיראניים, מצידם, מזרי־מים מים לתוך הביצות מצפון המפרץ ומנהל שאט־אל־ערב. גם גשמי האביב מוסיפים כמויות גדולות של מים לאיזור. (ע"ר)

● 20,000 שוטרים בכוננות ביפאן — מחשש לפיגועים

טוקיו. — 20,000 שוטרים יתחילו לסייר היום בטוקיו, אחר שורה של פיגועים מצד קיצונים שמאלניים עוררו חששות לבטחו־נם של מנהיגי המערב העומדים להגיע לטוקיו בראשית מאי, לוועידת הפיסגה הכלכלית של 7 המדינות התעשייתיות הגדולות.

המשטרה יחסה ל„קאקורוקיו" (מועצת הפועלים המהפכניים), את האחריות לירי ארבע רקיטות מ־תוצרת בית נגד ארמון אקאסא־קה, בו יתנהלו הדיונים של ראשי המדינות והממשלות. קבוצה שמא־לנית קיצונית זו מונה כ־1100 חברים. (ע"צ)

● מיתקפה סובייטית גדולה צפויה באפגניסטן!

איסלאמבאד. — מיתקפה סובייטית גדולה צפויה בחודשי הקיץ במזרח אפגניסטן, שם מתנהלים עתה קרבות קשים ביותר — נודע אמש ממקור דיפלומטי מערבי בפקיסטאן.

הכוחות הסובייטיים־האפגניים ניהלו מספר מיתקפות מאז הקיץ שעבר, כדי לנתק את נתיבי התחבורה בין אפגניסטן ופקיסטן

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
„מבוא העמקים"
הודעה

לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה בקשה לבניית מגורים בגוש 17290, 17444, חלקה 1 מגרש 50, ישוב: מגדל העמק.

מהות הבקשה: הקלה — חריגה במסגרת אחוזי בניה מותרים — החריגה 5.9%.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

ישראל קניג
יו"ר הועדה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הז"מ מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה בקו בנין צדדי ברחוב אמיר מס' 3 גוש 6627 חלקה 529 תיק בנין 11/814־003.
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו ומספר טלפון. ההתנגדות תתקבל במשך 14 יום מתאריך פירסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. בססי, סגן ראש העירייה, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

האקדחים שרצחו את פאלמה

קצין משטרה מציג לפני עיתונאים את האקדחים שבהם היה חמוש רוצחו של ראש הממשלה פלמה, אשר החיפושים אחריו עדיין נמשכים. (צילום: אי.פי.)

ארה"ב והשוק האירופי על־סף מלחמת סחר קשה

בריסל. — השוק האירופי המשותף וארה"ב ניצבות על סף מלחמת סחר קשה, לאחר שארה"ב איימה בצעדי גמול מסחריים בתוצאה מאובדן שווקים בספרד ובפורטוגל.

ראש ועדת החוץ של השוק האירופי, וילי דה־קלרק, הגדיר את איומי התגמול של ארה"ב לגבי שורה של מוצרים של השוק האירופי כ„תוקפניים שלא לצורך וקשים להבנה".

ארה"ב הודיעה ביום שני, כי תטיל היטלים ותקבע מכסות תוך חודש ימים, אלא אם יבטל השוק האירופי במהירות מלשולים הפוגעים ביצוא תוצרת חקלאית אמריקנית, בעיקר חיטה ומספוא, לחברות החדשות של השוק האירופי.

מימשל רייגן דורש פיצוי על אובדן מכירת דגנים לספרד וביטול הגבלות על מכירת תוצרת חקלאית אמריקנית, בעיקר סורגום ופולי סויה לפורטוגל, לאחר ששתי המדינות הללו נתקבלו ב־1 בינואר לקהיליה האירופית.

הוועד הפועל של השוק האירופי ישקול בישיבתו השבועית היום, אמצעי תגמול אפשריים. מקורות בוועד הפועל אמרו, כי יש להניח שהשוק האירופי ינקוט קו תקיף. (ע"ר)

150 סופרים מועמדים לפרס נובל לספרות

שטוקהולם. — כ־150 סופרים נבחרו כמועמדים לפרס נובל לספרות 1986, ושני חברים של האקדמיה השוודית אמרו, כי לדעתם הגיע הזמן להעניק את הפרס לסופר לא־אירופי.

„אנו חשים כי עלינו להכיר בספרויות לא־אירופיות כגון אלה של אסיה ואפריקה", אמר מזכיר האקדמיה, לארס גילנסטן, במסיבת עתונאים. הפרס מוענק בדרך כלל באוקטובר, אולם האקדמיה חוגגת ביום שישי את יום השנה ה־200 להקמתה, ונפוצו שמועות כי היא עשויה להעניק כבר אז את הפרס — לראשונה לסופר אפריקני.

גילנסטן הסביר, כי בין הקשיים העומדים בפני האקדמיה בהענקת הפרס לסופרים מהעולם השלישי, היא הבעיה למצוא תרגומים של יצירות שנכתבו בשפות לא נפוצות.

גילנסטן אמר, כי האקדמיה עובדת קשה כדי לחדור לתרבויות חדשות. (ע"ר)

ותושב מחנה הפליטים שתילה שבעיבורי ביירות, מעביר מזון למשפחתו בין מיתרסים מאולתרים, בעת הקרבות בין מחבלים פלשתינים ואנשי מיליציות שיעיים. (צילום: אי.פי.)

איכרים פשטו על גופות הנספים בהתרסק המטוס המקסיקני ובזזו אותן

מאראוואטיו — כ־200 איכרים מקסיקנים הסתערו על שרידי מטוס בואינג 727 של חברת התעופה „מקסיקאנה דה־אוויאסיון", כדי לבזוז את הגופות המרוסקות והחרוכות של 166 חללי האסון שאירע אתמול.

„זה היה איום", אמר אחד השוטרים. „מצאנו רק פיסות של גופות. כמה גוויות היו תלויות על צמרות עצים, והבוזזים הורידו אותן כדי לשדוד טבעת או שעון".

הבוזזים גם התנפלו על המזוודות המעטות שנשארו בלתי מרוסקות.

המצילים מסרו, כי מחמת ריסוק הגופות, יהיה קשה מאד לזהות את החללים. פה ושם נמצאו גם צעצועים של ילדים. (ע"ר)

גילוי הלב של גורבצ'וב חושף שערוריות בבריה"מ

מוסקווה. — מסעו של מנהיג בריה"מ, מיכאיל גורבצ'וב, למען גילוי לב בעניני ציבור, חשף שערוריית בנייה שגרמה נזקים חמורים לשניים מהבניינים היפים ביותר במוסקווה.

העתון „ליטרטורנייה גאזטה" האשים, כי בניה רשלנית של תחנה חדשה של הרכבת התחתית פגעה ביסודות של ספריית לנין.

שני הבנינים העיקריים של הספריה, במרחק מועט מהקרמלין, הם דוגמאות נבחרות לארכיטקטורה רוסית קלסית וסובייטית מודרנית.

הבנין הישן הוקם ב־1784 על ידי האדריכל הרוסי ואסילי באז'נוב. החלק החדש, המשתרע על חצי גוש בנינים, הושלם ב־1937.

העתון מספר, איך סדקים עצומים החלו מופיעים בשני הבנינים, לאחר שלפני 5 שנים התחילה הבניה של תחנת המטרו החדשה — „בורוביצקיה".

המאמר קושר את חשיפת השערוריה בעיקרון של „גלאסנוסט" (חשיפה), שבו דוגל גורבאצ'וב. (עד)

קאדומי: אין סיכוי להתפייסות קרובה אש"ף־סוריה

דובאי. — פארוק קאדומי, ראש המחלקה המדינית של אש"ף, הכריז כי התפייסות בין אש"ף לסוריה איננה מעשית כרגע.

קאדומי אמר בראיון בעתון „אל־באיאן", כי הידיעות כאילו משלחת רמת־דרג של אש"ף עומדת לבקר בקרוב בסוריה, אינן אלא שמועות.

בפראג פורסמה בשבוע שעבר הודעה של אש"ף לרגל ועידת המפלגה הקומוניסטית הצ'כית, בה קרא האירגון לחידוש הקשרים הטובים עם סוריה במסגרת המאבק נגד ישראל.

סוכנות הידיעות של אש"ף מסרה בינתיים מטוניס, כי מוסקווה שבה והכריזה על תמיכתה בהנהגת אש"ף ובהקמת מדינה פלשתינית. (עד וע"צ)

השחורים בדרא"פ קוראים לשביתה כללית

דרבאן. — ועידה נגד האפרטהייד, שנערכה אתמול בדרבאן, דרום־אפריקה, החליטה בהצבעה לשים קץ להחרמת בתי־הספר לשחורים בלבד, ובמקום זה קראה לשביתה ארצית של שלושה ימים.

הוועידה, שבה השתתפו 1,500 שחורים, החליטה, כי התלמידים ישובו לבתי־הספר השחורים אחרי פגרת הפסחא, כשיפוש אחר אמצעים אחרים כדי לאלץ את השלטונות לשים קץ לאפליה הגזעית.

קראה הועידה לשחורים להשתתף ביוני בשביתה ארצית של שלושה ימים, לסרב לשלם דמי־שכירות ולהחרים חנויות בבעלות לבנים.

לחברות זרות קראה הוועידה להוציא את השקעותיהן מדרום־אפריקה וממשלות זרות דרשה לא להעניק זכויות נחיתה לחברת התעופה של דרום־אפריקה. (עד)

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 1.4.86

	יחידות	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
דולר אמריקני	1	1.46	1.53	1.4823	1.5007	1.4921
לירה שטרלינג	1	2.14	2.24	2.1734	2.2005	2.1829
מרק גרמני	1	0.62	0.65	0.6352	0.6431	0.6381
פרנק צרפתי	1	0.20	0.21	0.2069	0.2095	0.2080
גילדן הולנדי	1	0.55	0.58	0.5624	0.5694	0.5662
פרנק שוויצרי	1	0.75	0.78	0.7601	0.7696	0.7636
כתר שבדי	1	0.20	0.21	0.2017	0.2042	0.2026
כתר נורווגי	1	0.20	0.21	0.2035	0.2060	0.2048
כתר דני	1	0.17	0.18	0.1725	0.1746	0.1732
מרק פיני	1	0.27	0.29	0.2837	0.2872	0.2857
דולר קנדי	1	1.04	1.09	1.0631	1.0764	1.0700
דולר אוסטרלי	1	1.03	1.11	1.0714	1.0848	1.0788
ראנד דר' אפריקני	1	0.59	0.70	0.6893	0.6979	0.6968
פרנק בלגי	10	—	—	0.3110	0.3149	0.3121
שילינג אוסטרי	10	0.89	0.93	0.9051	0.9164	0.9096
לירה איטלקית	1,000	0.92	0.97	0.9343	0.9459	0.9383
ין יפאני	100	0.82	0.86	0.8330	0.8433	0.8351

למרות עודפי הכספים — 150 יפוטרו בעיריית ת"א

נוסף ל־450 שכבר פוטרו ● עיקר הפגיעה — בשירותי הרווחה והבריאות

מאת חנה קים, כתבת „על המשמר"

עיריית תל־אביב החלה לשלוח בימים האחרונים מכתבי פיטורים ל־150 מעובדיה, בנוסף ל־450 עובדים שכבר פוטרו מעבודתם בעירייה. כח האדם בעיריית תל־אביב יצומצם לחודש הקרוב ל־5660 עובדים לעומת 6057 בשנת 1985.

לדברי דובר העירייה מדובר בהתחייבות העירייה למשרדי הפנים והאוצר מה־1 ביולי 86' לפטר 609 מעובדי העירייה.

לעומת זאת טוען נציג מפ"ם בעיריית תל־אביב, אריה צוקר, כי ידוע לו שמספר העובדים בעירייה יוקטן ב־400 עובדים, ולא ב־150. צוקר מסתמך על הצעת עותק התקציב 87/86, וסותר בכך את דבריו של מנהל שירותי העירייה, פנחס להב, הטוען כי יפוטרו רק 150 עובדים.

הפיטורים יפגעו במיוחד בשירותי הרווחה והבריאות בעירייה.

התקציב הוגדל

יצויין, כי ראש עיריית תל־אביב הורה להוסיף עוד 56 מיליון שקלים חדשים לתקציב העירייה לשנת 86/87, שיעמוד השנה על סכום של 270 מיליון שקלים חדשים.

82 אחוז מן התקציב מקורם בגבייה עצמית של העירייה ממיסי הארנונה ומן האגרות השונות, והיתר ממקורות ממשלתיים.

נציג מפ"ם בעיריית ת"א, אריה צוקר, אמר אתמול, כי איננו מבין מדוע מפטרת העירייה מספר רב של עובדים ופוגעת בשירותי הרווחה והבריאות בעיר, בזמן שיש לה עודפי כספים. כמו־כן אמר צוקר, כי ההחלטה על פיטורי העובדים ועל התקציב החדש נגזרה מבלי להביא את הדבר בפני חברי הנהלת העיר וחברי המועצה.

2 קצינים חשודים בהשתייכות לרשת מבריחי הסמים מלבנון

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

נהג בצה"ל, החשוד בהשתייכות לכנופיית מבריחי הסמים מלבנון, נעצר אתמול בבית־משפט השלום בעכו ל־15 יום בהוראת השופט מלאח פארס. בן הוארך מעצרם של ארבעה רס"רים, חוקרי המשטרה הצבאית החוקרת, ושני קצינים החשודים בהשתייכות לכנופייה.

בבקשה להארכת מעצרו של הנהג נטען על־ידי בא־כוח המשטרה, כי הנהג חשוד בהברחת סמים במכוניתו של מפקדו ובקבלת מכונית ב.מ.וו. בתמורה לכך.

בא־כוח המשטרה טען עוד, כי החקירה מסועפת ומורכבת ומעורבים בה עשרות חשודים, חלקם אנשי צבא מכל הדרגות.

שני הקצינים שנעצרו שלשום עירערו אתמול על מעצרם בבית־המשפט המחוזי בחיפה באמצעות עורכי־דינם מאיר זיו וירון זינגר.

בא־כוח המשטרה טען, כי שיח־רורם של שני הקצינים עלול לפגוע בחקירה וכי מדובר בהברחה של מאות ק"ג סמים משך שנה שלימה. החשודים טענו כי המשטרה רקמה עלילה נגדם, אולם השופט אמר כי על־פי החומר שהוצג בפניו יש חשד למעורבותם של הקצינים בפרשה.

תבורי הגיש תלונה נגד הארגונים הכלכליים

מאשימם בהסתה למרי אזרחי

מאת ניצה רימון ויהודה צור, כתבי „על המשמר"

יו"ר מרכז השלטון המקומי וראש עיריית פתח־תקווה, דב תבורי, הגיש אתמול תלונה למשטרת פתח־תקווה נגד האיר גונים הכלכליים בעיר, שאותם הוא מאשים בקשירת קשר ובהסתה למרי אזרחי על רקע המחלוקת על גובה תשלומי הארנונה.

בתלונתו ציין דב תבורי, כי קיבל את חוות דעתו של המישנה ליועץ המשפטי של הממשלה, יורם בר־סלע, שאליו נשלחו דוגמאות של מודעות וכרוזים שהתפרסמו בעיר. בחוות דעתו כותב המישנה ליועץ המשפטי: „עולה בבירור שהפירסומים שנשלחו לאיומי נוגדים את הסדר הציבורי ואינם עולים בקנה אחד עם סדרי מינהל תקין שהחוק ביקש למונעם. אם יש מישהו הגורס כי הטלת מיסים אינה סבירה או אינה צודקת, פתוחים בפניו דרכים חוקיות להדיינות בערכאות, אך לא בנטילת החוק לידיו ופנייה לציבור להימנע מתש־לום המיסים או עיכוב התשלומים".

מרד מיסים בצפת

תושבי צפת יקיימו היום כנס מחאה נגד העלאת מיסי הארנונה ב־700 אחוז.

דוד מלול, העומד בראש ועד ציבורי המאגד ועדי שכונות, הסתד־רות ועובדים, אמר אתמול, כי תושבי העיר לא יוכלו לעמוד בהעלאה בסדר גודל כזה כאשר המשכורת הממוצעת מגיעה לכ־480 ש"ח.

תלונות נגד בדואים על משיכת קיצבאות נפטרים

מאת שלי יחימוביץ' כתבת „על המשמר"

המוסד לביטוח לאומי הגיש בימים האחרונים תלונות למשטרה נגד עשרות בדואים שלא דיווחו על פטירת קרוביהם והמשיכו למשוך את קיצבאות הזיקנה שלהם.

מנהל מחוז הנגב של הביטוח הלאומי, ישראל כהן, אמר אתמול, כי למשרדי מחוז הנגב של הביטוח הלאומי הגיעו לאחרונה שמועות בדבר קיומה של תופעת אי־דיווח על פטירת קשישים. בביטוח הלאומי לקחו מדגם של ילידי 1990 במיגזר הבדואי, ובדקו אם הם עודם בחיים.

מהבדיקה המדוקדקת עלה, כי רבים מהקשישים נפטרו לפני זמן רב, ובני משפחותיהם הוסיפו למשוך את קיצבאותיהם משך שנים.

התלונות הפליליות הוגשו נגד מי שקרוביהם נפטרו לפני שנה ויותר ואשר המשיכו לגבות את הכספים. בקרב הבדואים רשומות גם נשים שניות, כדי לא לעבור על חוק הביגמיה. ישראל כהן אמר, כי נשים אלו נהנות מקיצבת ילדים המגיעה רק לרווקות, בעוד שבפועל הן נשואות. בביטוח הלאומי לא מצאו עדיין דרך חוקית להתמודד עם התופעה, ולפיכך ממשיכים להעביר להם את הקיצבאות. מדובר במאות נשים כאלה בנגב.

לגבי קיצבאות הקשישים נמסר, כי בביטוח הלאומי ימשיכו לבדוק שנתונים נוספים.

● גיורא עמיר התמנה ע"י ראש הממשלה לתפקיד מנהל הקריה למחקר גרעיני — נגב (קמ"ג). החל מתאריך 1 באפריל 1986.

בהגרלת הלוטו מספר 13/86 עלו בגורל המספרים הבאים: 3, 8, 9, 13, 18, 33; והמספר הנוסף 28. (עתים)

טלקס

● נצ"מ אריה עמית — מפקד מרחב דן

סנ"ץ אריה עמית מונה כמפקד מרחב דן ויועלה היום לדרגת ניצב־משנה.

אריה עמית, יליד 1936, בוגר הפקולטה הצבאית, התגייס למשט־רה בשנת 1975 כקמב"ץ במשא"ז. בין תפקידיו הבולטים: ק. אג"מ מרחב ירקון, סגן מפקד היחידה הארצית וסמפקד דן.

סנ"ץ אריה עמית מחליף את נצ"מ אהרון חסון הפורש לגמלאות לאחר 36 שנות שרות. נצ"מ אהרון חסון עשה את מרבית שירותו במגזר החקירות. (שע"ח)

● בחירות דמוקרטיות אצל השומרונים

הכהן הגדול השומרוני, יעקב בן עזי (87), הצליח — מה שלא הצליח קודמו בתפקיד, — לקיים בחירות דמוקרטיות לנציגות העדה השומרונית בשכם, לא על בסיס משפחתי.

הבטאון „א.ב. חדשות השומרו־נים" מוסר בגליונו האחרון שבב־חירות השתתפו 147 נשים וגברים מגיל 30 ומעלה. 14 בעלי זכות בחירה לא ניצלו את זכותם.

אשר שילוני

● סניף „מלב אל לב" בבני־ברק

על הקמת סניף „מלב אל לב" בבני־ברק סוכם בפגישה בין ראש עיריית בני־ברק, מ. אורנשטיין, לבין מנכ"ל האגודה, יוסף מילוא. מטרות האגודה — שנשיאה הוא פרופ' הנרי נויפלד ויו"ר פרופ' אליעזר קפלינסקי — קיום קורסי החייאה, הרצאות מפי רופאים מומחים בנושאי מחלות לב והדרכה למניעת מחלות אלה.

זכריה תוורדי

הטור השבועי

במהלך ישיבת מרכז הסתדרות הגימלאים שהתקיימה ביום א' 30.3 ש"ז מסרו הח"ח: א. אברהמוביץ — יו"ר הסתדרות הגימלאים וחברת הכנסת נאוה ארד יו"ר השדולה, דרוך על הפעולות שנעשו למניעת הטלת הגזירות על ציבור הגימלאים.

הם ציינו שלושה הישגים: א) הממשלה ויתרה להטלת מס הכנסה נוסף על כספי הפנסיה וקיצבת הביטוח הלאומי; ב) בוטל הסעיף בהצעת התקציב להקטין את תוספת הוותק בקיצבת הביטוח הלאומי; ג) שלא יועלה גיל הזכאות לקבלת קיצבה לנשים.

הישגים אלה בעלי ערך עקרוני הם בזכות הפעולות של הסתדרות הגימלאים ושל השדולה בכנסת המורכבת מחברי כנסת מן הקואליציה והאופוזיציה והודות לעמידת סיעת המערך להתנגד לפגיעה בגימלאים.

המשתתפים בדיון הדגישו כי המערכה טרם תמה וכי יש להמשיך למניעת גזירות אלטרנטיביות. בדיון השתתפו חח"ח: ד"ר גולדרינג, ש. זיאון, ל. גיתון, א. בוכרובסקי, ש. אלדד, ר. סונס, מגלי, קובלטב, זהורי, מ. זילבר, ש. טנודובסקי, ש. קפלן, נ. פרופר, א. קוזנצ'י, גלזר, רותם, מוסקין, פלג.

החלטות מרכז הסתדרות הגימלאים מיום 30 במארס 1986

מרכז הסתדרות הגימלאים, המתכנס ערב קבלת תקציב המדינה בכנסת, פונה בקריאה לממשלה ולכל חברי הכנסת לא לפגוע בציבור הגימלאים והקשישים ולא לקבל את ההצעות המכוונות להוריד עוד יותר את רמת חייו של רובד חברתי זה.

מרכז הסתדרות הגימלאים מציין כי לאחר ביטול מס יסף, הישגנות מגביית מס על דירות פאר, ואי־הטלת מס על הבורסה, אין כל צידוק מוסרי להרע דווקא את תנאי החיים של אנשי „הגיל השלישי והרביעי".

המרכז מציין בחיוב את ביטול ההצעות להקטין את תוספת הוותק אשר בקיצבאות הביטוח הלאומי, להטיל מס־הכנסה על הקיצבאות ולהעלות את גיל הזכאות לנשים. יחד עם זאת מביע המרכז את התנגדותו הנמרצת להצעה החדשה להגדיל את תשלומי מס־הכנסה לגמלאים, על־ידי הקטנת הפטור הקיים, משקלה הכספי של ההצעה החדשה דומה לזה של ההצעות הקודמות.

מרכז הסתדרות הגימלאים מביע הערכתו למזכ"ל ההסתדרות ולחברי כנסת רבים, אשר מתוך רגישות סוציאלית עמוקה ומתוך הרגשת חובה כלפי דור מקימי המדינה ובוניה, הם נאבקים נגד המגמה של האוצר לקפח את זכויותיהם של הגימלאים.

המרכז מטיל על המזכירות להמשיך במאבק נגד גזירות חדשות, אם יוטלו על גימלאי ישראל, באמצעות פנייה לדעת הקהל והפגנות המוניות.

המרכז מביע תקוותו כי הממשלה תמנע קרע בינה לבין ציבור הגימלאים, נאמני הנאמנים של המדינה, ותסיר כל הצעה הפוגעת בגמלאים ובקשישים.

בקשר למו"מ על חידוש הסכמי העבודה, פונה המרכז לוועד הפועל של ההסתדרות בדרישה להחזיק בעמדתו כי תוספות לשכר צריכות לחינתן על שכר ברוטו.

שינויים על־ידי הגדלת שכר הנטו פוגעים גם בקיצבאות הביטוח הלאומי ששיעורן נקבע על־יסוד שכר הברוטו ובפנסיות ממקום העבודה, הסדרים כאלה עלולים להחליש גם את קרנות הביטוח.

אנו חוזרים ומדגישים כי מתוך תחושת אחריות לתכנית ההבראה הכלכלית קיבל על עצמו ציבור הגימלאים את כל המטלות שהוטלו על שכם כלל האזרחים. אף שהפגיעה בקשישים היתה כבדה יותר מאשר בכל ציבור אחר. לפיכך, אנו מצפים כי הממשלה והכנסת לא יגבירו את האפליה לרעתנו ויגלו הבנה לדרישתנו הצודקת.

מזל טוב
לח' חיים טלמור, מזכיר מרכז הסתדרות הגימלאים להולדת הנכד
ולח' וחיים — תזכו לגדלו ברוב נחת

בפלילים

פועלים ב„הלום" חשודים בגניבת מתכות יקרות

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

אנשי היחידה המרכזית של משטרת מרחב הגליל עצרה 7 פועלים העובדים במפעל „הלום", שהוא חברה־בת של מפעלי פלדה בעכה, החשודים בגניבת מאות טונות של מתכות יקרות בשווי מיליוני שקלים.

מהמשטרה נמסר כי השבעה שארבעה מהם עובדים אצל קבלני מישנה והיתר עובדי המפעל, נהגו לפרוק את הגרוטאות שהובאו למפעל להתכה ולמיין מתוכם את המתכות היקרות, נחושת, נירוסטה ואלומיניום. לאחר מכן העמיסו את המתכות על משאיות שבאו מעזה והביאו גרוטאות למפעל.

ביום שני השבוע נתפסה משאית שעמדה לצאת לעזה עם טונה נחושת ואלומיניום.

מנהל המפעל, יוסף קרן, אמר לכתבנו, כי לפני כמה שבועות התעוררו חשדות לגניבות והוחל במעקב אחר הפועלים המפורקים. מהמשטרה נמסר שהחקירה מסתעפת.

חשודים בהפצת סמים לתלמידים בראשון־לציון

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

חברי הרשת להפצת סמים קשים שפעלו בראשון־לציון, החשודים בהפצת סמים מסוכנים לתלמידיו ובוגריו של בית־הספר הפתוח על שם אבשלום בעיר, נעצרו אתמול ע"י משטרת ראשון־לציון.

בין העצורים 2 תלמידות בנות 17 מבית־הספר הפתוח, תושבות ראשון־לציון והוד־השרון, ובסחר בסמים. שלושה חשודים נוספים בסחר בסמים, תושבי ראשון־לציון, נעצרו לאחר שבחיפוש שנערך בבתיהם נמצאו סמים.

השלושה, זיו מוזר בן 22, אריה ינקו בן 23 ואילן שפבר בן 32, שהינו החשוד המרכזי בפרשה, הובאו אתמול בפני שופט השלום ברחובות להארכת מעצרם.

מאסר למגרש אשתו בניגוד לרצונה

מאת כתב „על המשמר" בנצרת

נשיא בית־המשפט המחוזי בנצרת, השופט יוסף בהלול, גזר שלושם 18 חודשי מאסר, מתוכם שישה בפועל, על ג'אמיל כסול (29) מכפר רינה, לאחר שהורשע בגירוש אשתו בניגוד לרצונה.

מכתב־האישום עולה, כי הנאשם נשא בשנת 1982 לאשה את נהלה על־פי כללי דת האיסלם. ובשנת 1984 הסתכסך עם אשתו והשניים פתחו תיק גירושין בבית הדין השרעי בנצרת. הנאשם לא היה מוכן לחכות עד לפסק־דין סופי של הקאדי השרעי ואמר לאשתו שלוש פעמים „את מגורשת", ולפי ההלכה האיסלמית היא, למעשה, גרושה.

התובעת במשפט ציינה כי הנאשם התיר את קשר הנישואין בעל־כורחה של אשתו. השופט ציין בגזר־הדין, כי הנאשם נטל את החוק לידיו וגירש את אשתו והוכח על בית־המשפט להגן על נשים נשואות שלא ייפגעו בשרירות לב.

הנאשם סיפר לשופט כי נשא אשה שנייה והיא בחודש התשיעי להריונה. הוא ביקש לדחות את ביצוע גזר־הדין. השופט נעתר לבקשה.

לעמליה והמשפחה, לקיבוץ אילון
אתכם באבלכם בהילקח האב
ישעיהו שטיפט ז"ל
בית נחשון

לאמה
אתך בצערך במות
בעלך
חברים בברעם

בצער עמוק ובאבל כבד הננו מודיעים
על פטירתו של אחינו, גיסנו ודודנו היקר
עזריאל (ציקה) שנפלד
ההלויה תתקיים היום, יום רביעי, כ"ב באדר ב' תשמ"ו (2.4.86),
בשעה 4.00 אחה"צ בבית העלמין בצור שלום.
אוטובוס ייצא בשעה 3.30 משד' משה גושן (השופטים) 9 קרית־מוצקין.
נא להימנע מביקורי תנחומים.
המתאבלים:
אחיותיו וגיסיו — לילי ונחמן בירנבאום, אדית ודב סטלר
אחיו וגיסותיו — ד"ר יוסף וד"ר יהודית שנפלד, מיכאל ואדית שנפלד
דודניו — אבנר ודפנה שדמי, פועה ינון, אמירה בירנבאום, עליזה ויצחק פנחס, אמירה שנפלד